

Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ «ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ» 22-23|3|2025

ΚΕΙΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ

- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ESG
- Βιομηχανία πλαστικών και βιώσιμες πρακτικές
- Ευκαιρία για τη χώρα η ανακύκλωση πλοίων
- Ενεργειακές κοινότητες και ενεργειακή φτώχεια
- Καλές πρακτικές καινοτομίας
- Πράσινη ενέργεια και τοπικές κοινωνίες από τα αιολικά πάρκα
- Συμπερίληψη στις επιχειρήσεις
- Υβριδική εργασία και γυναίκες

Περιβάλλον, οικονομία και κοινωνία

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ (CSE)

Νέα δεδομένα, τάσεις και «καμπανάκια»

Παρά τη σημαντική πρόοδο, το 68% των ελληνικών εταιρειών που υποβάλλουν Εκθέσεις Βιωσιμότητας δεν εξασφαλίζουν εξωτερική διασφάλιση, κάτι που ενδέχεται να επηρεάσει τη διαφάνεια και την αξιοπιστία τους. Αυτό αναφέρει η 12η ετήσια έρευνα του Κέντρου Αειφορίας (CSE) για το 2025, η οποία αναδεικνύει κρίσιμα ευρήματα σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων ESG στις ελληνικές επιχειρήσεις.

Η έρευνα επικεντρώθηκε σε 160 ελληνικές επιχειρήσεις που εκδίδουν Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης, εξετάζοντας τις πρακτικές τους σε επίπεδο βιωσιμότητας και ESG κριτηρίων. Τα αποτελέσματα της έρευνας φωτίζουν τις προκλήσεις, τις ευκαιρίες για τη βιώσιμη Ανάπτυξη στην Ελλάδα, αλλά και τις βέλτιστες πρακτικές που υιοθετούνται από τις επιχειρήσεις, παρέχοντας παράλληλα πολύτιμες πληροφορίες για την ενίσχυση της στρατηγικής ESG κριτηρίων και τη βελτίωση της βιώσιμης λειτουργίας τους.

Ποια πρότυπα ESG προτιμούν οι επιχειρήσεις

- Το 94% των εταιρειών επιλέγουν το GRI (Global Reporting Initiative) για τις εκθέσεις τους.
- Το 89% ευθυγραμμίζεται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UN SDGs). Η επικράτηση των προτύπων GRI και SASB αναδεικνύει την τάση των ελληνικών εταιρειών να ευθυγραμμίζονται με τα πιο διαδεδομένα διεθνή πρότυπα, γεγονός που ενισχύει τη συγκρισιμότητα και τη διαφάνεια των πρακτικών τους.

Υιοθέτηση Εκθέσεων Βιωσιμότητας

Οι αυτόνομες Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης κυριαρχούν με πλειοψηφία σε σχέση με τις εκθέσεις που είναι ενσωματωμένες στην Οικονομική Έκθεση που δηλώνει και τη σημαντικότητα που έχει η δημοσίευσή τους για τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι τομείς με τον μεγαλύτερο αριθμό υποβολής εκθέσεων που δείχνουν πως η

βιωσιμότητα αποτελεί ήδη βασικό στοιχείο της στρατηγικής τους είναι: Υπηρεσίες Μεταφορών, Βιομηχανία (Είδη Διατροφής), Ενέργεια και Νερό.

Κορυφαίοι κλάδοι και εταιρείες

Οι 5 κορυφαίες εταιρείες με τις υψηλότερες επιδόσεις σε 3 ανεξάρτητα ESG Ratings, που συνδυάζουν και αύξηση κερδοφορίας, ανήκουν στους κλάδους της Βιομηχανίας Μη Μεταλλικών Ορυκτών και της Ενέργειας & Υδάτινων πόρων.

Ουραγοί κλάδοι που δεν έχουν υιοθετήσει ακόμα ευρέως τα ESG κριτήρια είναι το λιανικό εμπόριο και τα τυχερά παιχνίδια και μπορούν να αντλήσουν διδάγματα από τους κορυφαίους κλάδους.

Τομείς βελτίωσης

- Η σταδιακή ενσωμάτωση των απαιτήσεων του CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) δείχνει ότι οι επιχειρήσεις αρχίζουν να κατανοούν την αξία της στρατηγικής βιωσιμότητας, αλλά πρέπει να αυξήσουν την ταχύτητα

προσαρμογής τους.

- Παρά τη σημαντική πρόοδο, το 68% των ελληνικών εταιρειών που υποβάλλουν Εκθέσεις Βιωσιμότητας δεν εξασφαλίζουν εξωτερική διασφάλιση, κάτι που ενδέχεται να επηρεάσει τη διαφάνεια και την αξιοπιστία τους.

Να σημειωθεί ότι η έρευνα του Κέντρου Αειφορίας (CSE) λειτουργεί όχι μόνο ως δείκτης κατεύθυνσης για τις βέλτιστες πρακτικές στη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και ως ένα πολύτιμο εργαλείο που υποστηρίζει τις επιχειρήσεις στην ενίσχυση της στρατηγικής τους στα ESG. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα παρουσιαστούν στην Αθήνα (2-3 Απριλίου 2025) κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Προγράμματος Πιστοποίησης Στελεχών Βιώσιμης Ανάπτυξης – ESG. Υπενθυμίζεται ότι το Κέντρο Αειφορίας (CSE) κλείνει το 2025 είκοσι χρόνια υπεύθυνης λειτουργίας στην Ελλάδα από όπου και ξεκίνησε τη δραστηριοποίησή του το 2005. Το Κέντρο Αειφορίας, όπως αναφέρεται σε σχετικό ενημερωτικό σημείωμα, είναι κορυφαίος εκπαιδευτικός και συμβουλευτικός οργανισμός,

Το 68% των ελληνικών εταιρειών που υποβάλλουν Εκθέσεις Βιωσιμότητας δεν εξασφαλίζουν εξωτερική διασφάλιση, κάτι που ενδέχεται να επηρεάσει τη διαφάνεια και την αξιοπιστία τους

εξειδικευμένος στα θέματα ESG, Net-Zero & Κλιματικής Ανθεκτικότητας στην Ελλάδα, με σημαντική διεθνή δραστηριοποίηση.

«Με συγκριτικό πλεονέκτημα την πολύχρονη εμπειρία επί θεμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης και την τεχνογνωσία που αυτή προσφέρει, έχει υποστηρίξει και υλοποιήσει πρωτοπόρες δράσεις, ενώ έχει σχεδιάσει στρατηγικές που ενισχύουν την καινοτομία και το υπεύθυνο επιχειρείν τόσο σε Εθνικό όσο και σε Διεθνές επίπεδο. Σήμερα το Κέντρο Αειφορίας δραστηριοποιείται σε 30 χώρες και 5 ηπείρους και διαθέτει στο χαρτοφυλάκιό του περισσότερους από 130 πελάτες μεταξύ των οποίων είναι FORTUNE 500 εταιρείες και κορυφαίοι οργανισμοί στον τομέα τους, όπως οι: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB), Ηνωμένα Έθνη, Oracle, ABM, Coca Cola, Walmart, Pepsico, Pfizer, The Hartford, Workday, T-Mobile, Underarmour. Η πορεία της Βιώσιμης Ανάπτυξης στην Ελλάδα: Νέα Δεδομένα & Τάσεις αναδεικνύονται από την ετήσια έρευνα του Κέντρου Αειφορίας (CSE)», τονίζεται σχετικά.

Έξυπνη Σπορά

Μάθετε περισσότερα

Παράγουμε ένα καλύτερο αύριο

Στην Αθηναϊκή Ζυθοποιία επενδύουμε στα μέλλον του ελληνικού αγροτικού τομέα και στη δημιουργία μιας νέας γενιάς παραγωγών μέσω του κοινωτικού προγράμματος Επιμελητές Γεωργίας «Έξυπνη Σπορά», σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΑΘΗΝΑΪΚΗ
ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ

Οι προκλήσεις της βιώσιμης μετάβασης των εμπορικών επιχειρήσεων

Την τελευταία 20ετία, η οικονομική ανάπτυξη συνεπάγεται και μια σειρά αρνητικών επιδράσεων με κυριότερες την περιβαλλοντική υποβάθμιση και την εμφάνιση σοβαρών εμποδίων στην προσαρμογή χιλιάδων επιχειρήσεων στο μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, που φθάνουν έως και τον αποκλεισμό των πιο ευάλωτων επιχειρήσεων από την οικονομική δραστηριότητα.

Οι προφανέστερες επιπτώσεις εντοπίζονται στο περιβαλλοντικό επίπεδο. Οι ειδικοί μιλούν για την «τριπλή περιβαλλοντική παγίδα», δηλαδή την αύξηση της θερμοκρασίας, την κρίση της βιοποικιλότητας και την μόλυνση. Εξαιτίας αυτών των κινδύνων, η μετάβαση σε ένα βιώσιμο υπόδειγμα οικονομικής ανάπτυξης καθίσταται μια ιστορική αναγκαιότητα.

Στη λογική αυτή, η πλατφόρμα των 17 στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (17 SDGs) αποτελεί μια κρίσιμη τομή που επηρεάζει το σύνολο των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας και αποτελεί ένα νέο πεδίο για τις επιχειρήσεις. Μάλιστα, κάποιοι κλάδοι, που συνδέονται στενά με το εμπόριο, όπως η «βιομηχανία της μόδας», εξωθούνται να μετασχηματιστούν «εν κινήσει». Προφανώς, ο μετασχηματισμός αυτός συνεπάγεται μια σειρά από προκλήσεις που επηρεάζουν τα επιχειρηματικά μοντέλα των εμπορικών επιχειρήσεων.

Καταναλωτικά πρότυπα

Σε κάθε περίπτωση, το εμπόριο είναι ένας κλάδος που εμπλέκεται οργανικά στη διαδικασία της επίτευξης των στόχων της βιωσιμότητας. Αποτελώντας τον ενδιάμεσο κρίκο μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή έχει σημαντική συνεισφορά σε μια σειρά από τους 17 SDGs, με την επίδρασή του στη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση (12ος SDG) να είναι κεντρικής σημασίας.

Το εμπόριο τροφοδοτεί (αλλά και τροφοδοτείται) από τα βιώσιμα καταναλωτικά πρότυπα αποτελώντας έναν θεμελιώδη κλάδο για τη μετάβαση στη βιώσιμη κατανάλωση. Οι εμπορικές επιχειρήσεις, μέσα από τις ίδιες δραστηριότητές τους, τις σχέσεις τους με τους προμηθευτές αλλά και την καθημερινή αλληλεπίδρασή τους με τους καταναλωτές κατευθύνουν

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΦΟΥΡΝΗ**, προέδρου ΕΣΕΕ

Η δημιουργία φορολογικών, ασφαλιστικών και άλλων κινήτρων, που συνιστούν επιβράβευση των βιώσιμων εμπορικών επιχειρήσεων, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει πυξίδα πολιτικής για την κυβέρνηση με στόχο τον αναπτυξιακό μετασχηματισμό του ελληνικού εμπορίου

ουν τις αλλαγές τόσο στα παραγωγικά όσο και στα καταναλωτικά πρότυπα. Ουσιαστικά, δηλαδή, οι εμπορικές επιχειρήσεις δύνανται να αποτελέσουν τους καταλύτες της βιώσιμης μετάβασης, πληροφωρώντας τους καταναλωτές για τα οφέλη της επιλογής προϊόντων με χαμηλότερο αποτύπωμα CO₂ επιταχύνοντας, με αυτόν τον τρόπο, ευρύτερες αναδιατάξεις στην αλυσίδα αξίας.

Παράλληλα, το εμπόριο αποτελεί έναν από τους ηγετικούς κλάδους, σε επίπεδο κοινωνικής βιωσιμότητας, δεδομένου ότι έχει πολύ χαμηλό ρίσκο αποτελεσματικής ανεργίας. Αποτελεί σημαντική πύλη εισόδου για ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες, όπως είναι οι νέοι ηλικίας 15-29 ετών, οι γυναίκες, οι μετανάστες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Σε επίπεδο ελληνικής οικονομίας, το 33,2% των επιχειρηματιών στο λιανικό εμπόριο είναι γυναίκες ενώ στις εμπορικές επιχειρήσεις το 55,3% των απασχολούμενων είναι γυναίκες, στοιχείο το οποίο αποτελεί κρίσιμη συνεισφορά στην επίτευξη του 5ου SDG που αφορά την ισότητα των φύλων.

Επίσης, η απασχόληση των νέων 15-29 στο λιανικό εμπόριο είναι υψηλότερη από το σύνολο της οικονομίας τεκμηριώνοντας τον ρόλο του ως η «αρχική πύλη εισόδου» στην απασχόληση για νεαρές

ηλικίες. Παράλληλα, οι εμπορικές επιχειρήσεις απασχολούν το 16% των ατόμων με αναπηρία καθιστώντας τον κλάδο του εμπορίου τον κυριότερο κλάδο απασχόλησης (μαζί με τη «Γεωργία, δασοκομία, αλιεία») της συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας.

Κυκλικά μοντέλα

Για τον λόγο αυτό, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι η συνεισφορά των εμπορικών επιχειρήσεων είναι ένας κρίσιμος κρίκος στην προσπάθεια της χώρας να πετύχει τους στόχους της κοινωνικής βιωσιμότητας. Επιπρόσθετα, οι εμπορικές επιχειρήσεις μπορούν να έχουν σημαντική συνεισφορά στην επιτάχυνση της μετάβασης στα κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα όντας καταλύτες των 4R της κυκλικής οικονομίας (απομείωση απορριμμάτων – επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση – επιδιόρθωση) και στην ανάλογη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Ομως το κόστος του βιώσιμου μετασχηματισμού των εμπορικών επιχειρήσεων είναι πολύ υψηλό. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα της EuroCommerce, οι ευρωπαϊκές εμπορικές επιχειρήσεις θα πρέπει να επενδύσουν, μέχρι το 2030, περίπου 300 δισ. ευρώ για να αναβαθμίσουν τα καταστήματά τους, να επενδύσουν στην

εξοικονόμηση ενέργειας και στην παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας αλλά και να αναβαθμίσουν τις «πράσινες» υποδομές τους. Το στοιχείο αυτό αποτελεί μια σημαντική πρόκληση για τις ελληνικές εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς το 96% από αυτές είναι «πολύ μικρού μεγέθους» (micro) και έχουν δεχθεί ισχυρή πίεση κατά τη διάρκεια των «επάλληλων κρίσεων».

Η ΕΣΕΕ υποστηρίζει ότι το βιώσιμο εμπόριο δημιουργεί τις συνθήκες για την επόμενη ημέρα του κλάδου. Ειδικότερα, η μετάβαση στα βιώσιμα υφάσματα, η δράση «Farm to fork», η υποστήριξη της ενεργειακής μετάβασης και η πολιτική Race to Zero αποτελούν σημαντικούς πυλώνες ενός ευρύτερου μετασχηματισμού των εμπορικών επιχειρήσεων.

Ομως, θα επισημαίνουμε, με κάθε τρόπο, τη σημασία των ενεργών δημοσίων πολιτικών που θα υποστηρίξουν τον βιώσιμο μετασχηματισμό των εμπορικών επιχειρήσεων. Η δημιουργία κινήτρων, φορολογικών, ασφαλιστικών και άλλων, που συνιστούν επιβράβευση των βιώσιμων εμπορικών επιχειρήσεων, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει πυξίδα πολιτικής για την κυβέρνηση, με στόχο τον βιώσιμο αναπτυξιακό μετασχηματισμό του ελληνικού εμπορίου και του συνόλου της πραγματικής οικονομίας.

Με βάση ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο στρατηγικού χαρακτήρα, η Πειραιώς υλοποιεί συγκεκριμένες πολιτικές και στοχευμένες πρωτοβουλίες προσαρμοσμένες στους στόχους για την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος. Η Τράπεζα έχει ενσωματώσει τα κριτήρια ESG (Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση) στο επιχειρηματικό της μοντέλο, τόσο σε ό,τι αφορά τις ίδιες τις λειτουργίες της όσο και σε ό,τι αφορά τη διευκόλυνση της αντίστοιχης προσαρμογής των πελατών της. Οι πολιτικές αυτές είναι ευθυγραμμισμένες με τη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Η.Ε. και τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (PRB) του UNEP FI.

Οι επιλογές αυτές είναι συνυφασμένες και υπαγορεύονται από την κεντρική στρατηγική δέσμευση της Τράπεζας να συμβάλει έμπρακτα και αποτελεσματικά στη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Έτσι, η Πειραιώς υποστηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη προωθώντας «πράσινες» πρωτοβουλίες, χρηματοδοτώντας έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, μειώνοντας τις επιπτώσεις από τη λειτουργία της, εφαρμόζοντας πρακτικές «πράσινης» δανειοδότησης που ενισχύουν βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα και σχέδια και ενισχύοντας την «πράσινη» και ενεργειακή μετάβαση των πελατών της, επιχειρήσεων και νοικοκυριών.

Η στρατηγική του Ομίλου σε ό,τι αφορά την κλιματική αλλαγή εστιάζει σε τέσσερα σημεία επιδιώκοντας τα:

- επιτύχει μηδενικές εκπομπές (net zero) από τη λειτουργία του μέσω της παρακολούθησης και της διαχείρισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της, των επενδύσεων σε λύσεις λειτουργικής αποδοτικότητας και της προμήθειας του 100% της ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται για τη λειτουργία των κτιρίων της Τράπεζας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- διαμορφώσει το χαρτοφυλάκιό του σε χαρτοφυλάκιο μηδενικών εκπομπών άνθρακα έως το 2050, ή και νωρίτερα, εστιάζοντας την προσοχή σε τομείς υψηλής έντασης άνθρακα και με μετρήσιμη ευθυγράμμιση των δανειοδοτήσεων της Τράπεζας με λύσεις που προασπίζουν το κλίμα και το περιβάλλον.
- παρέχει συμβουλές και υποστήριξη των πελατών στο πλαίσιο μετάβασης προς την ουδέτερη ως προς τον άνθρακα και με θετικές συνέπειες για το περιβάλλον οικονομία, προωθώντας την «πράσινη» οικονομία και χρηματοδοτώντας τόσο τη μετάβαση

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Στρατηγική για την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον

όσο και νέες τεχνολογίες και καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα με πρωτοποριακές χρηματοπιστωτικές λύσεις.

- διαχειρίζεται τον κλιματικό και φυσικό κίνδυνο, τόσο με την πλήρη ενσωμάτωσή τους στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου όσο και με την παροχή υποστήριξης στους πελάτες αναφορικά με την προστασία των επιχειρήσεών τους από κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, ο Όμιλος έχει παρουσιάσει το επικαιροποιημένο Επιχειρηματικό του Σχέδιο για την περίοδο 2024-2026 και οι στόχοι του για το 2030 είναι να αυξηθεί:

- α)** τη βιώσιμη χρηματοδότηση από τα €2,7 δισ. σε περισσότερα από €10 δισ. Ειδικότερα, έως το 2026, ο Όμιλος σχεδιάζει να αυξήσει τις επενδύσεις του στη βιώσιμη τραπεζική σε περίπου €3,1 δισ.
- β)** την «πράσινη» χρηματοδότηση σε περισσότερα από €5 δισ. και
- γ)** τα υπό διαχείριση βιώσιμα στοιχεία ενεργητικού σε περισσότερα από €1,5 δισ.

Ειδικές δράσεις έχει αναλάβει η Πειραιώς και σε ό,τι αφορά την προστασία της βιοποικιλότητας. Μέσω κατάλληλης επιστημονικής μεθοδολογίας η οποία βασίζεται σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων αξιολογεί τις επιπτώσεις των χρηματοδοτήσεών της στη βιοποικιλότητα, τις επιπτώσεις τους σε χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα καθώς και την αποφυγή απώλειας της βιοποικιλότητας λόγω των χρηματοδοτήσεων σε έργα ΑΠΕ.

Η «πράσινη» καθημερινότητα στην Τράπεζα

Προκειμένου να επιτύχει τους περιβαλλοντικούς και ενεργειακούς στόχους που έχει θέσει, η Τράπεζα υλοποιεί συγκεκριμένα προγράμματα με τη συμμετοχή των εργαζομένων. Πρόκειται

για προγράμματα που αφορούν την ηλεκτρική κατανάλωση, την κατανάλωση πόρων όπως το χαρτί εκτύπωσης και το νερό, τις επαγγελματικές μετακινήσεις, τις κάθε είδους ανακυκλώσεις, την υιοθέτηση νέων πρακτικών, όπως η προώθηση της ηλεκτρονικής τραπεζικής και το paperless office, τις πράσινες προμήθειες, καθώς και τη μείωση εκπομπών αερίων ρύπων που συνδέονται με τη λειτουργία της. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 100% της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται προέρχεται από ΑΠΕ μέσω της εξασφάλισης Εγγυήσεων Προέλευσης. Με βάση τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, στόχος είναι η κατά περίπου 50% μείωση της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2030 και η επίσης κατά περίπου 50% μείωση της συνολικής κατανά-

λωσης χαρτιού έως το 2030.

Χαρακτηριστικές είναι οι δράσεις εξοικονόμησης χαρτιού και μελανοδοχείων:

- **Paperless Cashier:** Με την εφαρμογή του Paperless Cashier ένα μεγάλο ποσοστό των ταμειακών συναλλαγών γίνεται χωρίς τη χρήση χαρτιού.
- **e-Signature:** Η υπηρεσία e-Signature (ηλεκτρονική υπογραφή εγγράφων και συμβάσεων) εφαρμόζεται στο Δίκτυο Καταστημάτων από το 2016.
- **Managed Printing Services (MPS):** Το 2023 αποφεύχθηκαν περισσότερες από 7.800.000 εκτυπώσεις (περίπου 36,2% των συνολικών εκτυπώσεων).
- **Συναλλαγές ATM:** Αποφεύχθηκε η εκτύπωση 37.206.899 αποδείξεων από τα ATMs.
- **winbank:** Μέσω των υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής (μηχανήματα easypayweb, phone και mobile banking) εξοικονομήθηκαν 921 τόνοι χαρτιού.
- **Παύση ενημέρωσης** βιβλιαρίων καταθέσεων και αποστολής έγχαρτων statements καταθετικών λογαριασμών ιδιωτών: Με αυτή τη δράση υπολογίζεται ότι, ετησίως, εξοικονομούνται 22 τόνοι χαρτιού και σώζονται 530 δέντρα.

Η ΕΜΦΑΣΗ που δίνει η Πειραιώς στη χρηματοδότηση επενδύσεων σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με στόχο τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της ελληνικής παραγωγής ενέργειας έχει αποτέλεσμα:

- Να μην εκλύονται ετησίως 1,6 εκατ. τόνοι εκπομπών CO₂
- Να έχουν δημιουργηθεί έργα ΑΠΕ συνολικής ισχύος 3,5 GW

Η ΚΡΙΣΙΜΗ «ΣΥΖΕΥΞΗ» ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Δεξιότητες, εργατικό δυναμικό και αναπτυξιακά στοιχεία

Τα τελευταία χρόνια η τεχνολογική επανάσταση, αλλά και ο πράσινος μετασχηματισμός της οικονομίας αλλάζουν ραγδαία τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η δυνατότητα των επιχειρήσεων να προσελκύσουν ανθρώπινο δυναμικό με κατάλληλες δεξιότητες θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους στο μέλλον. Σήμερα, ωστόσο, πανευρωπαϊκά και στη χώρα μας, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων γίνονται όλο και πιο έντονες.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ετήσια έρευνα της Manpower για το 2025, το 80% των εργοδοτών δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολία στην κάλυψη θέσεων εργασίας.

Το πρόβλημα είναι εντονότερο στις μικρές επιχειρήσεις, με το 84% να δηλώνει δυσκολία. Οι μεγαλύτερες ελλείψεις αναφέρονται σε δεξιότητες πληροφορικής και δεδομένων, αφού σχεδόν 3 στους 10 εργοδότες αναφέρουν δυσκολία εύρεσης προσωπικού με τα συγκεκριμένα προσόντα. Εξίσου σημαντική είναι η έλλειψη προσωπικού σε τεχνικά επαγγέλματα –όπως είναι οι υπάλληλοι εργαστηρίων, ηλεκτρολόγοι, τεχνολόγοι, χειριστές εξοπλισμού και μηχανημάτων κ.ά.– που απασχολεί κυρίως τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις της χώρας.

Επιδόσεις

Η χώρα μας καταλαμβάνει την 29η θέση μεταξύ 31 χωρών στον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων του CEDEFOP για το 2024. Κατατάσσεται μάλιστα ακόμη πιο χαμηλά, στην 30ή θέση, στον επιμέρους δείκτη που αφορά την αντιστοίχιση των δεξιοτήτων με την αγορά εργασίας. Παρουσιάζει, επίσης, τις χειρότερες επιδόσεις ως προς το ποσοστό υπερεκπαίδευσης και το ποσοστό των πρόσφατων πτυχιούχων στην απασχόληση.

Το έλλειμμα διασύνδεσης μεταξύ της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας στη χώρα μας αναδεικνύεται σε πραγματική απειλή: για την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της εθνικής

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΟΣΙΟΥ**,
πρόεδρου ΕΕΑ,
επίτιμου διδάκτορα
ΠΑ.ΠΕΙ. & Γεωπονικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Το έλλειμμα διασύνδεσης μεταξύ της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας στη χώρα μας αναδεικνύεται σε πραγματική απειλή: για την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της εθνικής οικονομίας, για την απασχόληση και για τα εισοδήματα των εργαζομένων

οικονομίας, για την απασχόληση και για τα εισοδήματα των εργαζομένων.

Οι αδυναμίες που βρίσκονται στη ρίζα του προβλήματος είναι γνωστές. Υπάρχει, αφενός, η δυσκολία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να συμβαδίσει με τις αλλαγές και τις ανάγκες της αγοράς σε δεξιότητες. Για παράδειγμα, ενώ γνωρίζουμε ότι οι ανάγκες για στελέχη πληροφορικής αυξάνονται και θα αυξηθούν ακόμη ταχύτερα στα επόμενα χρόνια, ο αριθμός των εισακτέων στις διάφορες σχολές με αντικείμενο την πληροφορική παραμένει σταθερός - στα ίδια επίπεδα με τον αριθμό των θέσεων που ορίζονται για επιστήμες με υψηλό ποσοστό ανεργίας και ετεροαπασχόλησης.

Κατάρτιση

Προβληματική, σε μεγάλο βαθμό, είναι και η λειτουργία της επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία έχει μείνει απελπιστικά πίσω στη χώρα μας. Έχει απαξιωθεί από τη νέα γενιά, καθώς με τα χρόνια καλλιεργήθηκε η αντίληψη ότι προορίζεται για μαθητές που δεν είναι αρκετά «καλοί» για να προχωρήσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Όσον αφορά δε τη συνεχιζόμενη κατάρτιση, παρά το γεγονός ότι έχουν εισρεύσει τις τελευταίες δεκαετίες μεγάλα ποσά στο σύστη-

μα, τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά. Η γραφειοκρατία, το δαιδαλώδες σύστημα φορέων κατάρτισης, η ελλιπής εποπτεία και ο περιορισμένος ρόλος των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και στη λειτουργία του συστήματος είναι προβλήματα που παρέμειναν για πολλά χρόνια άλυτα. Γι' αυτό και η Ελλάδα είναι ουραγός πανευρωπαϊκά στο ποσοστό συμμετοχής εργαζομένων και επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης.

Η αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών είναι υπαρκτή ανάγκη, για την οικονομία, για τις επιχειρήσεις και για την κοινωνία. Είναι μονόδρομος, για να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και –ταυτόχρονα– να δημιουργηθεί μια συμπεριληπτική αγορά εργασίας, με περισσότερες και καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης για όλους τους εργαζόμενους.

Χρειάζεται να διαμορφώσουμε μια στοχευμένη και αποτελεσματική πολιτική δεξιοτήτων, η οποία θα υποστηρίζεται από επαρκή εθνική και ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Χρειάζεται να συνεργαστούμε, για να επικαιροποιήσουμε το περιεχόμενο, τόσο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της συνεχιζόμενης κατάρτισης, με έμφαση σε ειδικότητες και αντικείμενα που παρουσιάζουν υψηλή ζή-

τηση. Χρειάζεται να εφαρμόσουμε επιτυχημένες πρακτικές χωρών –όπως η Γερμανία, η Αυστρία και η Ελβετία– όπου η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση περιλαμβάνει πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις με αμοιβή. Πρόκειται για ένα μοντέλο που εφαρμόζεται με επιτυχία σε χώρες όπως η Αυστρία, η Γερμανία και η Ελβετία, προσελκύοντας μεγάλα ποσοστά μαθητών.

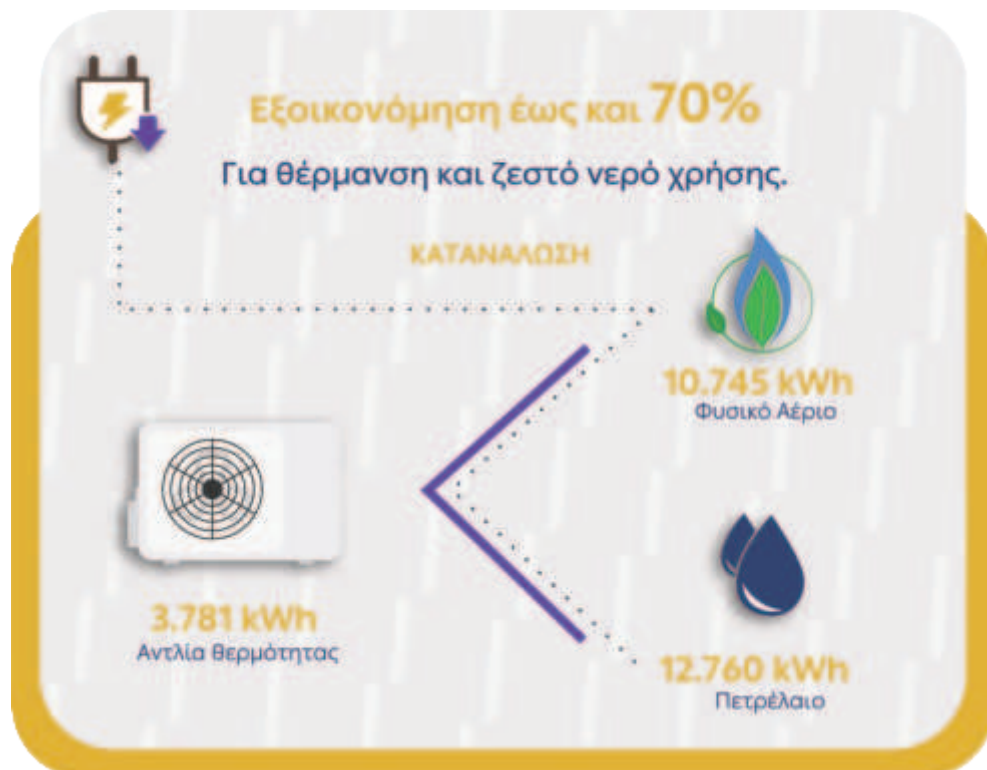
Πιστοποίηση

Εξίσου απαραίτητη είναι η αναβάθμιση του συστήματος πιστοποίησης, με βάση τις ευρωπαϊκές πρακτικές και εξειδίκευση προτύπων ανά κλάδο, καθώς και η ανάπτυξη ενός αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης των φορέων παροχής επαγγελματικής κατάρτισης. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με ειδικά προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων που απασχολούνται στην επιχειρηματικότητα μικρής κλίμακας, ιδιαίτερα σε τεχνικές ειδικότητες.

Κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία της όλης προσπάθειας είναι η ενεργός και θετική εμπλοκή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων, αλλά και συλλογικών φορέων όπως τα Επιμελητήρια, που διαθέτουν άμεση γνώση των αναγκών της αγοράς και κάθε οικοσυστήματος ξεχωριστά. Μέσω της συνεργασίας, μπορούν να διαμορφωθούν ειδικά σχέδια δράσης σε επίπεδο κλάδων και επαγγελμάτων, αλλά και σε επίπεδο Περιφερειών στο πλαίσιο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

Στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών κινούμαστε ήδη σε αυτή την κατεύθυνση, έχοντας ήδη αναπτύξει –μεταξύ άλλων– συστηματική συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πάντειο, για την προώθηση κοινών δράσεων.

Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό είναι ζωτικής σημασίας παράγοντας για να διασφαλίσουμε όρους βιωσιμότητας και ανάπτυξης για τις ελληνικές επιχειρήσεις, για να οικοδομήσουμε μια οικονομία που προοδεύει, χωρίς να αφήνει κανέναν πίσω.

ΔΕΗ: Η νέα εποχή στην ενεργειακή αναβάθμιση για νοικοκυριά και επιχειρήσεις

Η ανάγκη για ενεργειακή εξοικονόμηση και βιώσιμες λύσεις είναι πλέον επιτακτική για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, καθώς η σύγχρονη τεχνολογία και η αυξανόμενη ενεργειακή ζήτηση καθιστούν απαραίτητη την αντικατάσταση των παλαιών ενεργοβόρων συσκευών και την υιοθέτηση αποδοτικότερων λύσεων. Η ΔΕΗ, αναγνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο της στην ενεργειακή μετάβαση, προσφέρει καινοτόμες λύσεις, όπως αντλίες θερμότητας και φωτοβολταϊκά συστήματα, συμβάλλοντας στη μείωση του ενεργειακού κόστους και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των καταναλωτών.

Αντλίες Θερμότητας από τη ΔΕΗ: Αποδοτικές λύσεις θέρμανσης και ψύξης

Η ΔΕΗ προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις για την απόκτηση αντλιών θερμότητας, οι οποίες αποτελούν μία από τις πιο αποδοτικές και βιώσιμες επιλογές για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό χρήσης. Με τη βοήθεια της ειδικά σχεδιασμένης εφαρμογής της, οι καταναλωτές μπορούν να λάβουν εξατομικευμένες προτάσεις για την κατάλληλη αντλία θερμότητας που ταιριάζει στις ανάγκες τους. Η εφαρμογή παρέχει αξιόπιστους υπολογισμούς για τα οικονομικά, ενεργειακά και περιβαλλοντικά οφέλη της αναβάθμισης, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών CO₂.

Η αντλία θερμότητας μπορεί να επιτύχει έως και 70% εξοικονόμηση ενέργειας, σε σύγκριση με τα συμβατικά συστήματα, όπως οι καυστήρες πετρελαίου, παρέχοντας ταυτόχρονα μια πιο βιώσιμη λύση θέρμανσης και ψύξης. Η εφαρμογή της ΔΕΗ υπολογίζει την εξοικονόμηση σε πραγματικό χρόνο, βοηθώντας τους καταναλωτές να πάρουν τεκμηριωμένες αποφάσεις για την αναβάθμιση του συστήματος θέρμανσης και ψύξης του σπιτιού τους.

Επιβράβευση και κίνητρα για την αγορά αντλιών θερμότητας

Η ΔΕΗ ενθαρρύνει την αγορά αντλιών θερμότητας παρέχοντας 500€ ως επιβράβευση για την αγορά νέας ή υφιστάμενης αντλίας θερμότητας LG ή Daikin από 1 Απριλίου 2024, με την ενεργοποίη-

ση οποιουδήποτε προϊόντος ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ. Για τους καταναλωτές που προτιμούν να αγοράσουν αντλία θερμότητας άλλου κατασκευαστή, η ΔΕΗ προσφέρει 300€ επιβράβευση, ενισχύοντας τη μετάβαση σε πιο αποδοτικά συ-

στήματα θέρμανσης και ψύξης.

Η επιβράβευση εμφανίζεται στον λογαριασμό ηλεκτρικής ενέργειας ως «Επιβράβευση Αντλιών Θερμότητας», παρέχοντας στους καταναλωτές επιπλέον κίνητρο για την αναβάθμιση του συστήματός τους. Η

δράση αυτή ισχύει για νέους και υφιστάμενους πελάτες της ΔΕΗ και είναι μία εξαιρετική ευκαιρία για τη μείωση του ενεργειακού κόστους και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Από καταναλωτής «αυτοπαραγωγός» ενέργειας

Η ΔΕΗ δίνει τη δυνατότητα στους πελάτες να γίνουν αυτοπαραγωγοί ενέργειας με τις ολοκληρωμένες λύσεις φωτοβολταϊκών συστημάτων ΔΕΗ myEnergySolar, μειώνοντας το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Για όσα νοικοκυριά διαθέτουν χώρο, είτε στη στέγη είτε στην ταράτσα, η λύση είναι να μετατραπούν από καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας σε «αυτοπαραγωγούς», ενώ με την τοποθέτηση των κατάλληλων μπαταριών μπορούν να γίνουν και αποταμιευτές ηλεκτρικής ενέργειας.

Τα νοικοκυριά μπορούν να παράγουν στη στέγη του σπιτιού τους ηλεκτρική ενέργεια, η οποία είτε θα καταναλώνεται από τα ίδια, είτε θα μπορεί να πωληθεί στο δίκτυο.

ΔΕΗ: Πρωτοπόρος στην ενεργειακή μετάβαση

Η ΔΕΗ συνεχίζει να ηγείται της ενεργειακής μετάβασης στην Ελλάδα, προσφέροντας στους καταναλωτές σύγχρονα εργαλεία για τη μείωση του ενεργειακού τους κόστους και την προστασία του περιβάλλοντος. Ακούγοντας προσεκτικά τις ανάγκες των πελατών της, η ΔΕΗ δημιουργεί υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του νέου εξηλεκτρισμού και της ενεργειακής μετάβασης. Με τη ΔΕΗ, η ενεργειακή αναβάθμιση είναι πιο εύκολη, προσιτή και αποδοτική από ποτέ.

Σε πείσμα των καιρών, η οικονομική μελέτη και ανάλυση της Εθνικής Τράπεζας για τις ελληνικές εξαγωγές εκτιμά μια εύθραυστη επιτάχυνση το 2025. Τα επίσημα στοιχεία κατέγραψαν ανάκαμψη της τάξης του 6% των εξαγωγών στο 20 εξάμηνο του 2024, αντισταθμίζοντας τις απώλειες του 1ου εξαμήνου με -7%. Ως αποτέλεσμα, οι εξαγωγές διατηρήθηκαν κοντά στα ίδια ετήσια επίπεδα με απόκλιση -1%, σε αποπληθωρισμένους όρους.

Ωστόσο, όπως αναδεικνύει η πρόσφατη μελέτη «Τάσεις του επιχειρείν» της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της ΕτΕ, η ανοδική αυτή τάση αποδεικνύεται εύθραυστη, εξαιτίας της αδύναμης ζήτησης των παραδοσιακών ευρωπαϊκών αγορών για τα ελληνικά προϊόντα. Οι τρεις βασικές προκλήσεις που ενδέχεται να κληθούν να αντιμετωπίσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις το 2025 είναι η αύξηση του κόστους εξαγωγών, οι ανατιμήσεις στις πρώτες ύλες και η διαταραχή στις εφοδιαστικές αλυσίδες.

Δασμοί και κίνδυνοι

Με τις ελληνικές εξαγωγές να ψάχνουν ακόμα τα σταθερά πατήματά τους, καταλυτική κρίνεται η πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η ανάκαμψή τους εξαρτάται εν πολλοίς από τις διαφαινόμενες αλλαγές στη δασμολογική πολιτική, αφού οι τελευταίες αποκτούν έμμεση, αλλά ουσιαστική σημασία για τις ελληνικές εξαγωγές. Οι πρόσφατες αποφάσεις της κυβέρνησης των ΗΠΑ να επιβάλουν νέους δασμούς σε προϊόντα όπως ο χάλυβας και το αλουμίνιο δημιουργούν ένα αβέβαιο επιχειρηματικό περιβάλλον και ενδέχεται να επηρεάσουν τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως η μεταλλουργία και οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων.

Στοχεύοντας στην αντιστροφή τάσης για τις εξαγωγές, που συνέβη στο δεύτερο μισό του 2024, πρέπει να εστιάσουμε στο γεγονός πως η ανάκαμψη είναι εύθραυστη, καθώς οι διαχρονικά σταθερές αγορές της Δυτικής Ευρώπης και των Βαλκανίων με το 75% των ελληνικών εξαγωγών, που συνήθως δίνουν την τάση, κινήθηκαν πτωτικά.

Συνεπώς το σύνολο της ώθησης πρέπει να συνεχίσει να έρχεται από «δευτερεύουσες» αγορές τρίτων χωρών. Αρχικά, το 50% της ανάκαμψης των εξαγωγών αφορά μεμονωμένες παραγγελίες μετάλλων, πιθανότατα για ενεργειακά έργα στη Μέση Ανατολή. Δευτερευόντως, οι ΗΠΑ ξεχωρίζουν ως ολοένα σημαντικότερος προορισμός για τα ελληνικά προϊόντα την τελευταία τριετία, με μέση ετήσια αύξηση 7%, υπερτριπλάσια από την αντίστοιχη

Οι εξαγωγές μπορούν να προσδώσουν βιωσιμότητα στις ΜμΕ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΟΡΚΙΔΗ**,
προέδρου ΕΒΕΠ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. οι ελληνικές εξαγωγές έκλεισαν το 2024 στα 49,9 δισ. ευρώ, σημειώνοντας την τρίτη καλύτερη επίδοση ύστερα από αυτήν του 2022. Καταγράφηκε βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων στους παραδοσιακά ισχυρούς κλάδους, όπως τα προϊόντα πετρελαίου, τα φάρμακα, το αργίλιο, τα φρούτα, η ηλεκτρική ενέργεια και τα έλαια και φυτικά λίπη

επίδοση των λοιπών αγορών, της τάξης του 2%.

Οι Ελληνες εξαγωγείς ξεχωρίζουν με την ανθεκτικότητά τους έναντι των Ευρωπαίων ανταγωνιστών τους, αλλά η ανάκαμψη των ευρωπαϊκών οικονομιών αποτελεί το μεγάλο στοίχημα για το 2025. Ωστόσο, η δυναμική αυτή προσπάθεια των Ελλήνων εξαγωγέων ενδεχομένως να κινδυνεύει από την υιοθέτηση επιθετικών εμπορικών πολιτικών και να απαιτεί μια νέα στρατηγική άμυνας.

Θετικά στοιχεία

Πέρα από τους παραπάνω προβληματισμούς, εντοπίζονται δύο θετικά στοιχεία στην τρέχουσα συγκυρία. Θετικό αποτύπωμα είχε ο κλάδος τροφίμων συνεισφέροντας 1,5 ποσοστιαία μονάδα, με τα παραδοσιακά μας προϊόντα φέτα, γιαούρτι, ελαιόλαδο και ελιές να καλύπτουν άνω των 75% της ανόδου. Το μερίδιο των ελληνικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές εξαγωγές άγγιξε υψηλό 15ετίας με 0,55%. Σημειώτεον πως το 38% της αξίας των εξαγωγών έγινε από επιχειρήσεις που δεν έχουν θυγατρικές στο εξωτερικό, το 36% από επιχειρήσεις με θυγα-

τρικές στο εξωτερικό, ενώ το υπόλοιπο 26% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από ξένες, ελεγχόμενες από το εξωτερικό, επιχειρήσεις.

Οι προοπτικές

Κοιτάζοντας μπροστά, οι προοπτικές για το 2025 μπορούν να είναι θετικές, εάν η ευρωπαϊκή οικονομία κινηθεί πιο δυναμικά, ενισχύοντας τις εισαγωγές της κατά 2,2%, ύστερα από διετή πτώση. Σε γενικό επίπεδο, η διεθνής ζήτηση αναμένεται να παραμείνει υγιής, με εκτιμώμενη άνοδο της τάξης του 3% στον όγκο διεθνούς εμπορίου, έναντι 2,7% το 2024, ενώ οι εξαγωγικές μας παραγγελίες συνεχίζουν να ξεχωρίζουν θετικά έναντι των Ευρωπαίων ανταγωνιστών μας. Επιπρόσθετα, η επαναφορά της παραγωγής ελαιόλαδου σε υψηλότερα επίπεδα θα ενισχύσει με 1 ποσοστιαία μονάδα τις εξαγωγικές επιδόσεις του 2025, σε αναπλήρωση της αντίστοιχης απώλειας που προκάλεσε η περυσινή χαμηλή παραγωγή.

Υπό αυτά τα δεδομένα, οι ελληνικές εξαγωγές, το 2025, μπορούν να επιτύχουν μια αύξηση της τά-

ξης του 3%-4%. Ωστόσο, η διεθνής ρευστότητα αυξάνει σημαντικά την αβεβαιότητα στις εκτιμήσεις, δημιουργώντας σημαντικό κίνδυνο υποχώρησης σε χαμηλότερα επίπεδα. Πέρα από την επιβάρυνση στις υψηλές επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, κύριο ζήτημα είναι ότι η Ε.Ε. βρίσκεται στο κέντρο του εμπορικού πολέμου, καθώς διατηρεί υψηλό εμπορικό πλεόνασμα έναντι των ΗΠΑ και κυρίως από τις σημαντικές για τις ελληνικές εξαγωγές αγορές της Γερμανίας και της Ιταλίας.

Επιπλέον, μια διαφαινόμενη ανταλλαγή δασμών 25% μπορεί δυνητικά να οδηγήσει το διεθνές εμπόριο σε ευρεία επιβράδυνση, καθώς και σε σημαντικές ανακατατάξεις στα μερίδια στο σύνολο των αγορών. Τα τρόφιμα παραμένουν σταθερός πυλώνας στήριξης των ελληνικών εξαγωγών, ενώ διαχρονικό στήριγμα είναι τα μέταλλα, με έντονη όμως μεταβλητότητα, λόγω μεμονωμένων παραγγελιών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που δημοσιεύτηκαν τον Φεβρουάριο του 2025, οι ελληνικές εξαγωγές έκλεισαν το 2024 στα 49,9 δισ. ευρώ, σημειώνοντας την τρίτη καλύτερη επίδοση ύστερα από αυτήν του 2022. Καταγράφηκε βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων στους παραδοσιακά ισχυρούς κλάδους και συγκεκριμένα 12,8 δισ. ευρώ στα προϊόντα πετρελαίου, 2,7 δισ. ευρώ στα φάρμακα, 2,4 δισ. στο αργίλιο, 1,5 δισ. ευρώ στα φρούτα, 1,1 δισ. ευρώ στην ηλεκτρική ενέργεια και 1 δισ. ευρώ στα έλαια και φυτικά λίπη. Οι κυριότερες χώρες σε ποσοστό του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών είναι με 10,5% η Ιταλία, με 7,1% η Γερμανία, με 6,6% η Κύπρος, με 5,9% η Βουλγαρία, 4,8% η ΗΠΑ και με 3,9% το Ηνωμένο Βασίλειο.

Δύο ταχύτητες

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν επίσης τα τελευταία στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., σύμφωνα με τα οποία οι εξαγωγές είναι υπόθεση λίγων και κυρίως μεγάλων επιχειρήσεων. Σχεδόν το 60% των εξαγωγών πραγματοποιείται από τις μεγάλες επιχειρήσεις, που απασχολούν πάνω από 250 άτομα και μάλιστα μόλις πέντε επιχειρήσεις πραγματοποι-

ούν σχεδόν το 30% των ελληνικών εξαγωγών.

Αντίστοιχα 17.097 μικρομεσαίες με 0-49 εργαζόμενους πραγματοποιούν το 22% και 1.572 μεσαίες επιχειρήσεις με 50-249 εργαζόμενους πραγματοποιούν το 20%. Συνολικά 19.393 επιχειρήσεις πραγματοποίησαν εξαγωγές αξίας 49,9 δισ. ευρώ το 2024, έναντι 47,35 δισ. ευρώ το 2023 και 51,74 δισ. ευρώ το 2022 από 19.154 επιχειρήσεις.

Εξαγωγές σε πάνω από 20 χώρες πραγματοποίησαν μόλις 920 επιχειρήσεις, με σημαντικό μερίδιο στο 65,6% της συνολικής αξίας των εξαγωγών ή 31,1 δισ. ευρώ. Το 8,4% των επιχειρήσεων πραγματοποίησε εξαγωγές σε 1.019 χώρες, το 45,4% σε 2 έως 9 χώρες, ενώ το 41,5%, δηλαδή 8.046 επιχειρήσεις, εξήγαγε προϊόντα μόνο σε μία χώρα. Ανω του 70% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από 5.901 επιχειρήσεις των τομέων της μεταποίησης, παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, παροχής νερού, επεξεργασίας λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων, ορυχείων και λατομείων.

Μικρές επιχειρήσεις

Το 22% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από 9.763 επιχειρήσεις του τομέα χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών. Το 6,6% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από 3.729 επιχειρήσεις των τομέων της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, κατασκευών και λοιπών υπηρεσιών.

Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία είναι πως είναι πολύ λιγότερες οι μικρές επιχειρήσεις που διέθεσαν τα προϊόντα τους σε αγοραστές εκτός Ελλάδας. Αυτό δείχνει αφενός το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας που εξακολουθούν να έχουν τα ελληνικά προϊόντα, αφετέρου την έλλειψη εξαγωγικής κουλτούρας στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το τελευταίο είναι ίσως ακόμη πιο ανησυχητικό, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν επέλθει σημαντικές βελτιώσεις στις εξαγωγικές διαδικασίες, οι οποίες έχουν μειώσει σημαντικά τον χρόνο και το κόστος.

Το θετικό στοιχείο είναι ο αριθμός των αγορών που έχουν βρει οι ελληνικές επιχειρήσεις που εξάγουν, καθώς οι πολλοί προορισμοί σημαίνει μικρότερη εξάρτηση από τον έναν. Ζητούμενο για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του ελληνικού επιχειρείν και της εθνικής οικονομίας συνολικά είναι η συμμετοχή περισσότερων ΜΜΕ στην εξαγωγική δραστηριότητα. Αντίστοιχα, οι εξαγωγές μπορούν να συντελέσουν και να προσδώσουν την επιθυμητή βιωσιμότητα στις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

«Η ΑΝΥΠΑΡΞΙΑ ενός διαλυτηρίου πλοίων στην Ελλάδα με προδιαγραφές λειτουργίας σύμφωνες με τα πρότυπα και τη σχετική νομοθεσία της Ε.Ε. συνιστά σοβαρή έλλειψη τόσο για τις ναυτιλιακές μας υποδομές όσο και γενικότερα για την οικονομία. Την γαλάζια και κυκλική οικονομία. Και δεν είναι δύσκολο να κατανοήσουμε τη σημασία, αλλά συνιστά πρόκληση αν θέλουμε η Ελλάδα να γίνει ανταγωνιστική σε αυτό το πεδίο προσελκύοντας επενδύσεις» τονίζει σε άποψη που δημοσιεύει ο πρόεδρος του ΕΒΕΠ, Βασίλης Κορκίδης, εστιάζοντας σε μία από τις πολλές «γαλάζιες» προκλήσεις της ναυτιλίας στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας.

Όπως αναφέρει ο πρόεδρος του ΕΒΕΠ, «η Ελλάδα, με την ισχυρότερη ναυτιλιακή παρουσία διεθνώς, καθόσον ο ελληνόκτητος στόλος συνιστά άνω του 60% του στόλου της Ε.Ε., έχει το μειονέκτημα να μη διαθέτει ένα σύγχρονο, ευρωπαϊκών προδιαγραφών, "πράσινο διαλυτήριο" στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Η αναβίωση της ναυπηγικής βιομηχανίας στην Ελλάδα μπορεί υπό προϋποθέσεις να ανοίξει και νέες προοπτικές για τη δημιουργία σύγχρονων διαλυτηρίων πλοίων στη χώρα μας δημιουργώντας έσοδα και νέες θέσεις εργασίας. Πέρα όμως από τα πλεονεκτήματα της κυκλικής οικονομίας πρέπει να δούμε και τα οφέλη από την περιβαλλοντική διάσταση της» αναφέρει ο κ. Κορκίδης, σημειώνοντας ότι «ο χάλυβας που παράγεται από "scrap" είναι περίπου πέντε φορές χαμηλότερος σε παραγωγή άνθρακα από αυτόν που παράγεται από σιδηρομέταλλευμα. Το τι σημαίνει αυτό για το περιβάλλον, τους αέριους ρύπους αλλά και την αξιοποίηση των εξοριζόμενων κοιτασμάτων και σιδηρομεταλλευμάτων είναι εξόφθαλμα προφανές. Η πρόκληση λοιπόν στην περίπτωση αυτή είναι μόνο ο χρόνος και δεν υπάρχει διαθέσιμος για συζητήσεις επί του θέματος για το αν πρέπει ή όχι να έχουμε διαλυτήρια».

Συντελούμενης της «γαλάζιας μετάβασης» στη ναυτιλία, όπως αναφέρει ο κ. Κορκίδης, ένα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου στόλου αργά η γρήγορα θα οδηγηθεί στα διαλυτήρια είτε γιατί είναι υπέργρηρος, είτε γιατί η μετασκευή του για να πληροί τις «πράσινες παραμέτρους» είναι ασύμφορη, είτε γιατί οι ναυτιλιακές εταιρείες θα θελήσουν να διατηρήσουν το ισοζύγιο με τις νεότευκτες μονάδες που κατασκευάζονται στα ασιατικά ναυπηγεία και όχι μόνο.

Στελέχη της ναυτιλιακής βιομηχανίας επισημαίνουν ότι παγκοσμίως τα επόμενα πέντε χρόνια, εν όψει και των νέων κανονισμών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO, θα υπάρξει διπλάσιος αριθμός ανακύκλωσης πλοίων, ενώ οι όγκοι σχεδόν θα τετραπλασιαστούν την επόμενη δεκαετία.

Η ανυπαρξία ενός διαλυτηρίου πλοίων στην Ελλάδα με προδιαγραφές λειτουργίας σύμφωνες με τα πρότυπα και τη σχετική νομοθεσία της Ε.Ε. συνιστά σοβαρή έλλειψη τόσο για τις ναυτιλιακές μας υποδομές όσο και γενικότερα για την οικονομία. Τη γαλάζια και κυκλική οικονομία. Και δεν είναι δύσκολο να κατανοήσουμε τη σημασία, αλλά συνιστά πρόκληση αν θέλουμε η Ελλάδα να γίνει ανταγωνιστική σε αυτό το πεδίο προσελκύοντας επενδύσεις.

Εσχάτως η Ινδία, στο πλαίσιο υλοποίησης ενός σχεδίου ανάπτυξης της ναυτιλιακής βιομηχανίας, «επιστράτευσε» τα διαλυτή-

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΠΛΟΙΩΝ:
ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Πώς μπορούν τα πράσινα διαλυτήρια να φέρουν ανάπτυξη

ριά της για να προσελκύσει το ενδιαφέρον της διεθνούς ναυτιλιακής κοινότητας ώστε να οδηγηθούν σε αυτά περισσότερα πλοία, έχοντας κατά νου ότι οι μεγάλες ποσότητες scrap ναυπηγικού χάλυβα θα προσφέρουν καλύτερες τιμές στα ναυπηγεία της για το χτίσιμο νεότευκτων πλοίων. Αρα και καλύτερες τιμές στους εν δυνάμει «πελάτες» που θα αναθέσουν στις ινδικές ναυπηγικές μονάδες τη ναυπήγηση πλοίων.

Ενώ λοιπόν οι τιμές των θραυσμάτων χύδην φορτηγών πλοίων παρέμειναν σχετικά σταθερές σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οι τιμές των θραυσμάτων δεξαμενόπλοιοι μειώθηκαν κατά περίπου 5%. Συνολικά η ινδική υποήπειρος, που περιλαμβάνει Ινδία, Μπανγκλαντές και Πακιστάν, προσφέρει σήμερα τιμές διάλυσης πλοίων 6-7% κάτω από τον μέσο όρο της τριετίας τόσο για τα χύδην όσο και για τα δεξαμενόπλοια.

Πρόσφατα η κοντινή σε μας Αίγυπτος υπέγραψε μνημόνιο κατανόησης με τη Maersk για να εκκινήσει την πράσινη ανακύκλωση πλοίων στην Αίγυπτο ως μέρος της προσπάθειας της κυβέρνησης να εξαρτάται λιγότερο από τον εισαγόμενο χάλυβα. Το σχεδιαζόμενο διαλυτήριο θα δημιουργηθεί στο λιμάνι Damietta δυτικά του Port Said στη Μεσόγειο και θα συμμορφώνεται με την εισερχόμενη Σύμβαση του Χονγκ Κονγκ για βελτιωμένες συνθήκες ανακύκλωσης πλοίων.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι για την Τουρκία αποτελεί μια προσοδοφόρα επιλογή, με τιμές παλαιοσίδερων περίπου 8% υψηλότερες από τον μέσο όρο. Η οικονομία της Τουρκίας έχει ωφεληθεί από την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας δεδομένου ότι, πέραν των ποσοτήτων ναυπηγικού χάλυβα που προκύπτει, πολλά από τα καθαριούμενα μηχανικά και ηλεκτρονικά εξαρτήματα μπορεί να χρησιμοποιηθούν σε άλλα πλοία είτε υπό επισκευή είτε σε φάση κατασκευής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τουρκικά διαλυτήρια άνοιξαν με τον τομέα των κρουαζιερόπλοιοι που διαλύονται, μια νέα «second hand» αγορά που σχετίζεται όχι με τα μηχανολογικά μέρη του πλοίου, αλλά με την αξιοποίηση των υλικών από τους χώρους ενδιαιτήσης και από το ξενοδοχειακό τμήμα των πλοίων. Η συγκεκριμένη αγορά, σύμφωνα με τα στοιχεία, έχει δημιουργήσει μια νέα τάση καθώς γενικώς η εστίαση, ο τομέας της διακόσμησης αλλά και τα ξενοδοχεία αναζητούν ευκαιρίες για εξοπλισμούς που είναι σε καλή κατάσταση αλλά κοστίζουν φτηνότερα σε σύγκριση με άλλες επιλογές.

Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι η απόκτηση από τα τουρκικά διαλυτήρια ναυπηγικού χάλυβα σε μορφή «scrap» από διαλύσεις πλοίων, εκ των οποίων πολλά υπήρξαν ελληνόκτητα, συμβάλλει και στην αμυντική βιομηχανία της Τουρκίας για το χτίσιμο πολεμικών πλοίων.

Η μετάβαση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας πλαστικών σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο παραγωγής συνιστά στρατηγική προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η υιοθέτηση αυστηρότερων περιβαλλοντικών προδιαγραφών, οι δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών άνθρακα και η προώθηση της κυκλικής οικονομίας δεν είναι απλώς ζητήματα περιβαλλοντικής πολιτικής.

Πρόκειται για αποφάσεις που αναδιαμορφώνουν εκ βάθρων τον τρόπο λειτουργίας της βιομηχανίας. Η Ευρώπη φιλοδοξεί να ηγηθεί αυτής της μετάβασης, αλλά το ερώτημα που προκύπτει είναι με ποιους όρους και σε ποιο διεθνές περιβάλλον.

Η προσπάθεια μετάβασης σε ένα πράσινο μοντέλο παραγωγής συνοδεύεται από υψηλό κόστος συμμόρφωσης, θέτοντας τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αντιμέτωπες με έναν ολοένα και πιο άνισρο ανταγωνισμό. Την ίδια στιγμή, οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις στις Ηνωμένες Πολιτείες και η επαναφορά του Ντόναλντ Τραμπ στην εξουσία αναμένεται να μεταβάλουν σημαντικά τις παγκόσμιες ισορροπίες, δημιουργώντας νέα δεδομένα για τον ευρωπαϊκό βιομηχανικό κλάδο.

Αυστηροί κανόνες, χαμηλή ανταγωνιστικότητα

Η ελληνική βιομηχανία πλαστικών βρίσκεται στο επίκεντρο αυτής της διεκυστίνδας, καθώς καλείται να υιοθετήσει νέους κανονισμούς και να αναπροσαρμόσει τη λειτουργία της σε μια περίοδο αυξημένου ενεργειακού κόστους και έντονου ανταγωνισμού από τρίτες χώρες.

Ο πρώην πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, σε πρόσφατη ανάλυσή του προειδοποίησε ότι η Ευρώπη θέτει περιορισμούς στις ίδιες τις επιχειρήσεις της, τη στιγμή που ο υπόλοιπος κόσμος λειτουργεί με πιο ευέλικτους όρους. Η εκτίμηση ότι οι ευρωπαϊκές ρυθμίσεις λειτουργούν ως «εσωτερικός δασμός» της τάξης του 45% για τη μεταποίηση και 110% για τις υπηρεσίες αποτυπώνει με σαφήνεια το πρόβλημα.

Η Ευρώπη που πρωτοστατεί στη βιωσιμότητα κινδυνεύει να μείνει πίσω στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Οι επιπτώσεις για τον κλάδο των πλαστικών είναι εξίσου ανησυχητικές. Οι περιορισμοί που επιβάλλονται στο πλαίσιο της νέας Οδηγίας για τις Συσκευασίες και τα Απορρίμματα Συσκευασίας (PPWR) δημιουργούν αυξημένες υποχρεώσεις συμμόρφωσης, οι οποίες μεταφράζονται σε υψηλότερο κόστος παραγωγής και πιέσεις στις επιχειρήσεις του κλάδου.

Το μεγάλο ερώτημα είναι εάν αυτές οι πολιτικές θα οδηγήσουν σε μια ανταγωνιστική ευρωπαϊκή βιο-

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Προκλήσεις, διεθνείς πιέσεις και το στοίχημα της Ελλάδας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΥΣΣΑΙΟΥ**,
εκτελεστικού διευθυντή
του Συνδέσμου
Βιομηχανιών
Πλαστικών Ελλάδος

Για την ελληνική βιομηχανία πλαστικών, η επόμενη μέρα προϋποθέτει ευελιξία, προσαρμογή της στρατηγικής της και διεκδικήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι επιχειρήσεις του κλάδου πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν στη βιωσιμότητα, διεκδικώντας παράλληλα πολιτικές που θα διασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητά τους και δεν θα την υπονομεύουν

μηχανία πλαστικών ή σε μεταφορά παραγωγής εκτός Ε.Ε.

Ο ρόλος του ΣΒΠΕ

Απέναντι σε αυτό το περιβάλλον, ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Πλαστικών Ελλάδος (ΣΒΠΕ) έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για τη θωράκιση του κλάδου.

- Εχει επισημάνει επανειλημμένα το δυσανάλογο ενεργειακό κόστος, προωθώντας προτάσεις για την ένταξη της ελληνικής βιομηχανίας πλαστικών σε πολιτικές στήριξης, αντίστοιχες με εκείνες που ισχύουν σε άλλους κλάδους της μεταποίησης.

- Εχει ενισχύσει τον διάλογο με την πολιτεία και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, διεκδικώντας ένα πιο ρεαλιστικό ρυθμιστικό πλαίσιο που να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του κλάδου.

- Εχει καθιερώσει το συνέδριο Plastainability, το οποίο έχει αναδειχθεί σε θεσμό, ενισχύοντας την εικόνα του κλάδου και παρουσιάζοντας τη στρατηγική του για μια ισορροπημένη πράσινη μετάβαση.

Η συντονισμένη παρουσία του

ΣΒΠΕ στην ευρωπαϊκή συζήτηση έχει ως στόχο να διαμορφώσει πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές συνθήκες της αγοράς. Διότι η βιωσιμότητα δεν μπορεί να επιβληθεί εις βάρος της ανταγωνιστικότητας. Οφείλει να συνυπάρχει με την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία, διαμορφώνοντας ένα ισορροπημένο και βιώσιμο βιομηχανικό μοντέλο.

Νέα διεθνής συγκυρία, νέα δεδομένα

Η αλλαγή πολιτικής ηγεσίας στις Ηνωμένες Πολιτείες ενδέχεται να ανατρέψει σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τον παγκόσμιο βιομηχανικό χάρτη. Η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ και η αποστασιοποίησή του από τις περιβαλλοντικές πολιτικές της προηγούμενης κυβέρνησης μπορεί να δημιουργήσει μια νέα παγκόσμια δυναμική, όπου οι αμερικανικές επιχειρήσεις θα λειτουργούν με χαμηλότερο κόστος συμμόρφωσης, αποκτώντας προβάδισμα έναντι των ευρωπαϊκών.

Σε αυτό το μεταβαλλόμενο τοπίο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσία-

σε στις 26 Φεβρουαρίου το Clean Industrial Deal, μια πρωτοβουλία που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς της στη διαδικασία αποανθρακοποίησης. Το σχέδιο προβλέπει τη διάθεση 100 δισεκατομμυρίων ευρώ για την υποστήριξη της καθαρής ενέργειας στον κλάδο της μεταποίησης στην Ε.Ε., στοχεύοντας στη μείωση του ενεργειακού κόστους, την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων και την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας.

Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, τόνισε ότι η Ευρώπη εξακολουθεί να αποτελεί κέντρο βιομηχανικής καινοτομίας, αλλά βρίσκεται αντιμέτωπη με προκλήσεις όπως το υψηλό ενεργειακό κόστος και ο εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός. Η επιτυχία της στρατηγικής της Ε.Ε. θα εξαρτηθεί από την ικανότητά της να εξισορροπήσει την πράσινη μετάβαση με την ανάγκη διατήρησης ισχυρής βιομηχανικής παραγωγής.

Το στοίχημα της ελληνικής βιομηχανίας

Για την ελληνική βιομηχανία πλαστικών, η επόμενη μέρα προϋποθέτει ευελιξία, προσαρμογή της στρατηγικής της και διεκδικήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι επιχειρήσεις του κλάδου πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν στη βιωσιμότητα, διεκδικώντας παράλληλα πολιτικές που θα διασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητά τους και δεν θα την υπονομεύουν.

Η μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης δεν μπορεί να γίνει ερμήνη της πραγματικότητας. Απαιτείται ρεαλιστικές πολιτικές, μέτρα στήριξης για τις επιχειρήσεις και ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα επιτρέψει στη βιομηχανία να παραμείνει παραγωγική και εξωστρεφής.

Το ζητούμενο είναι η πράσινη μετάβαση να μην εξελιχθεί σε τροχονόμο για την ευρωπαϊκή βιομηχανία, αλλά σε μοχλό ανάπτυξης και καινοτομίας. Η Ελλάδα και η ελληνική βιομηχανία πλαστικών δεν έχουν την πολυτέλεια να μείνουν αμέτοχες σε αυτή τη διαπραγμάτευση.

μασούτης

Εδώ για 'σένα, στην πράξη.

2024

Κάθε μέρα χτίζουμε με πράξεις
ένα καλύτερο μέλλον για όλους

για το περιβάλλον

ανακύκλωση

28 τόνοι ελαίων

16,6 τόνοι
μπαταριών

112 τόνοι
ηλεκτρικών συσκευών

συλλογή

>10 τόνοι απορριμμάτων
από καθαρισμούς παραλιών

μείωση αποτυπώματος άνθρακα

45% στόλου οχημάτων
ηλεκτρικά και υβριδικά

πιστοποίηση

93,49% αποτελεσματική
διαχείριση αποβλήτων

εξοικονόμηση ενέργειας

35% Κεντρικά Γραφεία & Logistics Center
με φωτοβολταϊκά συστήματα

15% Καταστήματα με φωτισμό LED
και μηχανήματα Inverter

για τον άνθρωπο

συνεργασία

>35 Μη Κερδοσκοπικούς
Οργανισμούς

υποστήριξη

8 Κοινωνικά Παντοπωλεία

419 Σχολικές μονάδες

προσβασιμότητα στα καταστήματα

Binaural Beats μουσική φιλική προς
νευροδιαφορετικά άτομα

Masvision φιλικό για άτομα με
οπτική αναπηρία

εργαζόμενοι

66,35% των εργαζόμενων
είναι γυναίκες

45.000 ώρες εκπαίδευσης

10.853 εκπαιδευόμενοι

Παρά τις αλλαγές στην ηγεσία των ΗΠΑ και το νέο αφήγημα στην άλλη όχθη του Ατλαντικού, που βάζει σε δεύτερη ταχύτητα θέματα κλιματικής αλλαγής και εν γένει βιώσιμης ανάπτυξης, το πρόταγμα για μια συμπεριληπτική, δίκαιη και εστιασμένη στον άνθρωπο ανάπτυξη παραμένει. Αυτό, ειδικά για την Ε.Ε. και βέβαια για τη χώρα είναι και ένα βασικό «χαρτί» που, όπως αναφέρουν αναλυτές, μπορεί να προσδώσει στην Ευρώπη την «κινητήριου» δύναμη για την επανανοποθέτησή της στη διεθνή δημόσια σφαίρα ως κυρίαρχης δύναμης ανάπτυξης με έντονη θετική αναφορά στην παγκόσμια κοινότητα.

Με αυτά τα δεδομένα, χαρακτηρίζεται άκρως σημαντική η ενσωμάτωση δράσεων και στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης (ESG) από όλο το φάσμα των επιχειρήσεων. Ειδικά, όμως, στην Ελλάδα, χρειάζεται έντονη προσπάθεια, καθώς όλες οι επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, για να «πιάσουν» το κύμα ανάπτυξης του μέλλοντος, που θα «πατάει» σε ζητήματα «ταύτισης» των καταναλωτών με τις μπράντες, και άρα βασίζεται σε ζητήματα αξιοπιστίας και σεβασμού βασικών αρχών ESG, θα πρέπει να χαράξουν συγκεκριμένους «οδικούς χάρτες» βιωσιμότητας μια και δίνουν στρατηγικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

Όπως όμως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας με τίτλο «ESG και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις» της MRB Hellas για λογαριασμό της CPA Kudos Greece, στην Ελλάδα τα κενά είναι μεγάλα και οι «ταχύτητες» ενσωμάτωσης πολιτικών ESG πολλαπλές. Ετσι, με βάση την έρευνα, το 34% των ερωτώμενων δεν μπόρεσε να απαντήσει στην ερώτηση τι είναι το ESG, ενώ μεγάλο ποσοστό ταυτίζει την έννοια της βιωσιμότητας με την ύπαρξη πολιτικών για το περιβάλλον και όχι με την κοινωνική υπευθυνότητα ή την εταιρική διακυβέρνηση.

Παρά το γεγονός ότι η μελέτη διαπιστώνει άγνοια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σχετικά με τον ορισμό του ESG, παρατηρείται μια παράδοξα θετική προδιάθεση απέναντι στη σχετική νομοθεσία, με το 68,3% να αναγνωρίζει την αναγκαιότητα του ESG. Στο ίδιο πλαίσιο, η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων θεωρεί θετική εξέλιξη την εφαρμογή πολιτικών ESG από τις εταιρείες ανεξαρτήτως μεγέθους σε ποσοστό μεγαλύτερο από 60% των απαντήσεων. Τα ποσοστά αυτά καταδεικνύουν ότι υπάρχει γόνιμο έδαφος για τη συμμόρφωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τα κριτήρια ESG.

Να σημειωθεί ότι η έρευνα είναι ποσοτική και ποιοτική μέσω

Πόσο έχουν «αφομοιώσει» οι επιχειρήσεις τις πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης;

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας με τίτλο «ESG και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις» της MRB Hellas για λογαριασμό της CPA Kudos Greece, στην Ελλάδα τα κενά είναι μεγάλα και οι «ταχύτητες» ενσωμάτωσης πολιτικών ESG πολλαπλές. Το 34% των ερωτώμενων δεν μπόρεσε να απαντήσει στην ερώτηση τι είναι το ESG, ενώ μεγάλο ποσοστό ταυτίζει την έννοια της βιωσιμότητας με την ύπαρξη πολιτικών για το περιβάλλον και όχι με την κοινωνική υπευθυνότητα ή την εταιρική διακυβέρνηση

ατομικών συνεντεύξεων. Η ποσοτική έρευνα πραγματοποιήθηκε σε πανελλαδικό τυχαίο δείγμα 300 επιχειρήσεων με 10 ή περισσότερα άτομα απασχολούμενο προσωπικό μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων. Το χρονικό διάστημα πραγματοποιήσης της έρευνας ήταν Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2024.

Υπαρκτό χάσμα μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων

Το 32,5% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι εφαρμόζουν πολιτικές ESG στην επιχείρησή τους, το 24,3% δήλωσε ότι δεν εφαρμόζει αλλά σκοπεύει να το κάνει κάποια στιγμή στο άμεσο μέλλον, ενώ τέλος το 38,4% δήλωσε ότι δεν εφαρμόζει και δεν σκοπεύει να το κάνει άμεσα.

Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στη βιώσιμη μετάβασή τους συγκριτικά με τις μεγάλες επιχειρήσεις στις οποίες το αντίστοιχο ποσοστό εφαρμογής είναι σαφώς υψηλότερο (46%) σε σχέση με το σύνολο του δείγματος.

Συγχρόνως, η μελέτη διαπιστώνει ότι η εφαρμογή του ESG από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι κυρίως αποσπασματική και δεν

αφορά το σύνολο του οργανισμού. Συγκεκριμένα, το 90% εφαρμόζει πολιτικές που αφορούν το Περιβάλλον, το 78,3% την Κοινωνία και το 63,2% τη Διακυβέρνηση. Μόλις στο 10% των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πολιτικές Βιωσιμότητας οι πολιτικές αυτές διέπουν το σύνολο των λειτουργιών της επιχείρησης.

Ποια προγράμματα ESG εφαρμόζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις;

- Οι δράσεις ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (brain-drain, κατάρτιση, συμπερίληψη κ.ά.) έχουν την πρωτοκαθεδρία στην εφαρμογή προγραμμάτων σε ποσοστό 70,2%.
- Ακολουθούν οι επενδύσεις στην κυκλική οικονομία (ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση πόρων, μείωση αποβλήτων) σε ποσοστό 69,6%.
- Η ανάπτυξη νέων «πράσινων» προϊόντων και υπηρεσιών καταλαμβάνει την τρίτη θέση με ποσοστό 62,4%.

Επιτακτική η ανάγκη μέτρων

Σε μερίδα των ερωτώμενων, με βάση την έρευνα, αναδείχτηκε ο

προβληματισμός για την ανάγκη εφαρμογής πολιτικών βιωσιμότητας στις μικρές επιχειρήσεις. Ως παράγοντες που αναστέλλουν την εφαρμογή του ESG από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αναδείχτηκαν η έλλειψη ενημέρωσης (70,9%), η έλλειψη τεχνογνωσίας (50,5%) και το αυξημένο κόστος (46,9%).

Σε σχετική ερώτηση για τα κίνητρα που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη συμμόρφωση με τα κριτήρια ESG, το 47,6% ανέφερε την οικονομική στήριξη/ενίσχυση πόρων/χρηματοδότηση και το 18,8% τα φορολογικά κίνητρα.

Τα ευρήματα αυτά δείχνουν ότι η οριζόντια προσέγγιση των μέτρων αναφορικά με το ESG δεν ευνοεί τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και χρειάζονται πρόσθετα μέτρα από την Πολιτεία τόσο σε επίπεδο χρηματοδότησης όσο και σε επίπεδο εκπαίδευσης των μικρομεσαίων (μέσω Ειδικών Συμβούλων).

Σχολιάζοντας, μάλιστα, τα αποτελέσματα της μελέτης, ο Δημήτρης Δημητρίου, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος CPA Kudos Greece, τόνισε: «Θεωρούμε τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η συγκεκριμένη έρευνα ιδιαίτερα χρήσιμα για τη θέσπιση πρόσθετων μέτρων που θα διευκολύνουν

τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις –και όχι μόνο–, τόσο σε επίπεδο δικής τους πολιτικής όσο και σε επίπεδο κλαδικό.

Ευελπιστούμε να συμβάλουμε καταλυτικά στην έναρξη ενός εθνικού διαλόγου γύρω από το ESG, στον οποίο θα ακουστεί και η φωνή των “μικρών” με τρόπο επωφελή για την οικονομία και την κοινωνία».

Εκ μέρους της MRB Hellas, ο Δημήτρης Μαύρος, διευθύνων σύμβουλος, ανέφερε ότι «στον κόσμο των επιχειρήσεων κάθε τι καινούργιο, και φυσικά στην εκκίνηση του άγνωστο, ενσωματώνεται στην Ελλάδα με διαφορετικές ταχύτητες, με τους Early Adopters πάντα να είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις. Σε αυτήν ακριβώς τη φάση βρίσκεται και το ESG στην Ελλάδα».

»Ενώ οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν ενσωματώσει τη λογική ESG στον τρόπο δράσης τους, ή κινούνται σε αυτή την κατεύθυνση, μια αριθμητικά ισχυρή ομάδα επιχειρήσεων ενώ πραγματοποιεί, έστω και αποσπασματικά, δράσεις στο περιβάλλον ή στην κοινωνία, παραμένει “εκτός” λόγω μη έκθεσης στη συγκεκριμένη πληροφορία. Υπάρχουν έτσι πολλές επιχειρήσεις που είναι περισσότερο “έτοιμες” για ESG, απ’ ό,τι νομίζουν.

»Το έλλειμμα ενημέρωσης αποτελεί τον σημαντικότερο φραγμό στην πορεία προς το ESG. Αυτή η έλλειψη ενημέρωσης και γνώσης δημιουργεί πάντα φόβο δύο ειδών: α) τον φόβο ενός μεγάλου πολυδάπανου “τέρατος” και β) τον φόβο της “ενοχής” τού κατά πόσο κάθε εταιρεία είναι ικανή να αντεπεξέλθει στη συγκεκριμένη πρόκληση. Παράλληλα, η επικείμενη σύνδεση του ESG με τη χρηματοδοτική αξιολόγηση των επιχειρήσεων δεν είναι ακόμη ευρέως γνωστή στο επιχειρηματικό κοινό».

Όπως μάλιστα τόνισε ο κ. Μαύρος, η έννοια «business ethics» και η «σωστή» επιχειρηματικότητα δεν είναι προνόμιο των μεγάλων, των εισηγμένων και των πολυεθνικών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι επιχειρήσεις ζουν και δραστηριοποιούνται σε μια νέα εποχή όπου η δική τους «ευδοκίμηση» δεν στηρίζεται, όπως παλιά, μόνο σε έναν πυλώνα που είναι η οικονομική ανάπτυξη. Υπάρχουν δύο επιπλέον πυλώνες εξίσου σημαντικοί, ίσως και σημαντικότεροι μιας και ανατροφοδοτούν όπως έχει αποδειχτεί την οικονομική ανάπτυξη, οι οποίοι δημιουργούν μια γενικότερη αφηγηματική για την ευημερία μιας επιχείρησης: α) η Πρόοδος που αποτελείται από τους υπο-πυλώνες Πειθαρχία, Διαφάνεια και Διαδικασίες και β) η Επιτυχία που αποτελείται από τους υπο-πυλώνες Ανθρωπιά, Ηθική και Πνευματικότητα.

Λιγότερες βροχές, καύσωνες και ακραία καιρικά φαινόμενα ήταν τα «σήματα», που εξέπεμψε η κλιματική αποτίμηση, για την Ελλάδα, το 2024. Αυτά, μεταξύ άλλων, κατέγραψε η ομάδα του Climatebook, που φέτος επιμελήθηκαν οι δρ Κώστας Λαγουβάρδος, δρ Γιώργος Κύρος, δρ Σταύρος Ντάφης, δρ Κατερίνα Παπαγιαννάκη και δρ Βασιλική Κοτρώνη και δρ Γεώργιος Φραγκουλίδης. Η όλη αποτίμηση που παρουσιάστηκε στην αίθουσα συνεδρίων «Γ. Αναστασόπουλος» της ΕΣΗΕΑ κατέδειξε τα ρεκόρ θερμοκρασιών που καταγράφηκαν φέτος, αλλά και τα αποτελέσματα των περσινών πυρκαγιών στα οικοσυστήματα. Μάλιστα οι επιστήμονες εστίασαν στο ότι η συνέχιση αυτών των συνθηκών θα δοκιμάσει κοινωνία και οικονομία τα επόμενα χρόνια, τονίζοντας τη σημασία συνειδητοποίησης της ανάγκης αντιμετώπισης των φαινομένων της κλιματικής αλλαγής, παρά τις «σειρήνες» που ακούγονται εσχάτως.

Συγκεκριμένα για τη δασική πυρκαγιά στη Βορειοανατολική Αττική, κύριος ερευνητής ήταν ο δρ Θοδωρής Γιάνναρος (Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών), για τις θερμοκρασίες θάλασσας η δρ Σοφία Δαρμαράκη, φυσικός - ωκεανογράφος στο Εργαστήριο Παράκτιας και Θαλάσσιας Ερευνας στο ΙΤΕ, για τη θερμική επιβάρυνση τον Ιούνιο του 2024 η δρ Κατερίνα Πανταβού, επιστημονική συνεργάτις του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

Αναλυτικά με βάση τη μελέτη οι θερμοκρασίες το 2024 «χτύπησαν κόκκινο», ενώ το γεγονός ότι έπεσαν λιγότερα χιόνια στερήσε μεγάλα οικοσυστήματα, ακόμη και του βορρά, από την αναγκαία υγρασία. Επίσης το ότι «έπνευσαν» ασθενέστεροι άνεμοι σε κάποιες περιοχές, ενώ καταγράφηκαν 31 καιρικά επεισόδια με έντονες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην Ελλάδα το 2024. Σε αυτά υπήρξαν 9 ανθρώπινες απώλειες.

Πιο συγκεκριμένα με βάση τους μελετητές:

■ **Κόσμος:** Το 2024 ήταν το θερμότερο έτος παγκοσμίως, με τη μέση θερμοκρασία να ξεπερνάει κατά +1.6 βαθμούς τη μέση τιμή της προβιομηχανικής περιόδου (1850-1900). Πολύ σημαντική ήταν και η αύξηση των επιπέδων του διοξειδίου του άνθρακα στον πλανήτη, με τη μέση τιμή το 2024 να φθάνει τα 422.1 ppm, 2.9 ppm περισσότερα από τη μέση τιμή του 2023.

■ **Ελλάδα - θερμοκρασία:** Το 2024 ήταν το πιο θερμό έτος των τελευταίων 30 ετών. Η μέση μέγιστη θερμοκρασία στην Ελλάδα το 2024 ήταν σε όλες τις περιοχές υψηλότερη από τη μέση τιμή της κλιματικής περιόδου 1991-2020. Το 2024 ήταν το πιο θερμό έτος στη χώρα μας από το 1991 με μέση ετήσια τιμή της θερμοκρασίας στους 16°C.

■ **Ελλάδα - βροχοπτώσεις:** Το 2024 ήταν από τα πολύ ξηρά έτη των τελευταίων 30 ετών. Οι περιοχές όπου σημειώθηκαν λιγότερες βροχές σχετικά με την κλιματική τιμή ήταν η Ανατολική Μακεδονία και η Θράκη, πολλά τμήματα της ανατολικής χώρας (συμπεριλαμβανομένης και της Αττικής), τα νησιά και η Κρήτη. Οι περιοχές όπου σημειώθηκαν περισσότερες βροχές σχετικά με την κλιματική τιμή ήταν κυρίως η Θεσσαλία.

■ **Ελλάδα - θερμοκρασία θάλασσας:** Το 2024 ήταν το πιο θερμό έτος από το 1991, ξεπερνώντας το δεύτερο θερμότερο, αυτό του 2023. Η θερμοκρασία της θάλασσας ήταν

Τα μηνύματα της κλιματικής αλλαγής για το 2024

σε όλα τα πελάγη υψηλότερη από την κλιματική τιμή της περιόδου 1991 – 2020. Ειδικά σε περιοχές του Βόρειου Αιγαίου και της Ρόδου, η θετική απόκλιση έφτασε τους +2.4 βαθμούς Κελσίου. Η θερμοκρασία της θάλασσας ξεπέρασε ακόμη και τους 30°C τον Ιούλιο και Αύγουστο του 2024 στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Ρόδου και Καστελόριζου καθώς και σε περιοχές του Ιονίου, ενώ η χαμηλότερη θερμοκρασία, 12°C, σημειώθηκε στο Θρακικό Πέλαγος και στο Βόρειο Αιγαίο τον Μάρτιο του 2024.

■ **Ελλάδα - άνεμοι:** Η ένταση του ανέμου ήταν χαμηλότερη από τη μέση τιμή της κλιματικής περιόδου 1991-2020 στο Ιόνιο και υψηλότερη στο Αιγαίο. Οι μεγαλύτερες αρνητικές αποκλίσεις (δηλαδή άνεμοι ασθενέστεροι από την κλιματική τιμή) εντοπίζονται στο Ιόνιο με τιμές κοντά στο -1 km/h. Οι μεγαλύτερες θετικές αποκλίσεις (δηλαδή άνεμοι ισχυρότεροι από την κλιματική τιμή) εντοπίζονται στο Αιγαίο, φθάνοντας στο Ικάριο το +1.2 km/h.

■ **Ελλάδα - χιονοκάλυψη:** Οι ημέρες χιονοκάλυψης στη Βόρεια Ελλάδα και στην Πίνδο κυμάνθηκαν κατά 30-35% κάτω από τη μέση τιμή της περιόδου 2005-2023. Πάνω από τη μέση τιμή οι συνολικές ημέρες χιονοκάλυψης για το 2024 μόνο σε μεγάλα υψόμετρα στα Λευκά Όρη της Κρήτης.

■ **Ελλάδα-δασικές πυρκαγιές:** Ο συνολικός αριθμός καμένων στρεμμάτων περιορίστηκε στα 420.000 στρέμματα, χαμηλότερα από τον μέσο όρο της περιόδου 2006-2024 (503.000 στρέμματα). Η μεγαλύτερη σε έκταση ήταν η πυρκαγιά στην Πεντέλη τον Αύγουστο, η οποία εκτιμάται ότι έκαψε περίπου 104.000 στρέμματα.

■ **Εντονα καιρικά γεγονότα:** 31 καιρικά επεισόδια με έντονες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2024. Ο αριθμός αυτός είναι υψηλότερος από τον ετήσιο μέσο όρο της περιόδου 2000-2024. 24 επεισόδια ήταν άμεσα σχετιζόμενα με πλημμύρες, 10 με ισχυρούς ανέμους και 6 με σίφωνες ξηράς. Τα επεισό-

δια αυτά προκάλεσαν συνολικά 9 ανθρώπινες απώλειες.

■ **Ο καύσωνας του Ιουνίου 2024:** Ο Ιούνιος του 2024 ήταν ο θερμότερος των τελευταίων δεκαετιών. Οι θερμοκρασίες ξεπέρασαν κατά πολύ τα κανονικά για την εποχή επίπεδα σε ολόκληρη τη χώρα. Σε μεγάλες πόλεις της χώρας, πάνω από το 70% των ημερών του Ιουνίου παρουσίασαν ισχυρή ή και ακόμα μεγαλύτερη θερμική καταπόνηση με βάση τον δείκτη UTCI. Στην Αθήνα το 66,7% των ημερών κατατάσσονται σε πολύ ισχυρή θερμική καταπόνηση, ενώ υπολογίστηκε και μία ημέρα ακραίας θερμικής καταπόνησης.

■ **Η πυρκαγιά της Βορειοανατολικής Αττικής:** Ξεκίνησε στις 11/8/2024 από βραχυκύκλωμα σε κολόνα του ΔΕΔΔΗΕ στο Βαρνάβα, έκαψε >104.000 στρ. & επηρέασε ~1.200 κτίρια και ~4.000 κατοίκους. Κατά τις πρώτες 12 ώρες, η πυρκαγιά εξαπλώθηκε με πολύ υψηλή ταχύτητα 1.8 km/h, κατακαίοντας περισσότερα από 55.000 στρέμματα. Η εξάπλωση της πυρκαγιάς καθοδηγήθηκε από ισχυρούς βόρειους ανέμους (20-40 km/h και τοπικά 40-60 km/h), οι οποίοι σε συνδυασμό με την τοπογραφία και την εκδήλωση πυκνών κηλιδώσεων επέτρεψαν την ταχεία εξάπλωση της.

■ **Θερμοκρασίες θάλασσας στο Αιγαίο:** Το 2024, η θερμοκρασία της θάλασσας στην ελληνική επικράτεια κατέγραψε σημαντική αύξηση: Η θέρμανση του επιφανειακού στρώματος (0-200 μ.) έφτασε ως τους +2 °C, και του ενδιάμεσου στρώματος (200-800 μ.) τους +0.5 - +1 °C έναντι της κλιματικής τιμής. Οι περιοχές όπου η θερμοκρασία εμφανίζεται ελάχιστα χαμηλότερη της κλιματικής τιμής εντοπίζονται σε μεμονωμένες περιοχές νότια και περιμετρικά της Κρήτης στα βαθύτερα στρώματα (800-4.000 μ.), τα οποία ωστόσο, χαρακτηρίζονται στο σύνολό τους από θετικές αποκλίσεις ~+0.2 °C.

Το 2024 αποτελεί τη θερμότερη χρονιά για τις θερμοκρασίες θάλασσας σε όλα τα βάθη από το 1987 έως και σήμερα.

Με τις τιμές ενέργειας στα ύψη το ζήτημα της ενεργειακής φτώχειας αναδεικνύεται σε κεντρικό για τις σύγχρονες κοινωνίες. Ωστόσο με δεδομένες τις εξελίξεις στα επιχειρηματικά μέτωπα με τη διόγκωση πολλών ομίλων διεθνώς, ερώτημα είναι το πώς θα διασφαλιστεί ο στόχος για πραγματική ενεργειακή δημοκρατία.

Στο φόντο αυτό είναι προφανές ότι οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να προσφέρουν μια αποτελεσματική λύση για την άμβλυνση της ενεργειακής φτώχειας, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, ενσωματώνοντας ένα συνεργατικό μοντέλο που επιτρέπει, σε υποεθνικό επίπεδο, στις τοπικές κοινωνίες να παράγουν, να καταναλώνουν και να διαχειρίζονται τη δική τους ενέργεια, σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους. Αυτές οι κοινότητες, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν η τοπική αυτοδιοίκηση, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μεμονωμένοι πολίτες, ακόμα και ευάλωτα νοικοκυριά, προωθούν την ενεργειακή ανεξαρτησία και ενδυναμώνουν τις τοπικές κοινωνίες να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την ενέργεια που χρησιμοποιούν. Αυτοί οι μηχανισμοί αποκεντροποίησης και εκδημοκρατισμού της ενέργειας επιτρέπουν στις τοπικές κοινωνίες να αποκτήσουν πρόσβαση σε πράσινη ενέργεια σε προσιτή τιμή, καταπολεμώντας την ενεργειακή ανασφάλεια.

Ειδικότερα στα ευάλωτα και χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριά, οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να προσφέρουν πρόσβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως τα φωτοβολταϊκά συστήματα. Αυτή η πρόσβαση όχι μόνο μειώνει το κόστος ενέργειας, αλλά προσφέρει και ένα οικονομικά βιώσιμο μέλλον, μειώνοντας την εξάρτηση από τις διακυμάνσεις των τιμών στην παγκόσμια αγορά ενέργειας. Παραδείγματα από το εξωτερικό, όπως το πρόγραμμα Watt Solidaire στη Γαλλία, δείχνουν πως η πλεονάζουσα ενέργεια από φωτοβολταϊκά συστήματα μπορεί να διανεμηθεί σε οικογένειες που έχουν ανάγκη, βοηθώντας τις κοινότητες να δημιουργήσουν ένα δίκτυο αλληλεγγύης, ενισχύοντας την ανθεκτικότητά τους.

Η Ελλάδα υπολογίζεται ότι έχει το δεύτερο μεγαλύτερο μερίδιο φωτοβολταϊκών στην Ε.Ε. (2019-2024), με ισχύ 8,93 GW, ξεπερνώντας τον στόχο του ΕΣΕΚ για το 2025, ενώ η ανάπτυξη αυτή οδήγησε σε εξοικονόμηση 3,1 δισ. ευρώ από μειωμένες εισαγωγές αερίου. Παράλληλα, ο δρόμος για τις ενεργειακές κοινότητες διευρύνθηκε με τον Νόμο 5037/2023, που ενσωμάτωσε δύο ευρωπαϊκές οδηγίες, εισάγοντας τις κοινότητες ανανεώσιμων πηγών και τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών. Οι νέες ρυθμίσεις περιορίζουν το παραδοσιακό net metering

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Η λύση στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας

στα έργα αυτοπαραγωγής και εισάγουν το net billing, όπου ο συμψηφισμός γίνεται με βάση την αξία της παραγόμενης και καταναλισκόμενης ενέργειας, διασφαλίζοντας πιο δίκαιη κατανομή των ενεργειακών πόρων. Να σημειωθεί πως η Electra Energy με έδρα στην Αθήνα από το 2016, έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση κατανόησης των ανωτέρω ρυθμίσεων και την προώθηση της μετάβασης σε ένα δημοκρατικό, βιώσιμο και συμμετοχικό ενεργειακό κοινοτικό σύστημα.

Μέχρι και το 2024 είχαν δημιουργηθεί 1.742 ενεργές ενεργειακές κοινότητες. Οι 1.685 από αυτές είναι κάτω από τον ν. 4513/2018, ενώ 40 Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (ΚΑΕ) και 17 Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών (ΕΚΠ) συστάθηκαν με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο (ν. 5037/2023). Ενδεικτικά, η ενεργειακή κοινότητα «Υπερίων», με 128 μέλη, κατασκεύασε φωτοβολταϊκό σταθμό 500 kW στη Στυμφαλία. Παρ' όλα αυτά, οι ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λόγω της αντίστασης ορισμένων παρόχων ενέργειας να εκδώσουν εκκαθαριστικούς λογαριασμούς, με αποτέλεσμα τα μέλη τους να μην μπορούν να επωφεληθούν από τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. Οι πάροχοι επικαλούνται κενά στο ρυθμιστικό πλαίσιο, κυρίως στο κομμάτι των δικτύων και της διαχείρισης του ενεργειακού συμψηφισμού.

Οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να προσφέρουν μια αποτελεσματική λύση για την άμβλυνση της ενεργειακής φτώχειας, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, ενσωματώνοντας ένα συνεργατικό μοντέλο που επιτρέπει, σε υποεθνικό επίπεδο, στις τοπικές κοινωνίες να παράγουν, να καταναλώνουν και να διαχειρίζονται τη δική τους ενέργεια

Η επίλυση του προβλήματος απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) και το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Προτείνονται ξεκάθαρες ρυθμίσεις που θα υποχρεώνουν τους παρόχους να εφαρμόζουν τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, ενώ παράλληλα θα ενισχυθούν η εποπτεία και η διαφάνεια στον κλάδο. Ετσι, οι ενεργειακές κοινότητες θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τις επενδύσεις τους στην πράσινη ενέργεια.

Λύση για πράσινες στέγες, για έξυπνες πόλεις

Τα βιο-φωτοβολταϊκά συστήματα, ή Biosolar συστήματα, αποτελούν μια πρωτοποριακή προσέγγιση στον τομέα της πράσινης υποδομής που συνδυάζει την ενσωμάτωση πράσινων στεγών και φωτοβολταϊκών συστημάτων. Η πρακτική αυτή έχει ήδη εφαρμοστεί επιτυχώς σε χώρες όπως η Ελβετία, η Γερμανία και η Αυστρία, όπου τοποθετούνται φωτοβολταϊκά σε πράσινες στέγες, οι οποίες με τη σειρά τους δημιουργούν ένα μικροκλίμα που βελτιώνει την απόδοση των πάνελ. Το πράσινο στοιχείο της στέγης ψύχει το περιβάλλον, διατηρώντας τη θερμοκρασία γύρω στους 25°C, την ιδανική θερμοκρασία για τη μέγιστη απόδοση των ηλιακών πάνελ.

Στην Ελλάδα, οι ενεργειακές κοινότητες θα μπορούσαν να ακο-

λουθήσουν αυτό το παράδειγμα, αξιοποιώντας τα βιο-φωτοβολταϊκά συστήματα για να δημιουργήσουν μια μορφή «έξυπνης» πράσινης υποδομής στα αστικά κέντρα, προς όφελος των λιγότερο ευνοημένων περιοχών. Η εφαρμογή πράσινων στεγών με ηλιακά πάνελ σε κτίρια και κατοικίες θα μπορούσε να προσφέρει ενεργειακή αυτονομία, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει την αστική βιωσιμότητα, δημιουργώντας χώρους πρασίνου που υποστηρίζουν τη βιοποικιλότητα και απορροφούν το διοξείδιο του άνθρακα. Με αυτόν τον τρόπο, τα νοικοκυριά όχι μόνο μειώνουν το ενεργειακό τους κόστος, αλλά συμβάλλουν και στη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης.

Ελληνική εκπροσώπηση

Σε αυτό το πλαίσιο, ενδιαφέρουσα είναι η πρόταση του Σπύρου-Νικήτα Τσαμίχα, νομικού, με εξειδίκευση στις έξυπνες πόλεις, και συνιδρυτή της Energon Green Solutions, που επιλέχθηκε ως μέλος (delegate) του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Νεολαίας για την Ενέργεια 2024 στη Βουδαπέστη. Με την ομάδα του παρουσίασαν την πρόταση «Framework for University-Powered Energy Communities» (UPEC), που επιδιώκει την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας στην Ευρώπη μέσα από τη συνεργασία πανεπιστημίων και τοπικών κοινοτήτων, παρέχοντας βιώσιμες ενεργειακές λύσεις, κυρίως σε ευάλωτα νοικοκυριά. Το πλαίσιο παρουσιάστηκε με επιτυχία στη Διάσκεψη των Μερών του ΟΗΕ για το Κλίμα (COP29) στο Αζερμπαϊτζάν. «Η δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων σε συνδυασμό με πανεπιστημιακούς πόρους αποτελεί αναγκαίο βήμα για την ενεργειακή ανεξαρτησία και τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεών μας. Η ενσωμάτωση τεχνολογικά σύγχρονων και συμπεριληπτικών πρακτικών προσφέρει μια λύση οικονομικά βιώσιμη, περιβαλλοντικά ωφέλιμη και κοινωνικά δίκαιη, ανοίγοντας τον δρόμο για ένα μέλλον όπου η ενέργεια θα είναι προσβάσιμη για όλους» εξηγεί ο Σπύρος-Νικήτας Τσαμίχας.

Μέσω της πρωτοβουλίας UPEC, φοιτητές από διάφορα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά στην προσπάθεια αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας, λαμβάνοντας πρακτική εκπαίδευση σε πραγματικά έργα ενέργειας, εφαρμόζοντας στην πράξη τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η συμμετοχή των φοιτητών στην ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων και πράσινων συστημάτων, όπως τα βιο-φωτοβολταϊκά, όχι μόνο συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης ευάλωτων ομάδων, αλλά διαμορφώνει και μια νέα γενιά επαγγελματιών, ευαισθητοποιημένων στα θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος.

ΟΜΙΛΟΣ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ:

Επιχειρηματική αριστεία, με ισχυρό επενδυτικό και κοινωνικό αποτύπωμα

Με ηγετική θέση στις υποδομές κάθε είδους, τις παραχωρήσεις και την ενέργεια, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους επενδυτές στην Ελλάδα, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση της απασχόλησης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων.

Ο Όμιλος υλοποιεί συστηματικά επενδύσεις στρατηγικής σημασίας με μεγάλη εγχώρια προστιθέμενη αξία, παραμένοντας διαρκώς προσανατολισμένος στη δημιουργία χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας. Κοινός παρονομαστής του μοντέλου λειτουργίας της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ είναι η ενίσχυση της ευημερίας και της βιώσιμης ανάπτυξης για όλους, όπως και η μεγιστοποίηση της αξίας για τους μετόχους της.

Ο Όμιλος υλοποιεί αυτή την περίοδο ένα επενδυτικό πλάνο άνω των 10 δισ. ευρώ που δημιουργεί 20.000 νέες θέσεις εργασίας, δίνοντας έμφαση στην υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων με πολλαπλασιαστική αξία για την εγχώρια οικονομία αντί της απλής ανάληψης δημόσιων έργων. Το μέγεθος του αποτυπώματος του Ομίλου στην ελληνική οικονομία φανερώνουν και τα στοιχεία της πρόσφατης μελέτης «Εκτίμησης Κοινωνικού-Οικονομικού Αποτυπώματος (SEIA) για τη διετία 2022-2023» (PwC Business Solutions AE), κατά την οποία ο Όμιλος συνέβαλε με 4,8 δισ. ευρώ στο συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό άνω του 1% του συνολικού ΑΕΠ για την περίοδο αυτή. Στην απασχόληση η μέση ετήσια συνολική επίδραση της αλυσίδας αξίας του Ομίλου εκτιμάται σε περίπου 37.500 θέσεις εργασίας, καθώς για κάθε άμεση θέση εργασίας στον Όμιλο υποστηρίζονται επτά επιπλέον θέσεις εργασίας στην ευρύτερη οικονομία.

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δημιουργεί ευκαιρίες ευημερίας για τους εργαζομένους του, αλλά και για τους πολίτες και τους επισκέπτες της χώρας. Δημιουργώντας ποιοτικές, σταθερές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και στρατηγικές συνεργασίες με εγχώριους προμηθευτές ενισχύει το εθνικό εισόδημα, διαχέοντας αξία σε όλη την οικονομία. Ταυτόχρονα μέσω σημαντικών επενδύσεων σε υποδομές, όπως, ενδεικτικά, εθνικής σημασίας αυτοκινητόδρομοι, το νέο Διεθνές Αεροδρόμιο Ηρακλείου Κρήτης και το ολοκληρωμένο τουριστικό συγκρότημα (IRC Athens) στο Ελληνικό, συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών

διαβίωσης, στην ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών και στην αναμόρφωση του τουριστικού προφίλ της Ελλάδας. Παράλληλα η κυρίαρχη παρουσία του Ομίλου στο σύνολο των νευραλγικής σημασίας υποδομών της χώρας ενισχύει την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, ενώ με τα έργα παραγωγής και αποθήκευσης καθαρής ενέργειας που υλοποιεί υπηρετεί τον εθνικό στόχο της πράσινης μετάβασης και κατ'επέκταση του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Πρωταγωνιστής σε όλους τους κρίσιμους τομείς

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ηγείται σε όλους τους κρίσιμους τομείς δραστηριότητάς του, ενώ μετεξελλίσσεται σε έναν πλήρως καθετο-

ποιημένο όμιλο υποδομών (μεταφορικών, κτιριακών, ενεργειακών, περιβαλλοντικών, τεχνολογικών, πρότυπης διαχείρισης υδάτινων πόρων κι αποβλήτων) με ένα από τα μεγαλύτερα και πιο διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια παραχωρήσεων. Έχοντας εδραιώσει την κυριαρχία του, διαθέτει σήμερα ένα από τα πιο σύγχρονα -με μέση συμβατική διάρκεια 25 έτη- διαφοροποιημένα και χαμηλού ρίσκου χαρτοφυλάκια σε ελληνικό, αλλά και σε διεθνές επίπεδο, το οποίο διαρκώς εμπλουτίζεται με νέα έργα που βελτιώνουν την ασφάλεια, ταχύτητα και ποιότητα των μεταφορών, το περιβάλλον και την καθημερινότητα εκατομμυρίων πολιτών και επισκεπτών.

Στις κατασκευές, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαθέτει ένα σημαντικό, ισορροπημένο και υγιές

ανεκτέλεστο, αποτελούμενο κυρίως από έργα που αφορούν ίδιες επενδύσεις του Ομίλου και ιδιωτικά έργα για λογαριασμό τρίτων κι όχι μόνο δημόσια έργα. Το σύνολο των έργων της ΤΕΡΝΑ, του κατασκευαστικού βραχίονα του Ομίλου, εκτελούνται με μοναδική αξιοπιστία, αρτιότητα και ταχύτητα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, όπου η ΤΕΡΝΑ αποτελεί τον καλύτερο πρεσβευτή του ελληνικού τεχνικού δυναμικού.

Στην ενέργεια, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ υλοποιεί πρωτοποριακές επενδύσεις στην παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας, ενώ αναπτύσσει κρίσιμες ενεργειακές υποδομές εντός και εκτός Ελλάδας. Οι επενδύσεις και τα έργα του Ομίλου ενισχύουν την ενεργειακή αυτονομία και ασφάλεια της χώρας και οδηγούν σε

πιο προσιτές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, μέσω της θυγατρικής ΗΡΩΝ, ο Όμιλος κατέχει ισχυρή θέση, εκτός από την ηλεκτροπαραγωγή, και στην εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου προσφέροντας πρωτοποριακές και ανταγωνιστικές λύσεις σε χιλιάδες νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Παράλληλα με την επιχειρηματική του αριστεία, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ αναπτύσσει ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε όλη τη χώρα. Υποστηρίζει σταθερά τις τοπικές κοινωνίες. Στέκεται δίπλα στη νέα γενιά. Συνεισφέρει στη φροντίδα κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και δηλώνει πάντα «παρών» σε έκτακτες ανάγκες, όπως στην αντιμετώπιση κρίσεων και φυσικών καταστροφών.

Το 70% των πολιτών αναγνωρίζει τη σημασία της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα, ωστόσο πολλοί και πολλές εξακολουθούν να επιλέγουν περιορισμένες λύσεις, χωρίς να αξιοποιούν πλήρως τις διαθέσιμες τεχνολογίες.

Αυτό αναφέρει έρευνα της εταιρείας Schneider Electric που εστιάζει στις παγκόσμιες στάσεις απέναντι στην ενεργειακή απόδοση των νοικοκυριών, τη βιωσιμότητα και την έξυπνη οικιακή τεχνολογία.

Πρόκειται για την τρίτη έκδοση της έρευνας καταναλωτών, που δημοσίευσε σε ένα White Paper με τίτλο «Εξελισσόμενη οικιακή κατανάλωση ενέργειας: προθέσεις, ενέργειες και εμπόδια για καλύτερη ενεργειακή απόδοση στο σπίτι». Η έρευνα διεξήχθη σε 13.000 άτομα από 11 χώρες σε όλο τον κόσμο και αποκάλυψε χάσμα μεταξύ συνειδητοποίησης και δράσης.

Όπως αναφέρει η έρευνα, η κατανάλωση ενέργειας στα νοικοκυριά αποτελεί τον κύριο παράγοντα εκπομπών και έχει αυξηθεί σταθερά τα τελευταία χρόνια, λόγω της αύξησης των ενεργοβόρων οικιακών συσκευών. Αυτή η τάση, σε συνδυασμό με τις εκρηκτικές αυξήσεις στο κόστος ενέργειας και τις δραματικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, έχει ενισχύσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας στο σπίτι.

Συμπεριφορές

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση εστιάζει σε συμπεριφορές, εμπόδια και τον βαθμό ετοιμότητας για την υιοθέτηση λύσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα φετινά αποτελέσματα αναδεικνύουν ένα σημαντικό χάσμα μεταξύ συνειδητοποίησης και δράσης. Το 82% των ερωτηθέντων θεωρεί την ενεργειακή απόδοση «αρκετά σημαντική» ή «πολύ σημαντική», ενώ το 84% δήλωσε ότι η ενεργειακή απόδοση είναι η κορυφαία βελτίωση που επιθυμούν για το σπίτι τους. Επιπλέον, το 70% απάντησε ότι η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα είναι «σημαντική» για αυτούς.

Ωστόσο, μόνο λίγοι λαμβάνουν τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Μόλις το 44% ρυθμίζει τακτικά τη θερμοκρασία του χώρου του, παρότι αυτή είναι μία από τις πιο αποδοτικές πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας.

Ταυτόχρονα, το 58% των ιδιοκτητών κατοικιών δηλώνει ότι η κύρια στρατηγική του για εξοικονόμηση ενέργειας είναι να σβήνει

Οι χαμένες ευκαιρίες εξοικονόμησης ενέργειας στα νοικοκυριά

● Η θερμοκρασία του χώρου αντιπροσωπεύει πάνω από το 50% της οικιακής ενεργειακής κατανάλωσης. Το 58% των ιδιοκτητών κατοικιών δηλώνει ότι η κύρια στρατηγική του για εξοικονόμηση ενέργειας είναι να σβήνει τα φώτα, παρ' όλο που ο φωτισμός αντιστοιχεί μόλις στο 5% των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας

τα φώτα, παρ' όλο που ο φωτισμός αντιστοιχεί μόλις στο 5% των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η δεύτερη πιο δημοφιλής πρακτική, η αποσύνδεση αχρησιμοποίητων φορτιστών (48%), έχει, επίσης, ελάχιστο αντίκτυπο, εξοικονομώντας μόλις 0,26 δολάρια ανά φορτιστή ετησίως.

Τεχνολογία οικιακής ενέργειας

Η έκθεση αποκαλύπτει ακόμη μία υπερβολική έμφαση στον φωτισμό, όσον αφορά τις τεχνολογίες οικιακής ενέργειας που διαθέτουν οι καταναλωτές. Το 52% πιστεύει ότι ο έξυπνος φωτισμός βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση. Παρότι το 24% διαθέτει έξυπνο φωτισμό, μόνο το 21% έχει έξυπνο θερμοστάτη, ενώ λιγότεροι από τους μισούς (46%) αναγνωρίζουν τα οφέλη του στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρ' όλο που υπάρχουν αποδείξεις πως μπορεί να μειώσει τους λογαριασμούς έως και 30% ετησίως.

Για πρώτη φορά, η έρευνα εξέτασε τις στάσεις απέναντι στην τε-

χνητή νοημοσύνη (AI). Παρότι οι προβλέψεις δείχνουν ότι η AI και οι αυτοματισμοί θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση έως και 10% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το 44% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν θα βασίζονταν ποτέ στην AI για οικιακές εργασίες, το 35% δεν την κατανόει πλήρως και το 41% επιθυμεί να την αποφεύγει ενεργά. Επιπλέον, το 52% θεωρεί ότι η τεχνολογία έξυπνου σπιτιού είναι υπερβολικά ακριβή, παρ' όλο που τα συνδεδεμένα σπίτια μπορούν να επιτύχουν εξοικονόμηση ενέργειας έως και 22%.

Η έρευνα αποκαλύπτει, επίσης, ένα κενό ενημέρωσης σχετικά με πιο παραδοσιακές τεχνολογίες οικιακής ενέργειας: το 30% των ερωτηθέντων δεν γνωρίζει τη λειτουργία του ηλεκτρικού πίνακα του σπιτιού του, ενώ το 16% δεν γνωρίζει καν την τοποθεσία του. Ο ηλεκτρικός πίνακας αποτελεί την καρδιά του ηλεκτρικού συστήματος του σπιτιού και λειτουργεί ως ρυθμιστής που προστατεύει την ασφαλή λειτουργία των ηλεκτρι-

κών συσκευών και εγκαταστάσεων. Επομένως, αυτή η έλλειψη γνώσης ενδέχεται να δημιουργήσει σοβαρούς κινδύνους ασφαλείας, ειδικά καθώς τα σπίτια αρχίζουν να λειτουργούν ολοένα και περισσότερο με ηλεκτρική ενέργεια. «Οι καταναλωτές θέλουν να μειώσουν τον λογαριασμό ρεύματος, να αυξήσουν την ενεργειακή τους αξιοπιστία και να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των σπιτιών τους. Ωστόσο, υπάρχει ένα χάσμα μεταξύ πρόθεσης και δράσης. Η τεχνολογία για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών είναι ήδη διαθέσιμη, αλλά υπάρχει έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους αξιοποίησής της», δήλωσε ο Michael Lotfy Gierges, Executive Vice President του Τομέα Home & Distribution στη Schneider Electric. «Μέσω του αυξημένου εξηλεκτρισμού και της ψηφιοποίησης, η κατανάλωση ενέργειας στα σπίτια μπορεί να μετρηθεί καλύτερα, να ελεγχθεί και να στραφεί προς πιο ανανεώσιμες πηγές».

Ενα νέο εργαλείο της ΡΑΑΕΥ για την εξοικονόμηση ενέργειας αναμένεται άμεσα να τεθεί σε χρήση με βάση όσα ανέφερε ο πρόεδρος της ΡΑΑΕΥ, Αθ. Δαγούμας, κατά τη διάρκεια συζήτησης στο podcast «Στην Πρίζα» του ΑΔΜΗΕ με τον δημοσιογράφο Γ. Φιντικάκη.

Πρόκειται για έναν οδηγό και μια αγορά όπου ο πολίτης θα βάζει τα δεδομένα του και θα λαμβάνει προσφορές για υπηρεσίες ενεργειακής αποδοτικότητας. Ειδικότερα, το νέο εργαλείο με την ονομασία «Energy Efficiency marketplace» αφορά μια πλατφόρμα που θα «πατήσει» στον υφιστάμενο έξυπνο οδηγό εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και κατοικίες και φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα «marketplace» όπου πιστοποιημένες εταιρείες θα μπορούν να προσφέρουν συγκεκριμένες λύσεις σε αιτήματα καταναλωτών.

Ουσιαστικά, η ηλεκτρονική πλατφόρμα «Building Energy Efficiency Marketplace» θα παρέχει στους καταναλωτές πλήρη πληροφόρηση για το τι προσφέρει η αγορά σε σχέση με έργα εξοικονόμησης ενέργειας, αλλά και τις συνδεόμενες, με αυτά, επιδόσεις ενεργειακής αναβάθμισης. Στόχος του όλου έργου είναι η ενίσχυση των παρεμβάσεων που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση όσα ανέφερε ο πρόεδρος της ΡΑΑΕΥ Θανάσης Δαγούμας στο πλαίσιο του τελευταίου συνεδρίου του ΙΕΝΕ «Ενέργεια και Ανάπτυξη 2024», τον περασμένο Νοέμβριο, αναμένεται να επεκταθεί η ψηφιακή πλατφόρμα που διαθέτει ήδη η Αρχή για την εξοικονόμηση ενέργειας και θα λειτουργεί ως ηλεκτρονικό σημείο συνάντησης των καταναλωτών με τις επιχειρήσεις.

Προσφορά και ζήτηση

Οι καταναλωτές δίνοντας μια σειρά από στοιχεία στην πλατφόρμα θα ενημερώνονται για τις παρεμβάσεις που μπορούν να κάνουν στο ακίνητό τους για να μειώσουν την ενεργειακή κατανάλωση και στη συνέχεια θα μπορούν να ζητούν προσφορές από μία ή και περισσότερες εταιρείες που θα έχουν συνδεθεί με την πλατφόρμα.

Όπως έχει πει ο κ. Δαγούμας, πρόκειται για ένα marketplace με στόχο τη σύνδεση της προσφοράς και της ζήτησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπό τον Αθ. Δαγούμα η Αρχή έχει προχωρήσει, αθόρυβα, σε μια σειρά από πρωτοποριακά έργα ψηφιακής εξυπηρέτησης και υποστήριξης των καταναλωτών, σε μια αγορά που έχει πολυσύνθετη εικόνα.

Πρώτο από αυτά είναι το energycost.gr που έχει αναβαθμι-

«Εργαλεία» made in ΡΑΑΕΥ στη διάθεση των πολιτών

Η νέα πλατφόρμα που θα «πατήσει» στον υφιστάμενο έξυπνο οδηγό εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και κατοικίες φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα «marketplace» όπου πιστοποιημένες εταιρείες θα μπορούν να προσφέρουν συγκεκριμένες λύσεις σε αιτήματα καταναλωτών

στεί από τον περασμένο Απρίλιο και πλέον παρουσιάζει εύκολα και με σαφήνεια όλα τα προγράμματα που παρέχουν οι προμηθευτές είτε αφορούν τα πολύχρωμα τιμολόγια είτε το φυσικό αέριο και με εύκολο και γρήγορο τρόπο μπορούν να συγκρίνουν και να κάνουν την πλέον συμφέρουσα για αυτούς επιλογή.

Η σύγκριση μπορεί να γίνει είτε με τη σάρωση του QR απευθείας από τον λογαριασμό ρεύματος είτε επιλέγοντας μέσα από τη λίστα των τιμολογίων, ενώ δίνεται η δυνατότητα σύγκρισης ακόμη και με τιμολόγιο που δεν είναι εμπορικά διαθέσιμο.

Παράλληλα, η ΡΑΑΕΥ έχει αναπτύξει τον «Εικονικό Τόπο για τον Καταναλωτή», ο οποίος πρόσφατα εντάχθηκε στο Αποθετήριο Πρακτικών Καινοτομίας Δημοσίου Τομέα.

Ακόμη, έχει ενεργοποιήσει τον Ενεργειακό Διαμεσολαβητή, που επιτρέπει στους καταναλωτές ενέργειας οι οποίοι δεν είναι ικα-

νοποιημένοι από τις απαντήσεις των προμηθευτών ενέργειας ή των Διαχειριστών Δικτύων Διανομής στο παράπονο που υπέβαλαν στο Εργαλείο Υποβολής Παραπόνων (MyRAE) να προχωρήσουν σε δωρεάν διαμεσολάβηση για επίλυση της διαφοράς.

Συμπεριφορές

Επίσης, στη διάθεση των καταναλωτών είναι το Εργαλείο Συγκέντρωσης Τιμολογίων Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας, το οποίο συγκεντρώνει όλα τα διαθέσιμα οικιακά και επαγγελματικά τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχουν οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και τέθηκε σε λειτουργία τον Ιανουάριο 2024.

Παράλληλα, υπάρχει και το Εργαλείο Σύγκρισης Τιμών για την Ηλεκτροκίνηση, το οποίο επιτρέπει στους καταναλωτές ενέργειας να συγκρίνουν όλα τα διαθέσιμα τιμολόγια για φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων, καθώς και τους δημό-

σια διαθέσιμους φορτιστές και την όδευση προς αυτούς που τέθηκε σε λειτουργία από τον Απρίλιο 2024.

Στη διάθεση της αγοράς είναι και το Εργαλείο Υπολογισμού Κόστους Ηλεκτρικής Ενέργειας, το οποίο επιτρέπει στους καταναλωτές ενέργειας να υπολογίσουν την κατανάλωση και το κόστος χρήσης των οικιακών συσκευών τους με βάση τη χρήση τους, σε λειτουργία από το 2022.

Τέλος, στον χάρτη πλέον μπαίνει και το Εργαλείο Οδηγός Εξοικονόμησης Ενέργειας, το οποίο επιτρέπει στους καταναλωτές ενέργειας να εκτιμήσουν το όφελος από διάφορες επιλογές εξοικονόμησης ενέργειας για κτίρια σε λειτουργία από το 2023. Αυτό είναι και το εργαλείο που αναβαθμίζεται ώστε να μετατραπεί σε marketplace συνάντησης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων για την πραγματοποίηση έργων εξοικονόμησης.

Σημαντικά και μόνιμα οικονομικά οφέλη για τους καταναλωτές προκύπτουν από την ενεργειακή μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ). Και αυτό διότι οι ΑΠΕ, και ειδικά η αιολική ενέργεια, είναι οι πιο φτηνές μορφές ηλεκτροπαραγωγής. Επιπλέον παράγουν ηλεκτρισμό με σταθερό κόστος που δεν εξαρτάται από τις διεθνείς διακυμάνσεις των τιμών των καυσίμων. Αυτό αναφέρει σε πρόσφατη ανακοίνωσή της η Ελληνική Επιστημονική Ενωση Αιολικής Ενέργειας - ΕΛΕΤΑΕΝ με αφορμή το αναθεωρημένο Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Συγκεκριμένα, με βάση την ΕΛΕΤΑΕΝ, το ΕΣΕΚ διαπιστώνει μεγάλη μείωση στο συνολικό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας εφόσον επιτευχθεί η εκτιμώμενη αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ. Με βάση τα αποτελέσματά του, το συνολικό κόστος μειώνεται το 2030 πάνω από 25% σε σχέση με την αρχή της δεκαετίας και φτάνει σχεδόν στο μισό το 2050 (βλ. Διάγραμμα).

Αυτό το σημαντικό οικονομικό όφελος που προσφέρουν οι ΑΠΕ, σύμφωνα με την ΕΛΕΤΑΕΝ, πρέπει να περνάει άμεσα και αυτόματα στον καταναλωτή. Σε αυτή την κατεύθυνση έχει ανοίξει η συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη μεταρρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ανάλογη σύσταση περιλαμβάνει και η πρόσφατη Εκθεση Ντράγκι. Στόχος πρέπει να είναι ο καταναλωτής να απολαμβάνει άμεσα τα οφέλη από την αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, χωρίς να απαιτούνται κρατικές και ρυθμιστικές παρεμβάσεις, οι οποίες δεν μπορεί να είναι πάντα βέλτιστες και δημιουργούν καθυστερήσεις. Η μεταρρύθμιση πρέπει, επίσης, να διατηρήσει τα θετικά του σημερινού συστήματος και κυρίως την ανάδειξη της αξίας της ενέργειας κάθε ώρα ώστε οι ενδιαφερόμενοι να λαμβάνουν τα σωστά σήματα σε ποια τεχνολογία και πού αξίζει να επενδύσουν.

Η ΕΛΕΤΑΕΝ θεωρεί θετικό ότι το υπό διαβούλευση ΕΣΕΚ περιλαμβάνει στα μέτρα πολιτικής αυτή τη μεταρρύθμιση και καλεί για την επιτάχυνσή της.

Προκειμένου όμως να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για τους Έλληνες καταναλωτές, απαιτούνται επιπλέον:

- σημαντική αύξηση της αναλογίας των αιολικών πάρκων στο μείγμα τεχνολογιών σε σχέση με αυτό που περιλαμβάνει το υπό διαβούλευση ΕΣΕΚ,
- κατά προτεραιότητα υλοποίηση των πιο αποδοτικών έργων, δηλαδή αυτών που χωροθετούνται σε περιοχές με υψηλότερο αιολικό δυναμικό και παράγουν έτσι περισ-

Οφέλη για τους πολίτες από την αιολική ενέργεια

σότερο και φτηνότερο ηλεκτρισμό.

Όπως αναφέρεται, ο στόχος για τα χερσαία αιολικά πάρκα το 2030 έχει αυξηθεί σε σχέση με το σενάριο που είχε παρουσιαστεί από το ΥΠΕΝ τον Οκτώβριο 2023 και αξιολογείται θετικά. Όμως αυτή η βελτίωση δεν προβλέπεται για μετά το 2030 και έτσι η αναλογία τεχνολογιών γίνεται δυσμενέστερη. Χρειάζεται λοιπόν περισσότερη αιολική ενέργεια για να επανέλθει σε ισορροπία το μείγμα τεχνολογιών. Η αποκατάσταση της ισορροπίας θα οδηγήσει σε:

- μείωση των περικοπών ενέργειας,
- μεγαλύτερη και ταχύτερη μείωση του κόστους ενέργειας για τους καταναλωτές και
- αύξηση των εξαγωγών πράσινης ενέργειας.

Κερδίζουν οι τοπικές κοινωνίες

Στο μεταξύ, με βάση την ΕΛΕΤΑΕΝ, τη μεγαλύτερη συνεισφορά των ΑΠΕ στα τέλη υπέρ ΟΤΑ και καταναλωτών έχουν τα αιολικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΕΤΑΕΝ από τα 35 εκατ. ευρώ που είναι το συνολικό ποσό που παρακρατείται αυτόματα από τις ΑΠΕ για την ενίσχυση των τοπικών δήμων και των λογαριασμών ρεύμα-

τος των οικιακών καταναλωτών, τα 29 εκατ. ευρώ προέρχονται από τα αιολικά. Ακολουθεί η βιομάζα με 3,7 εκατ. ευρώ, οι μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί με 1,81 εκατ. ευρώ, ενώ αισθητά μικρότερη είναι η συνεισφορά των φωτοβολταϊκών και των σταθμών βιοενέργειας.

Από τα 35 εκατ. ευρώ το 2023 τα 14,2 εκατ. ευρώ πιστώνονται στους λογαριασμούς των νοικοκυριών στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται οι ΑΠΕ και τα 21,2 εκατ. ευρώ χρησιμοποιούνται για την οικονομική ενίσχυση των τοπικών δήμων.

Με βάση την ανάλυση των στοιχείων στην οποία προχώρησε η ΕΛΕΤΑΕΝ τα υψηλότερα συνολικά ποσά από τις ΑΠΕ λαμβάνουν οι Δήμοι Καρύστου Ευβοίας (5,4 εκατ. ευρώ), Θηβαίων Βοιωτίας (2,8 εκατ. ευρώ), Αρριανών Ροδόπης (1,7 εκατ. ευρώ), Τανάγρας Βοιωτίας (1,2 εκατ. ευρώ), Αλεξανδρούπολης Εβρου (1,1 εκατ. ευρώ), Δελφών Φωκίδας (1 εκατ. ευρώ), Κοζάνης (908 χιλ. ευρώ), Βοΐου Κοζάνης (843 χιλ. ευρώ), Κύμης-Αλιβερίου Ευβοίας (816 χιλ. ευρώ) και Ναυπακτίας Αιτωλοακαρνανίας (808 χιλ. ευρώ).

Ιδιαίτερα ευνοημένοι είναι οι κάτοικοι μικρών κοινοτήτων της ελληνικής επαρχίας. Οι κοινότη-

τες των οποίων οι οικιακοί καταναλωτές θα λάβουν τα μεγαλύτερα ποσά χάρη στα αιολικά πάρκα που φιλοξενούν είναι οι κοινότητες Κομίτου Ευβοίας (574 χιλ. ευρώ), Αισύμης Εβρου (329 χιλ. ευρώ), Υδρας (306 χιλ. ευρώ), Στουππαίων Ευβοίας (296 χιλ. ευρώ), Θίσβης Βοιωτίας (287 χιλ. ευρώ), Οργάνης Ροδόπης (282 χιλ. ευρώ), Νέων Στύρων Ευβοίας (243 χιλ. ευρώ), Κέχρου Ροδόπης (238 χιλ. ευρώ), Δεσφίνας Φωκίδας (219 χιλ. ευρώ) και η κοινότητα Πλατανιστού Ευβοίας (207 χιλ. ευρώ).

Σε επίπεδο περιφερειών, η πιο ευνοημένη περιοχή της ηπειρωτικής χώρας είναι η Στερεά Ελλάδα με 13,8 εκατ. ευρώ στους δήμους και τους καταναλωτές των κοινοτήτων της. Ακολουθούν η Ανατολική Μακεδονία και η Πελοπόννησος. Από τις νησιωτικές περιφέρειες, η πιο ευνοημένη είναι η Κρήτη με 1,6 εκατ. ευρώ, χάρη κυρίως στα αιολικά πάρκα της ανατολικής Κρήτης.

Όπως αναφέρει η ΕΛΕΤΑΕΝ σε σχετική ανακοίνωσή της, η ενίσχυση που προσφέρει το «ειδικό τέλος υπέρ ΟΤΑ και καταναλωτών» στους δήμους και τους οικιακούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που διαμένουν σε περιοχές (Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες) της Ελλάδας όπου λειτουργούν αιολικά πάρκα είναι πολύ μεγάλη.

«Πάρα πολλοί από τους ενισχυόμενους πληθυσμούς κατοικούν σε μικρές ορεινές ή νησιωτικές κοινότητες. Η διατήρηση του ανθρώπινου αυτού δυναμικού στους τόπους καταγωγής και μόνιμης κατοικίας τους είναι μια στρατηγική εθνικής σημασίας.

Η αιολική ενέργεια συμβάλλει σε αυτή τη στρατηγική, όχι μόνο με το ειδικό τέλος που αποδίδει στις κοινότητες αλλά και μέσω των έργων υποδομής και των άλλων αναπτυξιακών ωφελειών που προσφέρει» σημειώνει.

Τα ποσά του ειδικού τέλους παρακρατούνται, με βάση τον νόμο, αυτόματα από τις πληρωμές προς τα αιολικά πάρκα με σκοπό την ενίσχυση των τοπικών δήμων και τη μείωση των λογαριασμών ρεύματος των οικιακών καταναλωτών και αντιστοιχούν στο 3% του τζίρου των έργων. Αντίστοιχες παρακρατήσεις γίνονται από τα μικρά υδροηλεκτρικά (ΜΥΗΣ), τους σταθμούς βιοενέργειας, μερικά φωτοβολταϊκά και υβριδικά έργα.

Το αναθεωρημένο Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα διαπιστώνει μεγάλη μείωση στο συνολικό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας εφόσον επιτευχθεί η εκτιμώμενη αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΝΕΡΟΥ 2025

ΕΥΔΑΠ: Νερό υψηλής ποιότητας από τη βρύση μας και έργα πνοής σε όλη την Αττική

Η ΕΥΔΑΠ, κορυφαία εταιρεία ύδρευσης και αποχέτευσης στην Ελλάδα και μια από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη, έχει μια σημαντική αποστολή την οποία εκπληρώνει με συνέπεια. Αφορά τη συνεχή παροχή με νερό άριστης ποιότητας, κάτι που την κατατάσσει στην 1η θέση μεταξύ 180 χωρών παγκοσμίως, σύμφωνα με τον Δείκτη Περιβαλλοντικών Επιδόσεων (EPI) του Πανεπιστημίου Yale. Ταυτόχρονα, διαθέτει το 2ο φθηνότερο νερό στον κόσμο, σύμφωνα με την Global Water Intelligence.

Σύμφωνα με το Urban Water Atlas for Europe, που εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και παρουσιάζονται οι καλύτερες πρακτικές στις ευρωπαϊκές πόλεις, η ΕΥΔΑΠ βαθμολογήθηκε με 10 (άριστα) αναφορικά με την ποιότητα του πόσιμου νερού για την πόλη της Αθήνας.

«Η ποιότητα των υπηρεσιών, η αυστηρή προσήλωση στην αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών της κοινωνίας είναι για την ΕΥΔΑΠ προτεραιότητα μεγάλης σημασίας», τονίζει ο **διευθύνων σύμβουλος της ΕΥΔΑΠ Χάρης Σαχίνης** με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Νερού. Ισως όλα αυτά θεωρούνται αυτονόητα επειδή είναι δεδομένα, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών ποιότητας είναι γεγονός επειδή οι άνθρωποι της ΕΥΔΑΠ εργάζονται με συνέπεια, σχέδιο και αφοσίωση» προσθέτει.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νερού (World Water Day) στις 22 Μαρτίου, η οποία καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ το 1992 κατά τη διάρκεια της συνδιάσκεψης για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στο Ρίο ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας, αποτελεί αφορμή για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σπουδαιότητα του νερού στην ανάπτυξη και ευημερία της κοινωνίας, τόσο στο παρόν, όσο και στο μέλλον. Παράλληλα έρχεται να μας υπενθυμίσει τις δράσεις που καλούμαστε να αναλάβουμε ώστε το πολύτιμο αυτό αγαθό να παραμένει προσβάσιμο σε όλους αλλά και υψηλής ποιότητας.

**Είναι πηγή Ζωής; Ναι
Είναι απεριόριστο; Οχι**

Η κλιματική κρίση, η οποία διαταράσσει την ισορροπία στον κύκλο του νερού καθώς και η

ανοδική ζήτηση λόγω της αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού, έχουν επιδράσει καταλυτικά στην ποσότητα και την ποιότητα των διαθέσιμων υδάτινων πόρων παγκοσμίως. Επιπλέον, το γεγονός ότι δεν γίνεται πάντα με ορθό τρόπο η διαχείρισή τους έχει αποτέλεσμα τα αποθέματα να εξαντλούνται πιο γρήγορα απ' ό,τι ανανεώνονται, αυξάνοντας τις πιθανότητες περαιτέρω γενικευμένης λειψυδρίας.

Στην Ελλάδα, η παρατεταμένη ανομβρία σε συνδυασμό με την αυξημένη κατανάλωση που παρατηρείται έχει προκαλέσει τη σημαντική μείωση των αποθεμάτων νερού, ενώ καθιστά απαραίτητη την ανάληψη δράσης από όλους μας.

Για την εξασφάλιση της υδροδότησης της Αττικής υπό τις νέες συνθήκες που δημιουργούνται λόγω της κλιματικής κρίσης και της επαναλαμβανόμενης παρατεταμένης ανομβρίας, η Πολιτεία, σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ, έχει καταστρώσει ένα φιλόδοξο αλλά αναγκαίο σχέδιο για τη διασφάλιση της επάρκειας νερού της Αθήνας, που περιλαμβάνει άμεσες παρεμβάσεις και μακροχρόνιες λύσεις για την ενίσχυση των υδατικών αποθεμάτων, τη χρήση εναλλακτικών πηγών και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών.

**Στρατηγικές επενδύσεις
με το βλέμμα στο αύριο**

Η ΕΥΔΑΠ υλοποιεί ένα εκτεταμένο επενδυτικό πρόγραμμα στρατηγικής σημασίας, συνολικού ύψους 2,1 δισ. ευρώ, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των συστημάτων και υποδομών έναντι των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής. Το συγκεκριμένο επενδυτικό πλάνο περιλαμβάνει σημαντικά έργα που αφορούν τη θωράκιση των υποδομών της, την αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, την επέκτασή τους σε νέες περιοχές, αλλά και την κατασκευή ολοκληρωμένου αποχετευτικού δικτύου στην Ανατολική Αττική μαζί με την ανάπτυξη τριών νέων, τεχνολογικά προηγμένων Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΚΕΛ) με δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης του ανακυκλωμένου νερού για άρδευση και άλλες δευτερεύουσες χρήσεις, προωθώντας την εξοικονόμηση του φυσικού πόρου και κάνοντας πράξη τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Επιπλέον, το επενδυτικό πρόγραμμα της Εταιρείας προ-

ΚΕΛ Ψυττάλεια

Εύννος

βλέπει στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Εταιρείας με άμεσο αντίκτυπο στην ευκολία και την ταχύτητα εξυπηρέτησης του πελάτη.

Συνολικά, πρόκειται για ένα επενδυτικό πρόγραμμα που είναι άμεσα συνδεδεμένο με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Αττικής, καθώς στοχεύει τόσο στη διασφάλιση της ποσότητας όσο και της υψηλής ποιότητας νερού που όλοι απολαμβάνουμε, αλλά και στις υψηλής ποιότητας υπηρεσίες αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων με άμεσα οφέλη για την υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών, αλλά και το ίδιο το περιβάλλον.

Ειδικότερα, το emblematicό έργο δημιουργίας εμποδίων αποχέτευσης στην Ανατολική Αττική θα ωφελήσει με την ολοκλήρωσή του περισσότερους από 400.000 πολί-

τες στους Δήμους της Ανατολικής Αττικής.

Νερό που παίρνει άριστα!

Η Αττική τροφοδοτείται με ένα από τα καλύτερα νερά της Ευρώπης. Ενδεικτικό είναι πως ο φορέας European Benchmarking Co-operation, κατά τη διεθνή αξιολόγηση εταιρειών ύδρευσης που διενήργησε, βαθμολόγησε το νερό της ΕΥΔΑΠ με 99,6%, για την ποιότητά του, τιμή υψηλότερη από τον μέσο όρο των βαθμολογιών μεταξύ των εταιρειών ύδρευσης της Δυτικής Ευρώπης.

Οι κάτοικοι της Αθήνας διαθέτουν στις βρύσες τους άριστης ποιότητας νερό καθώς οι κύριες πηγές υδροληψίας και οι Ταμιευτήρες του Μόρνου και του Ευήνου που χρησιμοποιεί η ΕΥΔΑΠ βρίσκονται σε περιοχές απαλλαγμένες από γεωργική και βιομηχανική δραστηριότητα. Παράλληλα, η μεταφορά του γίνεται με φυσικό τρόπο μέσω

βαρύτητας, επομένως με μικρή κατανάλωση ενέργειας.

**Καθημερινοί έλεγχοι
365 μέρες τον χρόνο**

Με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους καταναλωτές, υλοποιώντας συνεχείς επενδύσεις στην τεχνολογία, η ΕΥΔΑΠ διενεργεί καθημερινούς ελέγχους ποιότητας, τόσο στο ακατέργαστο, όσο και στο πόσιμο νερό, ώστε να εξασφαλίζει ότι αυτό που φτάνει στους πολίτες, είναι ασφαλές.

Συγκεκριμένα, με σκοπό την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού, έχουν επιλεγεί περίπου 1.000 αντιπροσωπευτικά σημεία σε όλο το σύστημα υδροδότησης της ΕΥΔΑΠ (Ταμιευτήρες, Μονάδες Επεξεργασίας Νερού, αντιπροσωπευτικά σημεία του δικτύου διανομής). Καθημερινά, 365 ημέρες τον χρόνο, λαμβάνονται δείγματα και διεξάγονται αναλύσεις, σύμφωνα με καθορισμένο σύνθετο πρόγραμμα, στα διαπιστευμένα κατά ISO 17025 χημικά και μικροβιολογικά εργαστήρια της Εταιρείας, όπου εφαρμόζονται οι πλέον σύγχρονες αναλυτικές μέθοδοι. Αξίζει να σημειωθεί πως οι έλεγχοι που διενεργούνται, ιδιαίτερα στο πόσιμο νερό, υπερκαλύπτουν τις συχνότερες που προβλέπει η νομοθετική απαίτηση. Ενδεικτικά, ο αριθμός των δειγμάτων πόσιμου νερού που εξετάζονται για μικροβιολογικές παραμέτρους, ξεπερνά τις 9.000 ετησίως, έναντι των 3.300 που επιβάλλονται από τη Νομοθεσία.

Ταυτόχρονα, έλεγχοι διενεργούνται και σε πραγματικό χρόνο, με την online παρακολούθηση κρίσιμων ποιοτικών παραμέτρων, τόσο στο ανεπεξέργαστο όσο και στο πόσιμο νερό, με τη βοήθεια εξελιγμένων συστημάτων τα οποία στέλνουν τα αποτελέσματα με τηλεμετρία καθώς και έγκαιρες ειδοποιήσεις, σε περίπτωση ακραίων τιμών.

Απόλυτη προτεραιότητα και στόχος για την ΕΥΔΑΠ είναι το νερό να παραμένει ένα αγαθό προσίτο σε όλους, διασφαλίζοντας την υψηλή του ποιότητα και την επαρκή του ποσότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία παραμένει πιστή στη δέσμευσή της να αντιμετωπίζει με συνέπεια και υπευθυνότητα όλες τις μεγάλες σύγχρονες προκλήσεις, ώστε να πίνουμε όλοι ένα από τα καλύτερα νερά στην Ευρώπη!

Στην υγεία σας!

ΜΕ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΟΥ ΞΕΠΕΡΝΑ ΤΑ 3 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

Στις πιο ισχυρές ευρωπαϊκές startups η PeopleCert

Η PeopleCert, με παγκόσμια παρουσία και ηγετική θέση στην αναβάθμιση και πιστοποίηση επαγγελματιών και γλωσσικών δεξιοτήτων, συγκαταλέγεται, με βάση σχετική ανακοίνωση, στις πιο ισχυρές ευρωπαϊκές startups και αναδεικνύεται ως η πιο ισχυρή εταιρεία τεχνολογίας στην Ελλάδα. Η διάκριση αυτή έρχεται από την Dealroom.co, την κορυφαία ευρωπαϊκή πλατφόρμα δεδομένων για επενδυτές, η οποία χαρτογραφεί το παγκόσμιο startup οικοσύστημα και αναδεικνύει τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και την τεχνολογική πρόοδο των χωρών τους.

Με εκτιμώμενη αποτίμηση που ξεπερνά σήμερα τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ, η PeopleCert, ο πρώτος ελληνικός μονόκερος, κατατάσσεται ανάμεσα στις κορυφαίες startups της Ευρώπης, δίπλα σε εταιρείες όπως η Revolut και η Klarna (Fintech - Buy Now, Pay Later), ενισχύοντας τη διεθνή της απήχηση.

Συνολικά, η αξιολόγηση της Dealroom.co περιλαμβάνει 45 από τις μεγαλύτερες και πιο δυναμικές startups στην Ευρώπη και την Ευρασία, με συνολική αξία 218 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Από αυτές, 39 προέρχονται από χώρες της Ευρώπης, ενώ έξι ανήκουν σε χώρες της ευρύτερης ευρασιατικής περιοχής (Ρωσία, Λευκορωσία, Γεωργία, Τουρκία, Αρμενία και Αζερμπαϊτζάν).

Η αναγνώριση της PeopleCert ως της πιο ισχυρής ελληνικής startup υπογραμμίζει τη δυναμική παγκόσμια παρουσία της, την καινοτόμο προσέγγισή της και τον καθοριστικό της ρόλο στον κλάδο των επαγγελματικών πιστοποιήσεων. Η εταιρεία δραστηριοποιείται σε 200+ χώρες, διενεργώντας εξετάσεις σε 25 γλώσσες, ενώ η στρατηγική της ανάπτυξης περιλαμβάνει εξαγορές, όπως αυτή της βρετανικής AXELOS το 2021, που ενίσχυσε την παγκόσμια παρουσία της. Παράλληλα, παρουσιάζει σταθερή οικονομική ανάπτυξη με υψηλούς ρυθμούς και λειτουργική κερδοφορία (EBITDA).

Στον χάρτη που δημοσίευσε η ολλανδική εταιρεία, παρουσιάζονται οι πλέον δυναμικές startup εταιρείες ανά χώρα στην Ευρώπη και την Ευρασία.

Ενδεικτικά, μεταξύ των χωρών

της ευρωπαϊκής ηπείρου, στην κορυφή βρίσκεται η βρετανική Revolut (Fintech), ενώ στην Ισπανία αναδεικνύεται η TravelPerk (Business Travel), στη Γαλλία η Mistral AI (Artificial Intelligence), στη Γερμανία η Celonis (Process Mining), στην Ιταλία η Bending Spoons (App Development), στην Ολλανδία η Mollie (Payments) και στη Σουηδία η Klarna (Buy Now, Pay Later).

Παράλληλα, ο χάρτης περιλαμβάνει εταιρείες από χώρες της Ευρασίας, όπως η Yandex (Τεχνολογία - Μηχανή αναζήτησης, AI, ride-hailing) στη Ρωσία, η TBC Bank (τραπεζικές υπηρεσίες) στη Γεωργία και η Kaspi.kz (Fintech) στο Καζακστάν. Επιπλέον, στην Ελβετία ξεχωρίζει η MindMaze (Νευροτεχνολογία - Υγεία), ενώ στην Τουρκία, η Dream Games (Gaming - Mobile games).

Αυτές οι εταιρείες, μαζί με την PeopleCert που εκπροσωπεί την Ελλάδα, αντιπροσωπεύουν την αιχμή της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη.

Ακολουθεί η λίστα των 45 κορυφαίων startups ανά χώρα και το αντίστοιχο δραστηριότητάς τους (ταξινομημένες αλφαβητικά):

- Αλβανία – NOA (Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες - μικροχρηματοδοτήσεις)
- Ανδόρρα – Andorra Telecom (Τηλεπικοινωνίες)
- Αρμενία – PicsArt (Εφαρμογές επεξεργασίας φωτογραφιών)

Αυστρία – GoStudent (EdTech - διαδικτυακή διδασκαλία)

- Αζερμπαϊτζάν – Keepface (Πλατφόρμα influencer marketing)
- Βέλγιο – Collibra (Data Governance - Διαχείριση δεδομένων)
- Βοσνία & Ερζεγοβίνη – Ministry of Programming (Software Development - Ανάπτυξη λογισμικού)
- Βουλγαρία – Payhawk (Fintech - διαχείριση εταιρικών εξόδων)
- Γαλλία – Mistral AI (Τεχνητή νοημοσύνη - AI)
- Γερμανία – Celonis (Process Mining - Ανάλυση επιχειρησιακών διεργασιών)
- Δανία – Lunar (Fintech - Ψηφιακή τραπεζική)
- Ελλάδα – PeopleCert (Πιστοποίηση επαγγελματιών δεξιοτήτων)
- Ελβετία – MindMaze (Neurotech - Νευροτεχνολογία & αποκατάσταση)
- Εσθονία – Bolt (Mobility - Ride-hailing & μικροκινητικότητα)
- Ηνωμένο Βασίλειο – Revolut (Fintech - Ψηφιακές τραπεζικές υπηρεσίες)
- Ιρλανδία – BrowserStack (Software testing - Πλατφόρμα δοκιμών λογισμικού)
- Ισλανδία – Sidekick (Fintech - Εργαλεία οικονομικής διαχείρισης)
- Ισπανία – TravelPerk (Business Travel - Διαχείριση επαγγελματικών ταξιδιών)
- Ιταλία – Bending Spoons (App Development - Ανάπτυξη εφαρμο-

Η διάκριση από την Dealroom.co, την κορυφαία ευρωπαϊκή πλατφόρμα δεδομένων για επενδυτές, χαρτογραφεί το παγκόσμιο startup οικοσύστημα και αναδεικνύει τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και την τεχνολογική πρόοδο των χωρών τους

γών)

- Κροατία – Rimac Automobili (Electric Vehicles - Ηλεκτρικά οχήματα)
 - Κύπρος – eToro (Fintech - Κοινωνική επένδυση & trading)
 - Λιθουανία – Vinted (E-commerce - Αγοραπωλησία second-hand ρούχων)
 - Λετονία – Printful (E-commerce - Εκτύπωση κατ' απαίτηση)
 - Λιχτενστάιν – VP Bank (Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες)
 - Λευκορωσία – Greenlight (EdTech - Χρηματοοικονομική εκπαίδευση παιδιών)
 - Λουξεμβούργο – Talkwalker (Social Media Analytics - Ανάλυση κοινωνικών μέσων)
 - Μάλτα – Kinetix (AI & 3D animation)
 - Μολδαβία – Endava (IT Services - Τεχνολογικές υπηρεσίες)
 - Μονακό – Monaco Telecom (Τηλεπικοινωνίες)
 - Νορβηγία – Oda (E-commerce - Παράδοση τροφίμων)
 - Ολλανδία – Mollie (Fintech - Επεξεργασία πληρωμών)
 - Ουγγαρία – SEON (Cybersecurity - Αντιμετώπιση διαδικτυακής απάτης)
 - Ουκρανία – Ajax Systems (Smart Home - Σύστημα ασφαλείας & IoT)
 - Πολωνία – Bitdefender (Cybersecurity - Λογισμικό προστασίας από ιούς & απειλές)
 - Πορτογαλία – Remote (HR Tech - Διαχείριση απομακρυσμένης εργασίας)
 - Ρουμανία – Bitdefender (Cybersecurity)
 - Ρωσία – Yandex (Τεχνολογία - Μηχανή αναζήτησης, AI, ride-hailing)
 - Σαν Μαρίνο – Banca di San Marino (Τραπεζικές υπηρεσίες)
 - Σερβία – Tenderly (Blockchain & Crypto - Ανάλυση & ανάπτυξη εφαρμογών Web3)
 - Σλοβακία – InoBat (Battery Tech - Καινοτομία μπαταριών)
 - Σλοβενία – JetBrains (Software Development - Εργαλεία ανάπτυξης λογισμικού)
 - Σουηδία – Klarna (Fintech - Buy Now, Pay Later)
 - Τουρκία – Dream Games (Gaming - Mobile games)
 - Τσεχία – Rossum (AI - Αυτόματη επεξεργασία εγγράφων)
 - Φινλανδία – Relex Solutions (Supply Chain - Βελτιστοποίηση εφοδιαστικής αλυσίδας)
- Σημειώνεται ότι η Dealroom.co με έδρα το Αμστερνταμ της Ολλανδίας ιδρύθηκε το 2013 και έχει εξελιχθεί σε βασικό εργαλείο για την παγκόσμια επενδυτική κοινότητα. Παρέχει δεδομένα και αναλύσεις για startups, επενδυτές και εταιρείες, βοηθώντας στην ανακάλυψη και παρακολούθηση καινοτόμων εταιρειών. Η αξιοπιστία της ενισχύεται μέσω συνεργασιών με κυβερνητικούς οργανισμούς και κορυφαίους επενδυτές παγκοσμίως.

ΟΜΙΛΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΣΕΤΗ:

Βιωσιμότητα σημαίνει ευθύνη και συνέπεια για τις ανάγκες της κοινωνίας, της έρευνας και του περιβάλλοντος

Σε μια εποχή συνεχών και απρόβλεπτων προκλήσεων, το ζήτημα της βιωσιμότητας αναδεικνύεται σε κορυφαία προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς.

Η στρατηγική του Ομίλου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη (ΟΦΕΤ) εστιάζει στο να προβλέπει, να σχεδιάζει και να υλοποιεί ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που στηρίζουν τις ευπαθείς ομάδες, την έρευνα, την επιστήμη, τη νέα γενιά και την προστασία του περιβάλλοντος. Στόχος είναι η δημιουργία πολλαπλής ωφέλειας, με γνώμονα τη βιωσιμότητα.

Ως μέλη του UN Global Compact Network από το 2016, οι φαρμακοβιομηχανίες του ΟΦΕΤ UNI-PHARMA και InterMed έχουν υιοθετήσει δυναμικά τις 10 αρχές του, οι οποίες προασπίζουν τους πυλώνες ανθρώπινα δικαιώματα, προστασία του περιβάλλοντος, εργασία και καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).

Η διάκριση Κορυφαίος Εργοδότης για τρίτη συνεχή χρονιά

Για τις πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και τις πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού που ακολουθούν, οι UNI-PHARMA & InterMed, μετά από ενδελεχή αξιολόγηση, πιστοποιήθηκαν για τρίτη συνεχόμενη χρονιά ως Κορυφαίοι Εργοδότες – Top Employers 2025 από τον ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης Top Employers Institute. Αξίζει να σημειωθεί πως είναι οι μόνες ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες που έχουν λάβει τη συγκεκριμένη πιστοποίηση μέχρι σήμερα. Με την πιστοποίησή τους επιβραβεύονται για τις υποδειγματικές πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζουν. Αλλωστε, αδιάλειπτη δέσμευση του ΟΦΕΤ είναι να δημιουργεί συνεχώς έναν καλύτερο εργασιακό κόσμο, με έμφαση στην ανάπτυξη, την ολιστική ευημερία και τη δημιουργία μιας βιώσιμης, συμπεριληπτικής και διεθνώς συνδεδεμένης εργασιακής κουλτούρας.

Οι τρεις πυλώνες της στρατηγικής του ΟΦΕΤ ενσωματώνουν μια ολιστική προσέγγιση της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, εστιάζοντας στις αρχές του ESG (περιβάλλον, κοινωνία, εταιρική διακυβέρνηση). Ο πρώτος πυλώνας αφορά το περιβάλλον, προωθώντας πρακτικές που σέβονται τη φύση και συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο δεύτερος επικεντρώνεται στην εταιρική υπευθυνότητα και την αλληλεγγύη, μέσα από δράσεις που στηρίζουν τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ο τρίτος αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, διασφαλίζοντας διαφάνεια, ηθική και υπεύθυνη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας της εταιρείας.

Τα Προγράμματα του ΟΦΕΤ στο πλαίσιο της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Υπό την ομπρέλα του, ο ΟΦΕΤ έχει δημιουργήσει μια σειρά από δράσεις που «αγκα-

Η πρόεδρος του ΟΦΕΤ Ιουλία Τσέτη με τα στελέχη της, παραλαμβάνοντας στο Σάο Πάολο την παγκόσμια διάκριση TOP EMPLOYERS 2025

Η κυρία Ειρήνη Τσέτη εν μέσω των γιατρών κ.κ. Β. Κελλάρη και Χ. Χηνιάδη στην Κέρκυρα, ανακοινώνοντας τη συνεργασία InterMed & Be Live για την υιοθέτηση 16 υπογόνιμων ζευγαριών

Στελέχη του ΟΦΕΤ επί το έργον, από περιβαλλοντική δράση -με την ονομασία SAVE THE SEA- στην Πάρο

λιάζουν» τη στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης του Ομίλου, όπως:

- Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα «Save The Sea», που έχει πραγματοποιήσει καθαρισμούς ακτών και βυθού σε πλειάδα ελληνικών νησιών, δίνοντας «φιλί ζωής» στο οικοσύστημα.
- Οι δράσεις της «Αποστολής Ζωής», με προγράμματα προληπτικών ελέγχων και δι-
άγνωσης σε απομακρυσμένες και άγονες περιοχές, σε συνεργασία με την Ελληνική Ενδοκρινολογική και Καρδιολογική Εταιρεία και κατά τόπους Ιατρικούς και Οδοντιατρικούς Συλλόγους.

- Το κινητό εργαστήριο επιστήμης «Science On The Go», όπου επιστήμονες παρουσιάζουν το know-how γνωστών σκευασμάτων σε μαθητές και φοιτητές.
- Τα προγράμματα εθελοντικής αιμοδοσίας του Ομίλου, υπό την ομπρέλα της «Σταγόνας Ζωής».

Η στήριξη στο έργο Συλλόγων και Σωματείων

Παράλληλα με τα εσωτερικά προγράμματα που έχουν συνέχεια και συνέπεια, οι UNI-PHARMA & InterMed ενώνουν τις δυνάμεις

τους με συλλόγους και οργανώσεις, στηρίζοντας το σπουδαίο κοινωφελές τους έργο.

Η InterMed, σε συνεργασία με το Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας Be-Live, «ανέλαβε τη στήριξη 16 ζευγαριών από τα Διαπόντια νησιά τον Νοέμβριο του 2024, προκειμένου να προχωρήσουν σε υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Οι δύο ιδρυτές του Σωματείου Be-Live, Βασίλης Κελλάρης και Χάρης Χηνιάδης, στη διάρκεια της παρουσίασης του προγράμματος που έγινε στην Κέρκυρα, αναφέρθηκαν στην αξία που έχει η συγκεκριμένη ενέργεια, καθώς το δημογραφικό εξελίσσεται σε ωρολογιακή βόμβα για την κοινωνία, την αγορά εργασίας και την οικονομία, δημιουργώντας άμεση ανάγκη για την ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης τόσο από την πολιτεία όσο και από την κοινωνία.

UNI-PHARMA & InterMed στηρίζουν δυναμικά τα τελευταία χρόνια τον φορέα κοινωνικού χαρακτήρα «Εξέλιξη Ζωής», που αποσκοπεί στην υποστήριξη και αυτονόμηση εφήβων και νεαρών ενηλίκων από περιβάλλοντα ιδρυματικής περίθαλψης, μέσω προγραμμάτων εκπαιδευτικής κατάρτισης, ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης και συμμετοχής σε αθλητικές και πολιτιστικές δράσεις. Παράλληλα, η InterMed εδώ και χρόνια βρίσκεται στο πλευρό του Πανελληνίου Συλλόγου «Αλμα Ζωής», στηρίζοντας το έργο του και συμμετέχοντας ενεργά σε δράσεις ευαισθητοποίησης.

Η ίδρυση της AMKE ΚΛΕΩΝ ΤΣΕΤΗΣ για τη στήριξη των νέων επιστημόνων της Ελλάδας

Τιμώντας τη μνήμη του ιδρυτή του Ομίλου, Κλέωνα Τσέτη, οι κόρες του και συνεχιστές του έργου του, Ιουλία και Ειρήνη Τσέτη, ίδρυσαν τον Νοέμβριο του 2017 την AMKE Κλέων Τσέτης Επιστημονικής Έρευνας και Πολιτισμού. Η AMKE δημιουργήθηκε με αποστολή να στηρίξει τη δημιουργική σκέψη, την επιστημονική έρευνα και την καινοτομία. Με όραμα τη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής, στηρίζει την επιστήμη, την εκπαίδευση, τις τέχνες και την καινοτομία, ενισχύοντας τις συνέργειες μεταξύ ακαδημαϊκής κοινότητας, ερευνητικών ιδρυμάτων και βιομηχανίας. Μέχρι σήμερα έχει υποστηρίξει ενεργά φοιτητές και νέους επιστήμονες, αποδίδοντας περισσότερες από 30 υποτροφίες.

Όπως συχνά τονίζει η πρόεδρος και CEO του ΟΦΕΤ, Ιουλία Τσέτη, φαρμακοποιός MSc, Επίτιμη Διδάκτωρ Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ & του παν. Πατρών, «ένας από τους στόχους του Ιδρύματος είναι η ανάσχεση της επιστημονικής αιμορραγίας και η παραμονή των νέων ερευνητών και επιστημόνων στη χώρα μας, ώστε η Ελλάδα να μεταμορφωθεί σε ισχυρό κόμβο αριστείας και καινοτομίας για όλη την Ευρώπη».

Με μια σειρά από δράσεις με αποδέκτη την κοινωνία, ο ΟΦΕΤ κάνει πράξη εδώ και χρόνια το εμβληματικό του μήνυμα: «Αξία για τον άνθρωπο, ευθύνη για την κοινωνία».

Πόροι της τάξης των 700 εκατ. ευρώ έχουν διοχετευθεί από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων σε 170 ελληνικές καινοτόμες επιχειρήσεις έως το πέρας του τελευταίου εξαμήνου, από 362 εκατ. ευρώ επενδύσεις σε 110 επιχειρήσεις, που ήταν ο απολογισμός έως το τρίτο τρίμηνο του 2024.

Αυτό τονίστηκε, πριν από λίγες μέρες, κατά την παρουσίαση έρευνας της Deloitte για τον αντίκτυπο των επενδύσεων της ΕΑΤΕ στην ελληνική οικονομία, που έκαναν ο πρόεδρος της τράπεζας Χ. Λαμπρόπουλος και η διευθύνουσα σύμβουλος Α. Λυμπεροπούλου.

Ειδικότερα ανέφεραν ότι οι επενδύσεις έτρεξαν με διπλάσιο ρυθμό, ενώ μέχρι το τέλος του χρόνου η ΕΑΤΕ θα έχει συμμετάσχει σε 40 σχήματα από 33 funds που είχε μέχρι τώρα, ενώ ήδη έχει γίνει αποεπένδυση 38 εκατ. ευρώ με οφέλη για τα funds που «πούλησαν» τη συμμετοχή τους σε νεοφυείς επιχειρήσεις.

Αναλυτικά με βάση τη μελέτη της Deloitte 3,8 δισ. ευρώ έχουν «μπολιάσει» την οικονομία στηρίζοντας 50.000 θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με τη μελέτη, το 2024 τα υπό διαχείριση κεφάλαια έφτασαν τα 2 δισ. ευρώ.

- Τα 775 εκατ. ευρώ αφορούσαν άμεση μόχλευση και τα 941 εκατ. ευρώ αφορούσαν επιπλέον επενδύσεις από ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές.

- Το συνολικό οικονομικό αποτύπωμα μέσω των επενδύσεων της ΕΑΤΕ διαμορφώθηκε στα 3,8 δισ. ευρώ δημιουργώντας 50.000 άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας μέσω του οικοσυστήματός της.

- 1,23 ευρώ επιπλέον επενδύονται για κάθε 1 ευρώ της ΕΑΤΕ.

Οι τομείς

Με βάση, δε, όσα αναφέρθηκαν, προσφέρθηκε στήριξη σε ψηφιακά και «πράσινα» προγράμματα. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα green Greek funds με ύψος 400 εκατ. ευρώ έχει εστίαση στην πράσινη μετάβαση. Και έχουν ήδη επενδυθεί 28,5 εκατ. ευρώ για αυτόν τον σκοπό. Ανάλογα, 310 εκατ. ευρώ είναι διαθέσιμα κεφάλαια σε προγράμματα με εστίαση στην ψηφιακή μετάβαση, όπως το Accelerate TT, με διαθέσιμα κεφάλαια 60 εκατ. ευρώ, το InnovateNow, με διαθέσιμα κεφάλαια 100 εκατ. ευρώ, το 4IR, με διαθέσιμα κεφάλαια 50 εκατ. ευρώ, η ανάπτυξη του 5G, με διαθέσιμα κεφάλαια 93 εκατ. ευρώ.

Έχουν, μάλιστα, ήδη επενδυθεί τα 134,6 εκατ. ευρώ. Επίσης άξιο αναφοράς είναι και το πρόγραμμα που υποστηρίζει μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουν επώνυμα ελληνικά προϊόντα και στόχο έχει να αυξήσουν την εξωστρέφειά τους

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Στήριξη στην καινοτομία νεοφυών επιχειρήσεων

και να εισαχθούν στις αγορές του εξωτερικού, με διαθέσιμα κεφάλαια 50 εκατ. ευρώ

Τα επόμενα βήματα

Όπως, επίσης, τονίστηκε, για την επόμενη περίοδο καταγράφεται τάση για επένδυση και σε μικρά funds, παράλληλα με του μεγαλύτερου μεγέθους funds, ενώ αναμένεται να τρέξουν κάποιες πρωτοβουλίες και τα ακόμα μεγαλύτερα των υποδομών και της ενέργειας.

Αναφορικά με τη μελέτη, ο Κωστής Χατζηδάκης, τέως υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σε μήνυμά του ανέφερε: «Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΑΤΕ, τ. ΤΑΝΕΟ) διαδραματίζει κομβικό ρόλο στη χρηματοδότηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, συμβάλλοντας ενεργά στη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Με περισσότερα από 2 δισ. ευρώ διαθέσιμα επενδυτικά κεφάλαια και ισχυρές διεθνείς συνεργασίες, η ΕΑΤΕ αποτελεί έναν ισχυρό μηχανισμό μόχλευσης κεφαλαίων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας».

Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης, κατά την ομιλία του τόνισε ότι «το σύνολο

των κονδυλίων του ΕΣΠΑ 2021-2027, μεγάλο μέρος αυτών που εξασφαλίσαμε μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης, αλλά και πόροι από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων - ύψους 15,2 δισ. ευρώ μόνο για το 2025- έχουν παραλήπτες ΜμΕ στο σύνολο της Επικράτειας. Αυτή η στρατηγική επιλογή υλοποιείται μέσα από τα χρηματοδοτικά και επενδυτικά εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας, ανάμεσά τους και αυτά που διαχειρίζεται η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων. Θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το οικοσύστημα των Venture Capital & Private Equity fund της ΕΑΤΕ δεν παρέχει απλώς επενδυτικά κεφάλαια, αλλά δημιουργεί ευκαιρίες δικτύωσης, στρατηγικής καθοδήγησης και τεχνογνωσίας, επιτρέποντας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να ανταγωνιστούν σε διεθνές επίπεδο».

Ο πρόεδρος της ΕΑΤΕ Χάρης Λαμπρόπουλος και η διευθύνουσα σύμβουλος Αντιγόνη Λυμπεροπούλου ανέφεραν από την πλευρά τους: «Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων (πρώην ΤΑΝΕΟ) γιορτάζει φέτος 25 χρόνια παρουσίας και στρατηγικών παρεμβάσεων στην ελληνική επενδυτική αγορά. Τα στοιχεία της μελέτης τεκμηριώνουν το αποτέλεσμα της συστη-

ματικής δουλειάς που γίνεται, με αποτέλεσμα η ΕΑΤΕ να συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση ενός ισχυρού και εξωστρεφούς οικοσυστήματος, στηρίζοντας την ανάπτυξη και την καινοτομία, λειτουργώντας ως ο αξιόπιστος θεσμικός συνεπενδυτής και καταλύτης που ενισχύει την εμπιστοσύνη και προσελκύει διεθνή κεφάλαια. Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες προς όλους τους stakeholders του οικοσυστήματος - τα επενδυτικά ταμεία (VC/PE), τις νεοφυείς και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τους διεθνείς, θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές- καθώς και προς το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την αμέριστη υποστήριξή τους. Η εμπιστοσύνη τους είναι η κινητήριος δύναμη πίσω από την ανάπτυξη της ΕΑΤΕ και την εδραίωσή της ως βασικού επενδυτικού πυλώνα της ελληνικής οικονομίας. Η νέα γενιά επιχειρηματιών είναι έτοιμη να καινοτομήσει, το ελληνικό ταλέντο αναγνωρίζεται διεθνώς και η χώρα προσελκύει επενδυτές που βλέπουν τις ευκαιρίες της ελληνικής αγοράς. Η ΕΑΤΕ, με νέες διεθνείς συνεργασίες, διεύρυνση των επενδυτικών της σχημάτων και τη στόχευση σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, θα συνεχίσει να ενισχύει περαιτέρω το αποτύπωμά της, επενδύοντας σε ένα βιώσιμο μέλλον για την εθνική οικονομία και την επιχειρηματική ανάπτυξη».

Βερέμης: «Η Ευρώπη δεν παίρνει το στοίχημα του μέλλοντος»

Ο Μάρκος Βερέμης, ένας από τους κορυφαίους επιχειρηματίες και επενδυτές στην Ελλάδα, έθεσε το ζήτημα της επενδυτικής κουλτούρας στην Ευρώπη και τον κίνδυνο της τεχνολογικής υστέρησης: «Στις ΗΠΑ, το 4% του ΑΕΠ επενδύεται σε Venture Capital. Στην Ευρώπη, το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόλις 0,7%. Αυτό σημαίνει ότι οι Ευρωπαίοι δεν παίρνουν το στοίχημα του μέλλοντος».

Όπως ανέφερε, οι ΗΠΑ έχουν καταφέρει να μετατρέψουν τις επενδύσεις στην τεχνολογία σε έναν από τους βασικούς μοχλούς οικονομικής ανάπτυξης. Αντίθετα, η Ευρώπη κινείται πιο αργά και δεν δημιουργεί επαρκή χρηματοδοτικά εργαλεία για τεχνολογικές startups.

Ο Μ. Βερέμης αναγνωρίζει ότι η Ελλάδα έχει κάνει σημαντικά βήματα την τελευταία δεκαετία: Από το 2018, επενδύθηκαν 300 εκατ. ευρώ σε τεχνολογικές εταιρείες. Σήμερα, η αξία αυτών των εταιρειών ξεπερνά τα 10 δισ. ευρώ. Η Ελλάδα πλησιάζει το 1% του ΑΕΠ σε επενδύσεις τεχνολογίας, από μηδενική βάση πριν από 8 χρόνια. Ομως, η μεγάλη πρόκληση είναι η προσέλκυση θεσμικών επενδυτών και funds από το εξωτερικό.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ «COTTON FARSALA» ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός εφαρμοσμένος στην πράξη

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της Οργάνωσης Βαμβακοπαραγωγών «Cotton Farsala», στην περιοχή των Φαρσάλων, η εκδήλωση ψηφιακού μετασχηματισμού, που διοργάνωσε η ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου έργου COOPinCAP «Συνεργασία για Βιώσιμη Γεωργία», με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με αυτή τη δράση, η ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ έκανε ακόμη πιο αισθητή την παρουσία της στην περιοχή της Θεσσαλίας, με αφορμή και την εκτεταμένη εκπροσώπηση της στο πλαίσιο της 14ης Πανελλήνιας Εκθεσης για τη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, Agrothessaly 2025.

Η εκδήλωση, που συγκέντρωσε

παραγωγούς, γεωπόνους και εκπροσώπους του αγροτικού τομέα, ανέδειξε το παράδειγμα του συνεταιρισμού «Cotton Farsala», ως προτύπου συνεργασίας και καινοτομίας στη γεωργία, με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό της παραγωγής βαμβακιού.

Πρόγραμμα

Αναλυτικά η εκδήλωση στα Φάρσαλα περιλάμβανε:

- Παρουσιάσεις και συζήτηση: Σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο, έγινε αναλυτική παρουσίαση της πλατφόρμας ψηφιοποίησης της αγροτικής παραγωγής και του τελικού προϊόντος, η οποία έχει αναπτυχθεί ειδικά για την Οργάνωση Βαμβακοπαραγωγών «Cotton Farsala». Παράλληλα, έγινε αναφορά στις δυνατότητες χρηματοδότησης και στήριξης από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), καθώς και στα διαθέσιμα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από τους παραγωγούς.

■ Επίσκεψη στο εκκοκκιστήριο: Παρουσιάστηκαν οι ψηφιακές λύσεις που έχουν υιοθετηθεί, με έμφαση στην παρακολούθηση καλλιεργειών σε πραγματικό χρόνο, την αυτοματοποιημένη καταγραφή δεδομένων και τις βελτιστοποιημένες πρακτικές λίπανσης και άρδευσης. Οι παραγωγοί είχαν την ευκαιρία να μοιραστούν την εμπειρία τους και τα οφέλη που έχουν αποκομίσει από τη χρήση της νέας πλατφόρμας ψηφιοποίησης.

Ο εμπορικός διευθυντής της συνεργαζόμενης εταιρείας NEUROPUBLIC, Γιώργος Παπαδήμας, ανέφερε πως «στο πλαίσιο του έργου COOPinCAP, παρουσιάσαμε μια πλατφόρμα που έχει αναπτυχθεί για καταγραφές πρότυπων καλλιεργητικών πρακτικών από την Οργάνωση Παραγωγών, το οποίο είχε αποτέλεσμα το 2024 τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα ανά αγροτεμάχιο, αλ-

λά και σαν οργάνωση συνολικά».

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος της Οργάνωσης, Σάββας Παχατίρογλου, είπε: «Είμαστε μια οργάνωση 150 βαμβακοπαραγωγών, που ειδικευόμαστε στο ποιοτικό βαμβάκι. Ο συνεταιρισμός έχει σκοπό να αναδείξει το βαμβάκι του Θεσσαλικού Κάμπου. Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού μας εφαρμόζουμε κάποια συστήματα αειφόρου γεωργίας, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η ψηφιοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας. Εφαρμόζουμε το πρωτόκολλο καλλιέργειας Green Cotton, με το οποίο στην ουσία τηρούμε ένα ημερολόγιο των παραγωγών, καταγράφεται το αποτύπωμα του άνθρακα από όλες τις (σ.σ. καλλιεργητικές) εργασίες, μαζί με την ιχνηλασιμότητα από το χωράφι στο ράφι. Όλα αυτά μας δίνουν προστιθέμενη αξία στο τελικό παραγόμενο προϊόν».

Υπενθυμίζεται ότι ο συγκεκρι-

μένος συνεταιρισμός, ο οποίος αποτελεί την πρώτη αναγνωρισμένη Οργάνωση Βαμβακοπαραγωγών της χώρας μας, ανακοίνωσε πρόσφατα την πρώτη απευθείας εξαγωγή του εκκοκκισμένου βαμβακιού του σε έναν από τους μεγαλύτερους εμπορικούς οίκους της Γαλλίας.

Προκλήσεις και ευκαιρίες

Η εκδήλωση κατέληξε σε έναν εποικοδομητικό διάλογο, όπου αναδείχθηκαν οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες της ψηφιακής μετάβασης στη γεωργία, ενώ το κοινό είχε τη δυνατότητα να θέσει ερωτήσεις και να ανταλλάξει απόψεις με τους ειδικούς. Ετσι, η Ομάδα Παραγωγών Βάμβακος «Cotton Farsala» πιστοποίησε εκ νέου ότι παραμένει αφοσιωμένη στην καινοτομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ενισχύοντας τη θέση των παραγωγών μας σε μια σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική γεωργία.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες αλλά και ενίσχυση περιφερειακών συνεργασιών είναι μερικά από τα αναχώματα έναντι των δασμών που προωθεί ο πρόεδρος Τραμπ για τα προϊόντα από τη Γηραιά Ηπειρο.

Είναι ξεκάθαρο ότι η τοποθέτηση αυτή του Αμερικανού προέδρου δημιουργεί νέα δεδομένα για την Ε.Ε., που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με υιοθέτηση μιας νέας στρατηγικής αλλά και με ένταση κινήσεων στο πεδίο των επενδύσεων. Αυτό τουλάχιστον επισημαίνουν αναλυτές αλλά και φορείς δημόσιων πολιτικών.

Μιλώντας, έτσι, στις 20 Φεβρουαρίου ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στους πρέσβεις των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης στην Αθήνα, με θέμα «Προκλήσεις της ευρωζώνης σε ένα αβέβαιο γεωπολιτικό περιβάλλον» που οργανώθηκε από την πρεσβεία της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Αθήνα, επ' ευκαιρία της ανάληψης της προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενωσης από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τόνισε ότι απαιτείται μια σειρά κινήσεων για τη θωράκιση της Ε.Ε.

Τι πρέπει να γίνει;

«Η ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων», τόνισε ο κ. Στουρνάρας και προσέθεσε: «Η ενδυνάμωση και επέκταση των εμπορικών συμμαχιών της Ευρώπης είναι επίσης κομβικής σημασίας για την αντιστάθμιση των εμπορικών κινδύνων. Η επέκταση διμερών και περιφερειακών προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών θα προωθήσει τη συνεργασία με άλλες χώρες και θα συμβάλει σε ένα λειτουργικό πολυμερές σύστημα διεθνούς εμπορίου, βασισμένο σε κανόνες. Αυτά τα βήματα είναι καθοριστικά για την αύξηση των επενδύσεων και την προώθηση της διατηρήσιμης ανάπτυξης, ενώ παράλληλα ενισχύουν την ανθεκτικότητα των οικονομιών μας απέναντι σε εξωτερικές διαταραχές», τόνισε ο κ. Στουρνάρας.

Βέβαια, παραδέχτηκε ότι «τομέας ανησυχίας για την ευρωζώνη είναι η εξαγγελθείσα εμπορική πολιτική από τον νέο πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών. Αν και οι λεπτομέρειες μιας πιθανής επιβολής αμερικανικών δασμών δεν έχουν ακόμη αποσαφηνιστεί, η προοπτική μιας επιθετικής εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ, σε συνδυασμό με πιθανά αντίποινα από τους εμπορικούς εταίρους τους, αναμένεται να έχουν εκτεταμένες οικονομικές συνέπειες, δυσχεραίνοντας περαιτέρω τη θέση της ευρωζώνης. Με τον όγκο του εμπορίου μεταξύ της Ε.Ε. και των ΗΠΑ να ανέρχεται σε

Οι πράσινες επενδύσεις, «ανάχωμα» στον πόλεμο δασμών

1,5 τρισ. ευρώ, είναι σαφές ότι οι δασμοί των ΗΠΑ στην Ευρώπη θα είναι αρνητικοί για την ανάπτυξη».

Σενάρια επιπτώσεων

Με βάση τον διοικητή και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς, ένας δασμός 10% των ΗΠΑ σε όλες τις εισαγωγές από τη ζώνη του ευρώ, σε συνδυασμό με υψηλότερη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις ΗΠΑ-Ε.Ε., θα μπορούσε να μειώσει τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ έως και 0,5 της ποσοστιαίας μονάδας εντός ενός έτους. Το μέγεθος των αρνητικών επιδράσεων στην ανάπτυξη θα εξαρτηθεί, μεταξύ άλλων, από το εύρος των προϊόντων που θα υπόκεινται σε υψηλότερους δασμούς, τη διάρκεια ισχύος αυτών των δασμών, τα μέτρα που θα ληφθούν ως αντίποινα και την ανταπάντηση σε αυτά, και τα αποτελέσματα ανατροφοδότησης από τις παγκόσμιες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες. Παρεμπιπτόντως, τόσο η θεωρία όσο και η πρακτική εισηγούνται ότι οι δασμοί είναι συνήθως εργαλείο που προκαλεί ζημιές σε όλους τους εμπλεκόμενους (lose-lose), επομένως δεν θα ζημιωθούν μόνο οι εμπορικοί εταί-

ροι των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά και οι ίδιες οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Η ανάλυση της Alpha Bank

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η ανάλυση της Alpha Bank που και αυτή έχει προηγηθεί των ανακοινώσεων του προέδρου Τραμπ. «Η Ευρώπη χτίστηκε μέσα από κρίσεις και αποτελεί το άθροισμα των λύσεών τους», είχε πει κάποτε ο Jean Monnet, ένας από τους ιδρυτές της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Αν λάβουμε υπόψη τις γεωπολιτικές αναταραχές και την κλιμάκωση του δημόσιου διαλόγου τις τελευταίες μέρες, η επιστροφή του κ. Τραμπ στον Λευκό Οίκο θεωρείται από τους Ευρωπαίους σχεδιαστές πολιτικής ως μια κρίση, αναφέρει το τμήμα αναλύσεων της Alpha Bank, που προσθέτει ότι η προσοχή των κρατών-μελών της Ε.Ε. έχει μετατοπιστεί στην ασφάλεια και την άμυνα, στο αποτέλεσμα των γερμανικών εκλογών, στις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο, καθώς και στις οικονομικές συνέπειες αυτών των γεγονότων. Το ερώτημα που ανακύπτει είναι αν αυτή η κρίση μπορεί να θεωρηθεί ευκαιρία, ώστε να επιταχυνθούν οι τόσο αναγκαίες αλλαγές.

Σύμφωνα με την ανάλυση, είναι πιθανό να γίνουν αλλαγές προς την κατεύθυνση της περαιτέρω εμβάθυνσης της ενιαίας αγοράς αγαθών και υπηρεσιών, με περισσότερες επενδύσεις, σε τομείς που είναι κρίσιμοι για την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, την πράσινη μετάβαση και την άμυνα. Αυτό δεν θα συμβεί από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά η Ε.Ε. έχει την ευκαιρία να εξέλθει πιο δυνατή από το αρνητικό σοκ των δασμών από τις ΗΠΑ. Είναι γεγονός ότι οι ΗΠΑ είναι ο κορυφαίος εμπορικός εταίρος της Ε.Ε. και ότι εξάγει περισσότερα αγαθά από αυτά που εισάγει.

Για πολλές χώρες, οι εξαγωγές στις ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό μερίδιο του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, το μερίδιο των ΗΠΑ στις συνολικές εξαγωγές της Ε.Ε. είναι κάτω του 8%. Συνοψίζοντας, η Alpha Bank σημειώνει ότι η ευρωπαϊκή οικονομία και κυρίως η γερμανική αντιμετωπίζουν πληθώρα προκλήσεων. Η αντιμετώπισή τους απαιτεί την κινητοποίηση σημαντικών ιδιωτικών επενδύσεων που είναι αναγκαίες για την αναζωογόνηση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, καθώς και τη συνοχή μεταξύ των κρατών-μελών.

Η εκλογή Τραμπ δημιουργεί νέα δεδομένα για την Ε.Ε., που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με υιοθέτηση μιας νέας στρατηγικής αλλά και με ένταση κινήσεων στο πεδίο των επενδύσεων, επισημαίνουν αναλυτές αλλά και φορείς δημόσιων πολιτικών

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ GREEN TANK

Οδικός χάρτης για σύζευξη αποανθρακοποίησης και ανταγωνιστικότητας

Οι ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες και τα διυλιστήρια, οι κλάδοι που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις αποανθρακοποίησης, επιδεικνύουν στην πράξη γρήγορα αντανάκλαστικά απέναντι στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται. Αυτό αναφέρει έκθεση του The Green Tank, που συμπληρώνει ότι έχουν ήδη προχωρήσει σε δεσμεύσεις και σε σχεδιασμό έργων που θα μειώσουν δραστικά το ανθρακικό τους αποτύπωμα έως το 2030 τόσο σε ευθυγράμμιση με τις εθνικές πολιτικές, όπως αυτές αποτυπώνονται στο ΕΣΕΚ, όσο και σε συντονισμό με άλλους φορείς της αγοράς.

Συνεπώς, οι ελληνικές βιομηχανίες έχουν συνειδητοποιήσει ότι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους είναι στενά συνδεδεμένη με το «πρασίνισμα» των βιομηχανικών διεργασιών τους και κινούνται ήδη προς αυτή την κατεύθυνση. Η υλοποίηση αυτού του σχεδιασμού μέσα στα επόμενα χρόνια ως το 2030 αποτελεί από μόνη της πρόκληση, καθώς θα απαιτηθεί αφενός τον συγχρονισμό στην υλοποίηση μεγάλων έργων που είναι ετερογενή μεταξύ τους και αφετέρου την εφαρμογή τεχνολογιών που ακόμα απέχουν αρκετά από την «ωριμότητα». Εχοντας χαρτογραφήσει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, τα σχέδια και τους στόχους των δύο πιο ρυπογόνων βιομηχανικών κλάδων της χώρας, καθώς και τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών, το Green Tank αναδεικνύει επιμέρους μέτρα που -αν ληφθούν από την πλευρά της πολιτείας- μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην αποανθρακοποίηση της βιομηχανίας και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα. Συγκεκριμένα:

- Χρειάζεται να ληφθούν ειδικά μέτρα για τη μεγιστοποίηση του εξηλεκτρισμού των βιομηχανικών διεργασιών και την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων από ΑΠΕ για την παραγωγή της θερμικής ενέργειας που απαιτείται στις βιομηχανικές διεργασίες. Σε αυτή την κατεύθυνση έμφαση πρέπει να δοθεί στη μεγαλύτερη αξιοποίηση του εργαλείου των διμερών συμβολαίων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (PPAs) με παραγωγούς ΑΠΕ, έτσι ώστε να μειωθεί το ενεργειακό κόστος των βιομηχανιών και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

- Σε μια περίοδο που η διαθεσιμότητα ηλεκτρικού χώρου αποτελεί ίσως το πολύτιμότερο αγαθό στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, απαιτείται προσοχή ώστε η ενίσχυση της βιομηχανίας να μην γίνει σε βάρος άλλων κατηγοριών καταναλωτών, ειδικά των μικρότε-

Οι ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες και τα διυλιστήρια έχουν ήδη προχωρήσει σε δεσμεύσεις και σε σχεδιασμό έργων που θα μειώσουν δραστικά το ανθρακικό τους αποτύπωμα έως το 2030

ρων αυτοπαραγωγών.

- Στο νέο σχεδιαζόμενο θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή και λειτουργία τεχνολογιών CCS, χρειάζεται να δοθούν κίνητρα προκειμένου οι ποσότητες CO₂ που θα δεσμεύονται και θα αποθηκεύονται να είναι πραγματικά αυτές που δεν μπορούν να αποφευχθούν με άλλες δράσεις (π.χ. αντικατάσταση καυσίμου, αύξηση ενεργειακής απόδοσης κ.λπ.).

- Τέλος, για την άμβλυνση του ανταγωνιστικού μειονεκτήματος που έχουν οι βιομηχανίες των οικονομικά ασθενέστερων κρατών-μελών, προτείνεται ο σχεδιασμός ενός κεντρικού χρηματοδοτικού μηχανισμού σε επίπεδο Ε.Ε., μέσω του οποίου θα διασφαλιστεί ένα ισότιμο πεδίο για την υλοποίηση «πράσινων» επενδύσεων.

Να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της μελέτης οι εκπρόσωποι των βιομηχανιών, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζουν την ανάγκη αποανθρακοποίησης, ωστόσο θεωρούν πολύ φιλόδοξους τους κλιματικούς στόχους της Ε.Ε. και μεγάλη

την ταχύτητα με την οποία προωθείται ο πράσινος μετασχηματισμός της βιομηχανίας.

Επισημαίνουν ότι είναι αναγκαία η αποτελεσματικότερη θωράκιση της ανταγωνιστικότητάς τους και θεωρούν ότι ο Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Ανθρακα (ΜΣΠΑ) είναι ανεπαρκής για αυτόν τον σκοπό, ειδικά για την προστασία των βιομηχανιών με ισχυρά εξαγωγικό χαρακτήρα. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, προτείνουν τη θέσπιση αποζημίωσης του πρόσθετου κόστους άνθρακα που ενσωματώνεται στην τιμή των προϊόντων που εξάγονται σε τρίτες χώρες (export rebates). Το μέτρο αυτό, ωστόσο, συζητήθηκε εκτενώς μεταξύ των θεσμών της Ε.Ε. και όλων των ενδιαφερόμενων μερών κατά τη διάρκεια της διαμόρφωσης του σχετικού Κανονισμού για τον ΜΣΠΑ. Κρίθηκε ότι δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) και επομένως δεν ενσωματώθηκε στον Κανονισμό που οριστικοποι-

ήθηκε το 2023. Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με τον ίδιο Κανονισμό, η αποτελεσματικότητα του ΜΣΠΑ στην προστασία της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας συνολικά και ειδικά των βιομηχανιών που εξάγουν μεγάλο όγκο προϊόντων τους σε τρίτες χώρες θα επανεξεταστεί για πρώτη φορά το 2028 και θα κριθεί αν χρειάζεται να ενσωματωθούν επιπλέον μέτρα, συμβατά με τους κανόνες του WTO.

Όπως αναφέρεται στη μελέτη, ανεξάρτητα από τις έντονες ανησυχίες για την επάρκεια των μέτρων και των νομοθεσιών που έχουν ήδη υιοθετηθεί από την Ε.Ε. για τη θωράκιση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών βιομηχανιών, οι ελληνικές βιομηχανίες φαίνεται να αναγνωρίζουν στην πράξη την αξία του διευρυμένου Ταμείου Καινοτομίας του ΣΕΔΕ. Τρεις ελληνικές βιομηχανίες (ΤΙΤΑΝ, ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ) συγκαταλέγονται ανάμεσα σε αυτές που κινήθηκαν πιο γρήγορα στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την τελευταία αναθεώρηση της οδηγίας ΣΕΔΕ προκειμένου να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση συνολικού ύψους € 485,1 εκατ. για έργα CCUS τα οποία σχεδιάστηκαν για να αποτρέψουν την έκλυση 3,3 εκατ. τόνων CO₂ ετησίως. Μαζί με τα άλλα μέτρα περιορισμού του ανθρακικού τους αποτυπώματος που έχουν ανακοινώσει οι ίδιες οι ελληνικές βιομηχανίες στις εκθέσεις βιωσιμότητάς τους, τα συγχρηματοδοτούμενα από το Ταμείο Καινοτομίας έργα θα συμβάλουν καθοριστικά στη μείωση των εκπομπών των τσιμεντοβιομηχανιών και των διυλιστηρίων κατά 73,3% και 26,8%, αντίστοιχα, το 2030 συγκριτικά με τα επίπεδα του 2022. Συνεπώς, οι δύο βιομηχανικοί κλάδοι που είναι υπεύθυνοι μέχρι σήμερα για περισσότερο από το 80% των βιομηχανικών εκπομπών της χώρας έχουν συνειδητοποιήσει ότι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους είναι στενά συνδεδεμένη με το «πρασίνισμα» των βιομηχανικών διεργασιών τους και κινούνται ήδη προς αυτή την κατεύθυνση.

Ενταξη της ναυτιλίας στο Clean Industrial Deal

Την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να καλύψει τόσο τη δράση για το κλίμα όσο και την ανταγωνιστικότητα υπό μια ενιαία στρατηγική ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στην Καθαρή Βιομηχανική Συμφωνία - «Clean Industrial Deal» χαιρετίζει η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών (ΕΕΕ) με ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ωστόσο όπως προσθέτει, η ναυτιλία πρέπει να ενταχθεί πλήρως στο σύνολο των πρωτοβουλιών του CID, για επαρκή χρηματοδότηση στο πεδίο των εναλλακτικών καυσίμων και υποδομών, ώστε η πράσινη μετάβαση της ευρωπαϊκής ναυτιλίας να στεφθεί με επιτυχία, διατηρώντας την ανταγωνιστικότητά της.

Η ανάρτηση της ΕΕΕ έχει ως εξής:

«Η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών χαιρετίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να καλύψει τόσο τη δράση για το κλίμα όσο και την ανταγωνιστικότητα υπό μια ενιαία στρατηγική ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στην Clean Industrial Deal

«Η ελληνική και η ευρωπαϊκή ναυτιλία πρωτοστατούν στη μείωση των εκπομπών, αλλά η επιτυχία εξαρτάται από την παγκόσμια συμφωνία στον κοινό στόχο, τις επενδύσεις και τη διαθεσιμότητα καυσίμων», τονίζει η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

(CID). Η ελληνική και η ευρωπαϊκή ναυτιλία πρωτοστατούν στη μείωση των εκπομπών, αλλά η επιτυχία εξαρτάται από την παγκόσμια συμφωνία στον κοινό στόχο, τις επενδύσεις και τη διαθεσιμότητα καυσίμων.

Η ναυτιλία χρειάζεται να ενταχθεί πλήρως στο σύνολο των πρωτοβουλιών της CID, για επαρκή χρηματοδότηση στο πεδίο των εναλλακτικών καυσίμων και υποδομών. Η ρυθμιστική σαφήνεια και τα χρηματοοικονομικά κίνητρα είναι κρίσιμα για να γεφυρωθεί το χρηματοοικονομικό χάσμα μεταξύ των συμβατικών και των εναλλακτικών ναυτιλιακών καυσίμων. Καλούμε την Ε.Ε. να προωθήσει παγκόσμιες λύσεις εντός του πλαισίου του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO), αποφεύγοντας περιφερειακά μέτρα που διαταράσσουν την ανταγωνιστικότητα. Η ΕΕΕ παραμένει δεσμευμένη στη συνεργασία της με τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. για να εξασφαλίσει μια βιώσιμη, ανταγωνιστική και αειφόρο ναυτιλιακή βιομηχανία».

Υπενθυμίζεται ότι πριν από λί-

γες εβδομάδες έλαβε χώρα στην Αθήνα συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του Διεθνούς Ναυτικού Επιμελητηρίου (ICS) για την απανθρακοποίηση του κλάδου και την ενεργειακή μετάβαση, με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών.

Η συμβολή της ΕΕΕ

Όπως ανέφερε και πάλι, τότε, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης η ΕΕΕ, η συζήτηση οργανώθηκε εν όψει της συνεδρίασης της αρμόδιας επιτροπής του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO) που αναμένεται να εγκρίνει έναν παγκόσμιο μηχανισμό προσδιορισμού τιμής εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα πλοία. Η διεθνής ναυτιλιακή κοινότητα μαζί με πάνω από 50 κράτη που εκπροσωπούν περίπου τα 2/3 της παγκόσμιας χωρητικότητας έχουν ήδη καταθέσει κοινή πρόταση που μπορεί να αποτελέσει βασικό πυλώνα της επιδιωκόμενης οικουμενικής συμφωνίας στις προσεχείς κρίσιμες διαπραγματεύσεις στον IMO.

Σχεδόν 50 χώρες-μέλη του

IMO μεταξύ των οποίων η Ελλάδα και η Ιαπωνία που εκπροσωπούν τους μεγαλύτερους εμπορικούς στόλους στον κόσμο (πρώτη και τρίτη θέση σε μερίδιο αγοράς), οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. αλλά και μεγάλα νηολόγια, όπως ο Παναμάς, οι Μπαχάμες, οι Νήσοι Μάρσαλ και η Λιβερία, μαζί με το Ηνωμένο Βασίλειο υπογράφουν ένα κείμενο που προβλέπει έναν ενιαίο φόρο για κάθε τόνο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του κλάδου. Η πρόταση, που ολοκληρώθηκε τον περασμένο Δεκέμβριο, σύμφωνα με τους Financial Times, σημαίνει ότι ο φόρος θα έχει την υποστήριξη των χωρών που εκπροσωπούν έναν εμπορικό στόλο 1,6 δισ. τόνων νεκρού βάρους (dwt), ήτοι το 66% της παγκόσμιας μεταφορικής ικανότητας, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ.

Η κοινή δήλωση αναδεικνύει το διπλωματικό βάρος που στοιχίζεται πίσω από έναν φόρο εκπομπών για μια βιομηχανία που παραμένει σχεδόν εξ ολοκλήρου εξαρτημένη από τα ορυκτά καύσιμα, σημειώνουν οι αναλυτές.

Στο επίκεντρο, φέτος, στα Ιωάννινα, στο TechFuse, βρέθηκε μια νέα προβληματική που έχει σχέση με τη βιωσιμότητα των πόλεων κι έχει να κάνει με το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus. Πιο συγκεκριμένα το TechFuse, που είναι μια πρωτοβουλία της ΑΜΚΕ Κόμβου Καινοτομίας και Ψηφιακής Οικονομίας, όντως το πρώτο συνέδριο στην Ελλάδα που συνδυάζει την τεχνολογία και την καινοτομία με τον πολιτισμό και πραγματοποιήθηκε για δεύτερη χρονιά στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημήτρη Χατζή» στα Γιάννενα από 13-15 Μαρτίου, έθεσε στο επίκεντρο το θέμα «Net Zero Cities: οι αρχές του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα».

Η Ελενα Σιόντη, ειδική σύμβουλος δημάρχου σε θέματα Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού, σε θεματική συζήτηση με τους Θωμά Μπέγκα, δήμαρχο Ιωαννίνων, Γεωργία Αύφαντοπούλου, διευθύντρια Ερευνών – αναπληρώτρια διευθύντρια IMET ΕΚΕΤΑ, Γιώργο Ιουλιανό, City Finance Specialist, Climate City Capital Hub, και Ελισάβετ Μπαργιάννη, Τμήμα Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης Δήμου Αθηναίων, εστίασε στα ζητήματα που απασχολούν έξι ελληνικές πόλεις, ανάμεσα στις οποίες και τα Γιάννενα, που καλούνται άμεσα να υλοποιήσουν στρατηγικές για την πράσινη μετάβαση.

Κατευθύνσεις

Η συζήτηση στράφηκε περίεξ του αξιακού πλαισίου που διέπει αυτήν την πρωτοβουλία, επί των κατευθύνσεων που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και περιέγραψε τα βήματα που ήδη δρομολογούνται για την επίτευξη αυτών των κοινωνικών και χωρικών μετασχηματισμών.

Με βάση τον Θωμά Μπέγκα, δήμαρχο Ιωαννίνων, με ορίζοντα τον στόχο να καταστούν τα Ιωάννινα, ως το 2030, μία από τις 100 κλιματικά ουδέτερες πόλεις της Ε.Ε., προτεραιοποιούνται μια σειρά δράσεων. «Είναι ένα εργαλείο το σύμφωνο, ωστόσο χρειάζεται κι ένα ιδεολογικό και αξιακό υπόβαθρο», καθώς, όπως είπε, καταγράφονται «ελλείμματα ενεργειακής δημοκρατίας». Εστιάζοντας στην πρωτεύουσα της Ηπείρου αξιολόγησε ως μείζον, πέρα από την προστασία της λίμνης, το θέμα της αιθαλομίχλης, απότοκο, όπως ανέφερε, και της οικονομικής κρίσης που επέφερε αλλαγές στους τρόπους θέρμανσης. «Ένα τζάκι έχει περιβαλλοντική εκατονταπλάσια επίπτωση σε σχέση με ένα αυτο-

ΤΙ ΦΕΡΝΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ BAUHAUS

Εκστρατεία για ένα βιώσιμο αστικό περιβάλλον

κίνητο», όπως είπε, σημειώνοντας ότι «είναι θέμα δημοκρατίας να δούμε πώς θα βοηθήσουμε τους αδύναμους. Από κει ξεκινά η αιθαλομίχλη».

Ο Γιώργος Ιουλιανός τόνισε ότι η όλη προσπάθεια για ένα βιώσιμο και «πράσινο» αστικό περιβάλλον «πρέπει να έχει συνέχεια και συνέπεια. Είναι σημαντικό να συμπεριλάβουμε τον πολίτη σε αυτήν τη διαδικασία» είπε, τονίζοντας τη σημασία της «ιδιοκτησίας από τους ίδιους τους πολίτες της προσπάθειας για βιωσιμότητα». «Χρειάζεται συνεργασία» υπογράμμισε.

Η Γεωργία Αύφαντοπούλου περιγράφοντας το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus, που ακολουθεί το Green Deal - Πράσινο Σύμφωνο της Ε.Ε., σημείωσε ότι θέτει τον πολίτη στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Αυτό σημαίνει, όπως τόνισε, ότι οι ίδιοι οι πολίτες, μέσα από το πλαίσιο αυτό, θα φτιάξουν το δικό τους πλαίσιο βιωσιμότητας. Υπογράμμισε, δε, ότι στην όλη προσπάθεια, η καινοτομία λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής και επιταχυντής ανεύρεσης λύσεων σε ζητήματα

που ανακύπτουν στις σύγχρονες πόλεις, όπως αυτό της χρήσης του δημόσιου χώρου. «Η βιομηχανία έρχεται να δώσει λύσεις» τόνισε με αιχμή ζητήματα όπως αυτά της λειτουργίας του αστικού χώρου. Ωστόσο, συμπλήρωσε ότι ακόμη δεν έχει ετοιμαστεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο για να βαδίσει με την ανάπτυξη της καινοτομίας. Εδωσε, δε, ως παράδειγμα την ανάγκη διαμοιρασμού του δημόσιου χώρου ανάμεσα σε σειρά χρήσεων. «Το πώς θα μοιράσουμε τον δημόσιο χώρο είναι η μεγαλύτερη πρόκληση καθώς η έλλειψή του είναι μεγάλη. Π.χ. πρέπει να δούμε το πού θα βάλουμε τον φορτιστή κτλ αλλά και άλλες υποδομές. Θα πρέπει, συνεπώς, να δούμε τη διατομεακή καινοτομία ώστε να αναπτυχθούν όλα παράλληλα. Υπάρχει ελπίδα εδώ», σημείωσε.

Από την πλευρά της η Ελισάβετ Μπαργιάννη αναφορικά με το νέο τοπίο των πόλεων τόνισε ότι θα πρέπει ζητούμενα όπως η πράσινη μετάβαση να γίνουν με τέτοιους τρόπους ώστε να περάσουν οφέλη κυρίως στους ευάλωτους. «Αυ-

τό στοχεύουμε στην Αθήνα, όπως ενδεικτικά την προστασία των ευάλωτων από τη ζέστη. Η μεγαλύτερη πρόκληση έχει να κάνει με το πώς λειτουργούν οι δήμοι, που ελπίζουμε να επιταχύνουν στην κατεύθυνση ωρίμανσης έργων».

«Είναι μείζον να δούμε πώς προστατεύουμε του ευάλωτους. Είναι θέμα δημοκρατίας» υπογράμμισε, επίσης, ο δήμαρχος Ιωαννίνων. «Πόλεις με διαφορετικά χαρακτηριστικά και δυνατότητες πρέπει να βρούμε κοινό βηματισμό. Να συντονιστούμε» υπερθεμάτισε ο κ. Μπέγκας, αναδεικνύοντας όμως και τον ρόλο των πολιτών. «Οι δημόσιοι φορείς συνεισφέρουν σε ένα 15% στο πλαίσιο επίλυσης ζητημάτων, το υπόλοιπο ποσοστό αφορά τον πολίτη και την επιχειρηματικότητα. Αρα την προσπάθεια αυτή θα πρέπει να την κάνουμε κτήμα όλων των άλλων. Δεν μπορεί μόνο ο δημόσιος τομέας να εισφέρει, όσο παραπάνω κι αν μπορεί».

Συνεισφορά έχει να κάνει και ο πολίτης στο όλο εγχείρημα» κατέληξε.

Αναφορικά με το νέο τοπίο των πόλεων θα πρέπει ζητούμενα όπως η πράσινη μετάβαση να γίνουν με τέτοιους τρόπους, ώστε να περάσουν οφέλη κυρίως στους ευάλωτους

Τη συνδυαστική προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας με ενεργειακές αναβαθμίσεις που διασφαλίζουν ενεργειακή αυτονομία ανέδειξε πριν από λίγες εβδομάδες, σε παρέμβασή του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειών, ο δήμαρχος Αθηναίων Χάρης Δούκας

Πιο συγκεκριμένα, το ζήτημα της κοινωνικής κατοικίας συνδυαστικά με τη διασφάλιση ενεργειακής ανεξαρτησίας έθεσε ο Χάρης Δούκας, δήμαρχος Αθηναίων, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Περιφερειών του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος (ΕΣΚ) (Party of European Socialists-PES) στην Ολομέλεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Περιφερειών, που συνεδρίασε τον περασμένο μήνα.

Ο κ. Δούκας, δηλαδή, κατέθεσε την πρόταση τα κονδύλια που δίνονται για την αναβάθμιση κτιρίων να περιλαμβάνουν και την ενεργειακή αυτονομία.

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ουσιαστικά, δύο καυτά ζητήματα που αφορούν κυρίως τους νέους «έπεσαν» στο τραπέζι από τον δήμαρχο Αθηναίων. Συμπαραστάτης του και αρωγός σε όλο αυτό ο σοσιαλδημοκράτης Δανός πολιτικός, επίτροπος Ενέργειας και Στέγασης, Νταν Γιόργκενσεν, που έχει στον πυρήνα της πολιτικής του πορείας την παγκόσμια κλιματική πολιτική.

Ο Δανός επίτροπος έδωσε τα εύσημα στον δήμαρχο Αθηναίων Χάρη Δούκα, ενώ πριν από τη συνεδρίαση είχαν ένα μικρό πηγαδάκι έξω από την αίθουσα των

Πρόνοιες για ενεργειακή αυτονομία στην κοινωνική κατοικία από τον Δήμο Αθηναίων

Σε μια προσπάθεια να ελαφρύνει τα οικονομικά βάρη των ενεργειακά φτωχών νοικοκυριών (μεταξύ άλλων ευάλωτων νοικοκυριών, όπως άτομα με αναπηρία άνω του 80%, μονογονεϊκές οικογένειες, πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες), ο δήμος προχώρησε στην πλήρη απαλλαγή από τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού

Βρυξελλών.

Υπενθυμίζεται ότι τα ζητήματα της ενεργειακής δημοκρατίας είναι κεντρικά για τον δήμαρχο Αθηναίων, που έχει αναδείξει τον

ρόλο που μπορεί να παίξει στο μέτωπο αυτό η τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς έχει άμεση γνώση των δεδομένων.

Πρόσφατα, δε, ο δήμαρχος

Αθηναίων και καθηγητής του ΕΜΠ Χάρης Δούκας, μιλώντας στην εκδήλωση με θέμα «Δίκαιη ενεργειακή μετάβαση και κατανόηση του ηλεκτρικού χώρου

Τι εμποδίζει τη βιωσιμότητα «πράσινων» θέσεων εργασίας;

ΟΙ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΕΣ διαφορές και η αναποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας αποτελούν σημαντικά εμπόδια για την πρόοδο στον τομέα της βιωσιμότητας και των «πράσινων» θέσεων εργασίας, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ομίλου Adecco με τίτλο «The Green Wage Premium Does it Pay to Move into a Green Job?». Η μελέτη αποκαλύπτει ότι η μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη αγορά εργασίας απαιτεί στρατηγικές παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την ελκυστικότητα και την προσβασιμότητα αυτών των ρόλων.

Σύμφωνα με την έρευνα, το μισθολογικό χάσμα μεταξύ πράσινων και μη πράσινων θέσεων εργασίας ανέρχεται στο -0,46%. Παρότι ρόλοι υψηλής εξειδίκευσης, όπως οι σύμβουλοι Αειφορίας και οι διευθυντές Cleantech, προσφέρουν αμοιβές έως και 22% υψηλότερες, οι θέσεις χαμηλής κατάρτισης παραμένουν λιγότερο ανταγωνιστι-

κές μισθολογικά, δημιουργώντας εμπόδια για την ευρύτερη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού.

Η Bettina Schaller, επικεφαλής Public Affairs του Ομίλου Adecco, δήλωσε: «Η πράσινη μετάβαση δεν μπορεί να πετύχει μόνο με καλή θέληση. Για να οικοδομησουμε ένα βιώσιμο μέλλον, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι πράσινες θέσεις εργασίας είναι ανταγωνιστικές και προσβάσιμες, παρέχοντας δίκαιους μισθούς και σαφείς εναλλακτικές για όλους τους εργαζόμενους».

Η έρευνα του Ομίλου Adecco υπογραμμίζει τον κρίσιμο ρόλο των προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης (reskilling & upskilling), ιδιαίτερα για εργαζόμενους που προέρχονται από παραδοσιακούς, μη πράσινους κλάδους. Η ενίσχυση δεξιοτήτων σε τομείς όπως η ενεργειακή αποδοτικότητα, οι τεχνολογίες καθαρής ενέργειας

και η περιβαλλοντική διαχείριση μπορεί να ξεκλειδώσει ευκαιρίες με καλύτερες μισθολογικές απολαβές και επαγγελματική εξέλιξη.

Παρά τις προκλήσεις, υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης. Οι επικεφαλής πράσινων επενδύσεων μπορούν να δουν αυξήσεις μισθών άνω του 12%, ενώ οι διευθυντές μάρκετινγκ στον τομέα της βιωσιμότητας καταγράφουν αυξήσεις έως και 15% σε αγορές όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία.

Στην Ελλάδα, η πράσινη μετάβαση συνδέεται στενά με την ενεργειακή αποδοτικότητα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την κυκλική οικονομία. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι πράσινες θέσεις εργασίας στη χώρα μας παρουσιάζουν αύξηση, ιδίως στους τομείς της ηλιακής και αιολικής ενέργειας, της διαχείρισης αποβλήτων και

της βιώσιμης γεωργίας. Συγκεκριμένα, ο τομέας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σημείωσε αύξηση απασχόλησης κατά 18% την τελευταία πενταετία, ενώ οι θέσεις εργασίας στη διαχείριση αποβλήτων αυξήθηκαν κατά 12%. Επιπλέον, εκτιμάται ότι έως το 2030 θα δημιουργηθούν περισσότερες από 50.000 νέες θέσεις εργασίας που σχετίζονται με την πράσινη οικονομία. Ωστόσο, η ανάπτυξη αυτή παρεμποδίζεται συχνά από την έλλειψη κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού και τις περιφερειακές ανισότητες. Τα στοιχεία που επισημαίνει η έρευνα του Ομίλου Adecco μπορεί να αποτελέσουν έναν οδηγό για την ανάληψη των κατάλληλων πρωτοβουλιών και την ενίσχυση του κλάδου της πράσινης απασχόλησης και τη δημιουργία ευκαιριών σε έναν κλάδο που φαίνεται ότι θα αποτελέσει πυλώνα ανάπτυξης για τη χώρα μας στο μέλλον.

στην Κρήτη» που διοργανώθηκε στο Ηράκλειο, τόνισε ότι η τοπική διοίκηση αλλά κυρίως οι κεντρικές πολιτικές αποφάσεις αποτελούν βασικούς μοχλούς προώθησης της ενεργειακής δημοκρατίας.

Να σημειωθεί ότι μία από τις πρώτες δράσεις του δημάρχου ήταν η ίδρυση του γραφείου αντιμετώπισης ενεργειακής φτώχειας, με σκοπό να χαρτογραφήσει τα ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά της Αθήνας και να περιορίσει το φαινόμενο (<https://gaef.developathens.gr>).

Συγκεκριμένα ο Δήμος Αθηναίων, πρωτοπορώντας σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, έλαβε μια σημαντική πρωτοβουλία για τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών σε συνεργασία με το γραφείο αυτό.

Σε μια προσπάθεια να ελαφρύνει τα οικονομικά βάρη των ενεργειακά φτωχών νοικοκυριών (μεταξύ άλλων ευάλωτων νοικοκυριών, όπως άτομα με αναπηρία άνω του 80%, μονογονεϊκές οικογένειες, πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες), προχώρησε στην πλήρη απαλλαγή από τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού. Πρόκειται για τον πρώτο δήμο στην Ευρώπη που εισήγαγε μηδενικούς δημοτικούς φόρους για τα ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά, προσελκύοντας το ενδιαφέρον κορυφαίων ευρωπαϊκών φορέων που ασχολούνται με την αστική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Υπενθυμίζεται ότι το Σύμφωνο των Δημάρχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αναγνωρίσει τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία ως πρότυπο επιτυχίας, υπογραμμίζοντας τον πρωτοποριακό ρόλο του Δήμου Αθηναίων στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Αντίστοιχα, ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και από την Ευρωπαϊκή Αποστολή «Κλιματικά Ουδέτερες και Εξυπνες Πόλεις» (μέσω του προγράμματος NetZero Cities).

Η συγκεκριμένη αποστολή υποστηρίζει τον μετασχηματισμό ευρωπαϊκών πόλεων προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2030.

Η συγκεκριμένη δράση του δημάρχου, όπως αναφέρουν πηγές κοντά στον δήμο, έχει ήδη προσελκύσει την προσοχή πολλών δικτύων πόλεων, τα οποία εξετάζουν τρόπους προώθησης και εφαρμογής παρόμοιων πολιτικών στις δικές τους πόλεις-μέλη, διευρύνοντας το αποτύπωμα της Αθήνας ως πρότυπο κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

Συμμετοχή με ισότιμους όρους σε καθημερινές δραστηριότητες για άτομα με αναπηρίες επιχειρούν να διασφαλίσουν σταδιακά πολλές επιχειρήσεις. Ετσι, πέρα από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον νόμο για τις αναγκαίες υποδομές προσβασιμότητας, προχωρούν ένα βήμα παραπάνω υλοποιώντας μια σειρά από πρωτοβουλίες. Με στόχο την εμπέδωση κανόνων συμπεριλήψης στην πλέον καθημερινή δραστηριότητα που δεν είναι άλλη από τα ψώνια, η αλυσίδα Μασούτης άνοιξε στην Αττική το πρώτο σούπερ μάρκετ το οποίο είναι φιλικό προς άτομα με οπτική αναπηρία.

Συγκεκριμένα, λίγα μέτρα από τον ιστορικό «Οίκο Τυφλών» στην οδό Δημοσθένους 202, στην Καλλιθέα, με βάση το καινοτόμο πρόγραμμα MasVision, έκανε τα θυρανοίξια ενός φυσικού σημείου με στόχο την ενίσχυση της αυτονομίας των συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα όρασης. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη λειτουργία του, η εταιρεία, μάλιστα, διοργάνωσε εκπαιδευτικό σεμινάριο για τους εργαζομένους με θέμα την εξυπηρέτηση ατόμων με οπτική αναπηρία.

Υπενθυμίζεται ότι η Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. δημιούργησε το 2022 στη Θεσσαλονίκη το πρώτο σούπερ μάρκετ στην Ελλάδα αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο φιλικό για ανθρώπους με οπτική αναπηρία, προσφέροντάς τους τη δυνατότητα να έχουν αυτονομία μέσα στο σούπερ μάρκετ και να κάνουν μόνοι τους τις αγορές τους.

Όπως αναφέρθηκε από τη διοίκηση της αλυσίδας κατά τα εγκαίνια, τα καταστήματα Masvision προσφέρουν μοναδικές υπηρεσίες σε συνανθρώπους μας με προβλήματα όρασης, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να έχουν αυτονομία μέσα στο σούπερ μάρκετ και να κάνουν μόνοι τους τις αγορές τους.

Ειδικότερα, το νέο Masvision στην Καλλιθέα εφαρμόζει και διαθέτει όλες τις διαδικασίες και τις υλικοτεχνικές υποδομές που ενισχύουν και βελτιώνουν την αυτονομία των καταναλωτών με προβλήματα όρασης, τόσο κατά την περιήγησή τους στον χώρο, όσο και κατά τη διαδικασία επιλογής προϊόντων από το ράφι.

Επιπλέον, η AB Βασιλόπουλος, πριν από λίγες εβδομάδες, ένωσε τις δυνάμεις της με την οργάνωση Liberty Guide Dogs με στόχο τη στήριξη των ατόμων με οπτική αναπηρία και τη διευκόλυνση των αγορών τους. Μαζί, δημιούργησαν έναν πρακτικό οδηγό που βοηθά στην κατανόηση των αναγκών των ατόμων με περιορισμένη όραση και παρέ-

Δράσεις για άτομα με αναπηρίες

χει βασικές κατευθυντήριες γραμμές για τη σωστή συμπεριφορά απέναντι σε έναν σκύλο οδηγό. Πρόκειται για οδηγίες που απευθύνονται τόσο στους πελάτες της AB Βασιλόπουλος, αλλά και στο ίδιο το προσωπικό της εταιρείας. Με αυτόν τον τρόπο, καλλιεργείται η γνώση και ενισχύεται η ευαισθητοποίηση σε θέματα προσβασιμότητας.

Πιο κοντά στην προσβασιμότητα

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, η AB Βασιλόπουλος έχει δημιουργήσει ένα ενημερωτικό βίντεο με βασικές οδηγίες για την ορθή προσέγγιση και υποστήριξη ατόμων με οπτική αναπηρία.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της χρονιάς έχει προγραμματίσει μια σειρά από εκπαιδευτικές δραστηριότητες για το ανθρώπινο δυναμικό της, εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι εργαζόμενοι διαθέτουν την απαραίτητη γνώση για να προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια σε άτομα με οπτική αναπηρία.

Επίσης, η AB Βασιλόπουλος στηρίζει ενεργά το έργο της Liberty Guide Dogs, πραγματοποιώντας μια δωρεά για την εκπαίδευση περισσότερων σκύλων οδηγών στην Ελλάδα.

Στόχος της εταιρείας είναι να δοθεί η δυνατότητα σε ακόμη περισσότερα άτομα να κινούνται με άνεση, ασφάλεια και αυτονομία.

ΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ κλάδο, επίσης, ο Ομίλος ZEUS International Hotels & Resorts ανακοίνωσε πρόσφατα την ένταξή του στο Πρόγραμμα Hidden Disabilities Sunflower για τις αόρατες αναπηρίες. Όπως αναφέρει σχετική ανακοίνωση του Ομίλου, είναι «ο πρώτος Ομίλος Ξενοδοχείων στην Ελλάδα που υιοθετεί αυτή την παγκόσμια πρωτοβουλία, που ισχυροποιεί τη δέσμευσή του για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, προ-

ZEUS
INTERNATIONAL
HOTELS & RESORTS

σβάσιμου σε όλους, τόσο στους φιλοξενούμενους όσο και στους εργαζόμενους, στα ξενοδοχεία του στην Ελλάδα, την Ιταλία και τη Ρουμανία».

Στην καρδιά αυτής της πρωτοβουλίας, όπως αναφέρεται, βρίσκεται το Sunflower,

ένα διακριτικό σύμβολο για τα άτομα με αόρατες αναπηρίες, υποδηλώνοντας ότι μπορεί να χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη, κατανόηση ή χρόνο στην επικοινωνία. Μέσω των ολοκληρωμένων εκπαιδευσεων και ενσωμάτωσης του προγράμματος σε όλο το χαρτοφυλάκιο των ξενοδοχείων του, ο Ομίλος ZEUS International Hotels & Resorts στοχεύει να επαναπροσδιορίσει τη φιλοξενία, τοποθετώντας την ευαισθητοποίηση, την ενσυναίσθηση και τη συμπερίληψη στον πυρήνα της εμπειρίας των φιλοξενουμένων της.

ΕΡΕΥΝΑ: Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΜΟΡΦΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙΤΑΧΥΝΕΙ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η υβριδική εργασία συμβάλλει στην προώθηση της ισότητας

Νέα έρευνα της International Workplace Group (IWG) επιβεβαιώνει ότι η υβριδική εργασία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στην ενίσχυση της επαγγελματικής εξέλιξης των γυναικών.

Πάνω από τα δύο τρίτα (71%) των εργαζόμενων γυναικών, μάλιστα, δηλώνουν ότι η δυνατότητα εργασίας σε εταιρείες που επιτρέπουν στους υπαλλήλους τους να εργάζονται σε πολλαπλές τοποθεσίες και να μοιράζουν τον χρόνο τους μεταξύ χώρων εργασίας σε τοπικό επίπεδο, ενός κεντρικού γραφείου και του σπιτιού τους, είχε θετικό αντίκτυπο στην επαγγελματική τους πορεία¹.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα, που πραγματοποιήθηκε σε περισσότερες από 1.000 εργαζόμενες γυναίκες, ανέδειξε ότι η υβριδική εργασία (64%) θεωρείται σχεδόν διπλάσιας σημασίας σε σχέση με τη γονική άδεια (35%) ως μέτρο υποστήριξης των γυναικών στον εργασιακό χώρο. Αυτό οφείλεται στα πολλαπλά οφέλη που προσφέρει, συμπεριλαμβανομένων της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής (56%), της αυξημένης ευελιξίας (58%) και της εξοικονόμησης χρόνου από τις μετακινήσεις

(53%), καθώς τους επιτρέπει να εργάζονται πιο κοντά στο σπίτι τους, αξιοποιώντας και τοπικούς χώρους εργασίας.

Προσφέροντας αυτή την ευελιξία στις εργαζόμενες, οι επιχειρήσεις αποκομίζουν διπλό όφελος, καθώς προηγούμενες μελέτες δείχνουν ότι τα ευέλικτα μοντέλα εργασίας όχι μόνο αυξάνουν

την παραγωγικότητα, αλλά συμβάλλουν και στη διατήρηση ταλέντων.

Συγκεκριμένα, το 69% των επιχειρήσεων που έχουν υιοθετήσει ευέλικτες μορφές εργασίας αναφέρουν βελτίωση στην παραγωγικότητα του προσωπικού τους, ενώ το ίδιο ποσοστό δηλώνει ότι οι πολιτικές τους έχουν ενισχύσει

σημαντικά την ικανότητα να προσελκύουν και να διατηρούν κορυφαία στελέχη.

Παράλληλα, μελέτη της McKinsey αποκάλυψε ότι οι εταιρείες με γυναικεία αντιπροσωπευση άνω του 30% (ανήκοντας στο ανώτερο τέταρτο της κατάταξης) έχουν σημαντικά μεγαλύτερες πιθανότητες να ξεπεράσουν

οικονομικά εκείνες όπου το ποσοστό είναι 30% ή χαμηλότερο².

Ισότητα των φύλων και επαγγελματική πρόοδος

Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι η υβριδική εργασία συμβάλλει ουσιαστικά στην προώθηση της ισότητας των φύλων. Πάνω από τις μισές γυναίκες (56%) δήλωσαν ότι η ευέλικτη εργασία τις βοήθησε να προαχθούν σε ανώτερες θέσεις, ενώ το 52% ανέφερε ότι η αυξημένη ευελιξία ήταν καθοριστική για την πορεία της καριέρας τους. Σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, η πλειοψηφία των γυναικών δήλωσε ότι η ευέλικτη μορφή εργασίας συνέβαλε στη δημιουργία ίσων ευκαιριών στον χώρο εργασίας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, αν ο τρέχων ρυθμός προόδου διατηρηθεί, η πλήρης ισότητα των φύλων δεν θα επιτευχθεί πριν από το 2158, δηλαδή σε περίπου πέντε γενιές. Ωστόσο, σύμφωνα με το 53% των γυναικών, η ευελιξία θα παίξει καθοριστικό ρόλο στη μείωση του χάσματος μεταξύ των φύλων.

¹ Έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τη Mortar Research τον Φεβρουάριο του 2025 σε 1.073 εργαζόμενες στο Ηνωμένο Βασίλειο και 1.258 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Mortar Research είναι διαπιστευμένη από τη Market Research Society (MRS) και η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της.

² Why Diversity Matters Even More | McKinsey

Αυξάνεται η παραγωγικότητα

Η ΕΡΕΥΝΑ αποκαλύπτει ότι οκτώ στις δέκα (82%) γυναίκες αισθάνονται πιο ικανές και αποδοτικές όταν έχουν τη δυνατότητα να εργάζονται από τοποθεσίες της επιλογής τους. Σύμφωνα με τη μελέτη του καθηγητή Nicholas Bloom από το Πανεπιστήμιο του Stanford, το υβριδικό μοντέλο εργασίας αυξάνει την παραγωγικότητα κατά 3-4%, επηρεάζοντας θετικά τη συνολική απόδοση των εργαζομένων. Στην ίδια κατεύθυνση, πρόσφατη έρευνα της IWG κατέδειξε ότι το 69% των στελεχών επιχειρήσεων που προσφέρουν ευέλικτα μοντέλα εργασίας διαπίστωσαν αύξηση της παραγωγικότητας το 2024¹.

Η έρευνα αποκάλυψε επίσης ότι οι χρονοβόρες και δαπανηρές μετακινήσεις αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές οικογενειακές υποχρεώσεις. Παρ' όλα αυτά, ένα σημαντικό ποσοστό, που αγγίζει τα δύο τρίτα (68%) των γυναικών, δήλωσε ότι η ευελιξία που προσφέρει η υβριδική εργασία τούς επέτρεψε να παραμείνουν στο εργατικό δυναμικό της εταιρείας, αντί να

αναγκαστούν να αποχωρήσουν. Αυτό όχι μόνο διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της εξέλιξης της επαγγελματικής πορείας των γυναικών, αλλά συμβάλλει επίσης στη διατήρηση της πλειονότητας του γυναικείου εργατικού δυναμικού στην απασχόληση, γεγονός απαραίτητο για την τόνωση της παραγωγικότητας σε εθνικό επίπεδο.

Στο φόντο αυτό η Fatima Koning, CCO της International Workplace Group, σχολίασε: «Η τελευταία μελέτη της IWG αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι υβριδικοί και πιο ευέλικτοι τρόποι εργασίας στην προώθηση της ισότητας στον εργασιακό χώρο. Τα ευρήματά μας επιβεβαιώνουν τη σημασία της ευελιξίας τόσο για την επαγγελματική ανέλιξη των γυναικών, τη βελτίωση της παραγωγικότητας όσο και για την ικανότητα των επιχειρήσεων να προσελκύουν και να διατηρούν κορυφαία γυναικεία ταλέντα». Ενα συντριπτικό ποσοστό, το 84% των γυναικών, δήλωσε ότι θεωρεί την ευελιξία στον εργασιακό χώρο απαραίτητη προϋπόθεση κατά την αναζήτηση μιας νέας θέσης. Επιπλέ-

ον, πάνω από το μισό (58%) των γυναικών υπαλλήλων ανέφερε ότι θα εγκατέλειπε τη δουλειά του αν έπρεπε να κάνει μεγάλες καθημερινές μετακινήσεις. Το ποσοστό αυτό εκτοξεύεται στο 62% σε γυναίκες ηλικίας 25-34 ετών, μια περίοδο της επαγγελματικής τους ζωής όπου έχουν την ευκαιρία να εξελιχθούν αναλαμβάνοντας υψηλότερες θέσεις με καλύτερες αποδοχές. Από την πλευρά του ο Mark Dixon, CEO της International Workplace Group, δήλωσε: «Οι εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα στους ευέλικτους και υβριδικούς τρόπους εργασίας θα αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην προσέλκυση και διατήρηση κορυφαίων γυναικείων ταλέντων. Ωστόσο, τα οφέλη δεν σταματούν εκεί.

Έχει αποδειχθεί ότι η υβριδική εργασία ενισχύει την παραγωγικότητα και μειώνει τα λειτουργικά κόστη, καθιστώντας την απαραίτητη για την επιχειρηματική επιτυχία, καθώς συμβάλλει τόσο στη διατήρηση ταλέντων όσο και σε ένα πιο υγιές τελικό αποτέλεσμα».

¹ Έρευνα της Mortar Research που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2025 σε 505 και 515 ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες, ακολούθησε επίσης τις προδιαγραφές της Market Research Society (MRS).

Αξιοσημείωτες ήταν οι τοποθετήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του πρόσφατου 5ου Ετήσιου Συνεδρίου για τον Καρκίνο στην Ελλάδα, με θέμα την αξιολόγηση των πρόσφατων ευρωπαϊκών στρατηγικών κατά του καρκίνου, υπό την επιστημονική αιγίδα της Εταιρείας Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας (ΕΟΠΕ), την αιγίδα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου (ΕΛΛΟΚ) και την υποστήριξη της βιοφαρμακευτικής εταιρείας MSD.

Στο επίκεντρο του συνεδρίου βρέθηκε η σπουδαιότητα της έγκαιρης ανίχνευσης του καρκίνου που μεταφράζεται σε καλύτερα αποτελέσματα υγείας για τους καρκινοπαθείς και σε εξοικονόμηση κόστους για τις υγειονομικές αρχές.

Ως τη σημαντικότερη χαρακτήρισε ο υπουργός Υγείας Αδωνις Γεωργιάδης τη συμμετοχή του στην εν λόγω εκδήλωση τονίζοντας τη σημασία που δίνει το ΕΣΥ στους ασθενείς με καρκίνο και τις οικογένειές του αλλά και την πρόσφατη ανακοίνωση για έναρξη του Εθνικού Μητρώου Νεοπλασιών και αποζημίωσης των βιοδεικτών. Δεν παρέλειψε ωστόσο να σημειώσει πως οι ανάγκες είναι μεν απεριόριστες αλλά ο προϋπολογισμός περιορισμένος.

Ο Cyril Schiever, πρόεδρος της Περιφέρειας Mid-Europe της MSD, αναφερόμενος στην πρόοδο της Ευρώπης και της Ελλάδας στη μάχη κατά του καρκίνου, επισήμανε ότι, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλάνο Καταπολέμησης του Καρκίνου, η νόσος αναμένεται σύντομα να αποτελεί την κύρια αιτία θανάτου στην Ευρώπη. Ωστόσο, τόνισε ότι «έχουμε τη δύναμη να το αλλάξουμε αυτό», χρησιμοποιώντας την καινοτομία, που είναι το «κλειδί» για τη μεταμόρφωση της ογκολογικής περίθαλψης. Σύμφωνα με τον Schiever, η καινοτομία δεν περιορίζεται μόνο στην ανακάλυψη νέων θεραπειών, αλλά επεκτείνεται και στις ψηφιακές λύσεις που βελτιώνουν την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας στους ογκολογικούς ασθενείς.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του αναγνώρισε τα βήματα προόδου που έχει κάνει η Ελλάδα, όπως η εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων προσυμπτωματικού ελέγχου, η δημιουργία του Εθνικού Μητρώου Νεοπλασιών, η επικείμενη αποζημίωση 37 νέων βιοδεικτών και η υιοθέτηση θεραπευτικών πρωτοκόλλων. Παρά την υπάρχουσα πρόοδο ωστόσο, η συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης, επιστημονικής κοινότητας, φαρμακευτικής βιομηχανίας και συλλόγων ασθενών είναι απαραί-

Η καινοτομία, το «κλειδί» για την ογκολογική περίθαλψη

Ο καρκίνος, παρά το γεγονός ότι λαμβάνει στην εποχή μας χρόνια μορφή, θα αποτελέσει σύντομα την κύρια αιτία θανάτου στην Ευρώπη. Για τον λόγο αυτό, χρειαζόμαστε ένα νέο οικοσύστημα για την αξιολόγηση, αποζημίωση και ισότιμη πρόσβαση στις εξατομικευμένες θεραπείες, τόνισαν μεταξύ άλλων οι ομιλητές του 5ου Ετήσιου Συνεδρίου για τον Καρκίνο στην Ελλάδα

τητη, ώστε να διασφαλιστεί ότι κάθε ασθενής θα λαμβάνει τη σωστή θεραπεία, τη σωστή στιγμή.

Ο δρ Πάνος Καναβός, αναπληρωτής καθηγητής Διεθνούς Πολιτικής της Υγείας, London School of Economics (LSE), αναφέρθηκε στην ατομική υπευθυνότητα και την ευθύνη του κράτους, στο πλαίσιο της πρόληψης του καρκίνου, δίνοντας περαιτέρω έμφαση στη θεραπεία και ιδίως στην αξιολόγηση και χρηματοδότηση της καινοτομίας. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, το 75% των νέων φαρμάκων που εγκρίνονται από τον Αμερικανικό και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων δεν είναι όλα εξίσου καινοτόμα και γι' αυτό χρειάζεται άμεσα ένα πλαίσιο αξιολόγησης της τεχνολογίας υγείας και νέου φαρμάκου.

«Ναι στην πρόληψη, όχι στην τιμωρία»

Ο καθηγητής Πνευμονολογίας-Ογκολογίας Κωνσταντίνος Συρίγος, αναφερόμενος στις προκλήσεις της ογκολογικής περίθαλψης στην Ελλάδα, τόνισε την ανάγκη για εξεύρεση νέων πολιτικών και της ανάπτυξης νέων θεραπευτικών προσεγγίσεων. Επισήμανε την αξία του προσυμπτωματικού

ελέγχου, λέγοντας όμως όχι στην τιμωρία, αναφερόμενος σε σκέψεις που κατά καιρούς επαναφέρουν στο προσκήνιο τους λεγόμενους «φόρους αμαρτίας» σε θεωρούμενα ανθυγιεινά προϊόντα για τη χρηματοδότηση υπηρεσιών υγείας.

Επιπροσθέτως, υπογράμμισε ότι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες καλής πρόληψης είναι η οικονομική κατάσταση στα παιδικά χρόνια του ασθενούς, δηλαδή το πώς μεγάλωσε, χαρακτηρίζοντας μάλιστα τον καρκίνο ένα «βαθιά ταξικό νόσημα». Σε αυτό το πλαίσιο, ο καθηγητής Συρίγος επισήμανε την παράμετρο της βελτίωσης της ζωής όλης της κοινωνίας για την επίτευξη των συνθηκών που θα ευνοήσουν την συνολική ύφεση του καρκίνου.

Στην ανάγκη για καινοτομία και εξατομίκευση στην ογκολογική θεραπεία, με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση του καρκίνου στο μέλλον, επικεντρώθηκε η ομιλία του Klaus Schlueter, αντιπροέδρου ιατρικών και επιστημονικών υποθέσεων MSD Ευρώπης, Μέσης Ανατολής, Αφρικής, Καναδά. Ο Schlueter παρουσίασε την προσωποποιημένη θεραπεία του καρκίνου, βασισμένη στην κατανόηση

των αντιγόνων στην επιφάνεια των καρκινικών κυττάρων και την ανάπτυξη αντίστοιχων αντισωμάτων, χαρακτηρίζοντας την πολλά υποσχόμενη καινοτομία σε συνεργασία με τη Moderna.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «Στην MSD, παραμένουμε αφοσιωμένοι σε αυτόν τον σκοπό. Με 60 ενεργές ογκολογικές κλινικές μελέτες στην Ελλάδα και μια ισχυρή επένδυση στην έρευνα παγκοσμίως, εργαζόμαστε για να φέρουμε το μέλλον της ογκολογίας πιο κοντά. Η καινοτομία δεν έχει αξία αν δεν φτάνει στους ανθρώπους που τη χρειάζονται. Γι' αυτό, η στιγμή για δράση είναι τώρα, με στρατηγικές που θα διαμορφώσουν ένα βιώσιμο σύστημα ογκολογικής περίθαλψης, προσβάσιμο σε όλους».

Κατά το κλείσιμο της εκδήλωσης, ο πρόεδρος της ΕΛΛΟΚ Γιώργος Καπετανάκης και η παθολόγος ογκολόγος, πρόεδρος της Εταιρείας Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας (ΕΟΠΕ) Ζένια Σαριδάκη Ζόρα μίλησαν για την εδραίωση της κουλτούρας της πρόληψης στη χώρα αλλά και για την ημερομηνία που έχουμε μπροστά μας, μια χρονιά πράξης και υλοποίησης με πολλά βήματα προόδου.

AKTOR4 THE FUTURE
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

Δώσε δύναμη στην εξέλιξή σου

Master στα καλύτερα πανεπιστήμια στην Ελλάδα (ΑΕΙ)
και στο εξωτερικό με το **Πρόγραμμα Υποτροφιών
του Ομίλου Aktor.**

- **40 υποτροφίες** σε κορυφαία πανεπιστήμια, 20 στην **Ελλάδα** (ΑΕΙ) και 20 στο **εξωτερικό**
- Έως **50.000€** / υποτροφία στο εξωτερικό και **20.000€** / υποτροφία στην Ελλάδα
- Σπουδές σε 4 πύλωνες: Engineering, Technology & Artificial Intelligence, Energy & Environment, Business/Finance & Management
- Εξασφαλισμένη εργασία στον Όμιλο για **5 έτη** μετά την ολοκλήρωση του master

Άλλαξε το μέλλον σου τώρα στο
aktor4thefuture.gr

AKTOR
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΔΥΝΑΜΗ
ΕΞΕΛΙΞΗΣ